

สารนิพนธ์

เรื่อง ศิลปะและแนวความคิดในภาพจิตรกรรมเหตุการณ์สำคัญสมัยราชวงศ์ชิง

โดย

นายญาณันธร พงศ์สิริวรรณ

รหัสนักศึกษา 05580585

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชาเอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2561

ลิขสิทธิ์ของคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

เรื่อง ศิลปะและแนวความคิดในภาพจิตรกรรมเหตุการณ์สำคัญสมัยราชวงศ์ชิง

โดย

นายณัฏฐ์ พงศ์สิริวัฒน์

รหัสนักศึกษา 05580585

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชาเอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2561

ลิขสิทธิ์ของคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ชื่อเรื่องสารนิพนธ์	ศิลปะและแนวความคิดในภาพจิตรกรรมเหตุการณ์สำคัญสมัยราชวงศ์ชิง
ผู้เขียน	นายญาณันธร พงศ์สิริวัฒน์
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์	อาจารย์นวัต เลิศแสวงกิจ
สาขาวิชา	เอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์
ปีการศึกษา	2561

บทคัดย่อ

สารนิพนธ์เรื่องศิลปะและแนวความคิดในภาพจิตรกรรมเหตุการณ์สำคัญสมัยราชวงศ์ชิง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเหตุการณ์ประวัติศาสตร์ และสภาพสังคมของจีนในช่วงกบฏไท่ผิงเทียนกั๋ว ผ่านภาพวาดชุดซี่ยชนะของราชวงศ์ชิงเหนือกบฏไท่ผิงทั้ง 12 ภาพ ซึ่งเป็นผลงานของอู๋ไห่ยวู่ โดยมีวิธีการศึกษาผ่านการค้นคว้าภาพวาดและข้อมูลจากทั้งสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อออนไลน์ จากนั้นนำข้อมูลมา คัดแยกและวิเคราะห์แยกไปตามแต่ละเหตุการณ์ของภาพวาดทั้ง 12 ภาพ

ผลการศึกษาพบว่า ราชวงศ์ชิงมีช่วงระยะเวลาการปกครองรวมทั้งสิ้น 276 ปี มีช่วงสมัยที่ รุ่งเรืองและเป็นที่ยอมรับมากที่สุด 3 รัชกาล และเข้าสู่ช่วงตกต่ำในยุคปลาย ซึ่งสาเหตุสำคัญมาจาก อิทธิพลตะวันตกที่เข้ามามีอำนาจเหนือจีน ความอ่อนแอของชนชั้นปกครอง สำหรับภาพวาดชุดซี่ยชนะของราชวงศ์ชิงเหนือกบฏไท่ผิงทั้ง 12 ภาพของศิลปินนามว่า อู๋ไห่ยวู่ ซึ่งได้รับการว่าจ้างโดยเฉิง กว๋อเฉวียนขุนนางและผู้นำทหารในสมัยราชวงศ์ชิง ดังนั้นภาพวาดในชุดนี้จึงเป็นภาพเหตุการณ์รบของราชวงศ์ชิงที่มีชัยชนะเหนือขบวนการไท่ผิงเทียนกั๋ว เพื่อแสดงแสนยานุภาพของกองทัพชิง ภาพวาดทั้งหมดเป็นเหตุการณ์ที่ราชวงศ์ชิงได้รับชัยชนะครั้งใหญ่ในการช่วงชิงจุดยุทธศาสตร์ที่สำคัญ เช่น การบุกยึดนครลู่โจว ยุทธการบุกยึดมหนานครอันซิง เป็นต้น

คำสำคัญ : กบฏไท่ผิงเทียนกั๋ว, ราชวงศ์ชิง, อู๋ไห่ยวู่, หงชีวเฉวียน

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความกรุณาและความเอาใจใส่อย่างดียิ่งของอาจารย์ นวัต เลิศแสวงกิจ อาจารย์ที่ปรึกษาในการทำบทความวิจัยที่กรุณาสละเวลาอันมีค่าให้คำปรึกษา คำแนะนำ แนะนำแนวทาง ตรวจสอบแก้ไขเนื้อหาและสำนวนภาษาอย่างละเอียดถี่ถ้วนโดยไม่เห็นแก่เหน็ดเหนื่อย ตลอดจนให้ความรู้และวิธีคิดเกี่ยวกับข้อมูลทางศิลปะอันเป็นข้อมูลที่มีประโยชน์อย่างยิ่งแก่การทำสารนิพนธ์ฉบับนี้ อีกทั้งยังห่วงใยและให้กำลังใจแก่ผู้ศึกษาเสมอมา ผู้ศึกษาบทความวิจัยรู้สึกซาบซึ้ง และขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ ขอกราบขอบพระคุณคุณอาจารย์คณะอักษรศาสตร์ทุกท่านที่มอบวิชาความรู้ ความเอาใจใส่ด้วยความจริงใจ อีกทั้งยังให้คำแนะนำที่มีค่าและวิธีการคิดให้แก่ผู้ศึกษาในการศึกษาในมหาวิทยาลัยศิลปากรแห่งนี้

ขอขอบคุณเพื่อนๆ คณะอักษรศาสตร์ที่ให้กำลังใจตลอดมา ปลอดภัยในยามท้อแท้ และคอยถามไถ่ถึงความก้าวหน้าของบทความวิจัยฉบับนี้มาโดยตลอด ท้ายที่สุดขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อคุณแม่ และสมาชิกในครอบครัว บุคคลอันเป็นที่รักและเทิดทูลยิ่งของผู้ศึกษา ที่สนับสนุนการศึกษามาโดยตลอดและทำทุกอย่างเพื่อความสำเร็จในการศึกษาของข้าพเจ้า อีกทั้งยังให้ความรัก ความห่วงใย และกำลังใจตลอดมา จนสารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้โดยสมบูรณ์

ญาณันธร พงศ์สิริวรรณ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญภาพ.....	ช
บทที่	
1 บทนำ	1
ที่มาและความสำคัญ.....	1
วัตถุประสงค์	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
ขอบเขตการศึกษา	3
นิยามศัพท์	4
2 แนวความคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	5
ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของราชวงศ์ชิงและ	
ขบวนการไท่ผิงเทียนกั๋ว	5
ข้อมูลทางประวัติศาสตร์ศิลปะ	9
ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของอู่เจียโหยว	
และภาพวาดการรบ	10
ข้อมูลเกี่ยวกับนิตยสารภาพเขียนนือจาย	11
3 สภาพโดยสังเขปของประวัติราชวงศ์ชิง ขบวนการไท่ผิงเทียนกั๋ว	
และอู่โหยวถู่	12
กบฏชาวนาปลายราชวงศ์หมิงและ	
เริ่มต้นของราชวงศ์ชิง	12

	ยุครุ่งเรืองของราชวงศ์ซิงระหว่างช่วงพระเจ้า	
	คังซีและเฉียนหลง	13
	พระเจ้าเฉียนหลงสละราชสมบัติให้รัชทายาท.....	15
	จุดเสื่อมถอยของราชวงศ์ซิงยุคไคลี่	15
	การปฏิวัติซินไฮ่และจุดสิ้นสุดของราชวงศ์.....	24
	อุโหยวลู่กับภาพวาดชุดชัชนะเหนือกบฏไท่ผิง	25
บทที่		หน้า
4	วิเคราะห์ภาพชุด “ชัชนะของราชวงศ์ซิงเหนือ	
	ขบวนการไท่ผิงเทียนกั๋ว” ทั้ง 12 ภาพของอุโหยวลู่	28
	ภาพชุดชัชนะของราชวงศ์ซิงเหนือ	
	ขบวนการไท่ผิงเทียนกั๋ว	28
	วิเคราะห์ประวัติศาสตร์ภาพชุดชัชนะของราชวงศ์	
	ซิงเหนือขบวนการไท่ผิงเทียนกั๋ว	40
	ยุทธการชิงเซี้ยวโจว.....	40
	ยุทธการบุกทำลายแหล่งซ่อนสมุขของ	
	กบฏในเทียนเจี้ยนเจิ้นและการชิงซีโจว	42
	การกวาดล้างที่แม่น้ำสุน	45
	การบุกชิงเมืองทงเฉิงในมณฑลหูเป่ย์	48
	การพิชิตอู๋ซาง	50
	การบุกยึดนครลู่โจว.....	52
	การบุกทำลายกำลังพลของกบฏในหวาย	
	และทงโดยกองพันฉู่	55
	ยุทธการบุกยึดมณฑลอันซิง	57
	การยกระดับโอบล้อมของกองทัพ ณ เมืองจินหลิง.....	60

	ยุทธการชิงเจียงหนงและผู้ไค่วกักับการพิชิตจิ๋วฉูโจว	63
	ยุทธการพิชิตจินหลิง	65
	การจับกุมทรราชหงฝูเจิน	68
บทที่		หน้า
5	ผลการศึกษา.....	70
	บรรณานุกรม.....	71
	ประวัติผู้วิจัย.....	73
	แบบโอนลิขสิทธิ์สารนิพนธ์.....	74

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 ยุทธการชิงเข้าโจว	28
2 ยุทธการบุกทำลายแหล่งช่องสุ่มของกบฏในเทียนเจี๋ยเงินและการชิงซีโจว	29
3 การกวาดล้างที่แม่น้ำสุ่น	30
4 การบุกชิงเมืองทงเฉิงในมณฑลหูเป่ย์	31
5 การพิชิตอู่ซาง	32
6 การบุกยึดนครลู่โจว	33
7 การบุกทำลายกำลังพลของกบฏในหวายและทงโดยกองพันฉู่	34
8 ยุทธการบุกยึดมณฑลอันซิง	35
9 การยกระดับโอบล้อมของกองทัพ ณ เมืองจินหลิง	36
10 ยุทธการชิงเจียงฟูและผูกัวกับการพิชิตจิวฝูโจว	37
11 ยุทธการพิชิตจินหลิง	38
12 การจับกุมพระราชหญิงฝูเจิน	39
13 เครื่องแต่งกายของกองทัพชิงในภาพที่ 1	40
14 เครื่องแต่งกายของกองทัพชิงในภาพที่ 2	43
15 เครื่องแต่งกายของกองทัพชิงในภาพที่ 3	45
16 เครื่องแต่งกายของกองทัพชิงในภาพที่ 4	48
17 เครื่องแต่งกายของกองทัพชิงในภาพที่ 5	50
18 เครื่องแต่งกายของกองทัพชิงในภาพที่ 6	53
19 เครื่องแต่งกายของกองทัพชิงในภาพที่ 7	55
20 เครื่องแต่งกายของกองกำลังไผ่ผิงเทียนกั๋วในภาพที่ 7	55
21 เครื่องแต่งกายของกองทัพชิงในภาพที่ 8	57

ภาพที่		หน้า
22	เครื่องแต่งกายของกองทัพชิงในภาพที่ 9.....	60
23	เครื่องแต่งกายของกองกำลังไผ่ผิงเทียนกั๋วในภาพที่ 9	60
24	เครื่องแต่งกายของกองทัพชิงในภาพที่ 10.....	63
25	เครื่องแต่งกายของกองทัพชิงในภาพที่ 11.....	65
26	เครื่องแต่งกายของกองทัพชิงในภาพที่ 12.....	68
27	นักโทษหญิง.....	68

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญ

ราชวงศ์ชิงเป็นราชวงศ์ที่ปกครองประเทศจีนในช่วงคริสต์ศักราช 1636-1912 สถาปนาขึ้นโดย หวัง ไถจี (黃台吉/Huángtáijí) หรือ ฉงเต๋อ (崇德帝/Chóngdé Dì) บุตรของ นูเออร์ฮาชื่อ (努尔哈赤/Nǚ'ěrhāchì) ชาวแมนจู (滿族/Manchu) ผู้ทำสงครามกับราชวงศ์หมิงและเสียชีวิตในปี ค.ศ. 1626 การเข้าปกครองประเทศจีนของราชวงศ์ชิงเกิดขึ้นภายหลังจากอู๋ซ่านกั๋วเปิดหน้าด่านออกมายอมจำนนต่อราชวงศ์ชิง กระทั่งในวันที่ 1 เดือนตุลาคม 1644 ผู้หลินขึ้นเป็นจักรพรรดิและประกาศสถาปนาปักกิ่งเป็นเมืองหลวง เป็นอันสิ้นสุดยุคสมัยการปกครองของราชวงศ์หมิง(ราชวงศ์สุดท้ายของชาวจีน) และเป็นจุดเริ่มต้นของราชวงศ์แมนจูที่มีอำนาจเหนือประเทศจีน ซึ่งราชวงศ์ชิงเป็นราชวงศ์สุดท้ายในระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ของประวัติศาสตร์จีน มีช่วงสมัยที่รุ่งเรืองและเป็นที่รู้จักมากที่สุด 3 รัชกาล คือ ช่วงการปกครองของจักรพรรดิคังซี จักรพรรดิยงเจิ้ง และจักรพรรดิเฉียนหลง มีระยะเวลาการปกครองรวมทั้งสิ้น 276 ปี ท้ายที่สุด ในปี ค.ศ. 1911 เกิดการปฏิวัติซินไฮ่ (辛亥革命/Xinhai) นำโดย ซุน ยัตเซ็น ในขณะที่นั้นเป็นรัชสมัยของจักรพรรดิผู่อี๋ (溥儀/Pǔyí) ซึ่งการปฏิวัติสิ้นสุดลงเมื่อจักรพรรดิผู่อี๋ ทรงสละราชสมบัติ ในปี ค.ศ. 1912 จึงนับเป็นการสิ้นสุดของราชวงศ์ชิง และเปลี่ยนแปลงการปกครองเข้าสู่ระบอบสาธารณรัฐ (หลี่เฉวียน, 2556: 498-501)

ตลอดระยะเวลาการปกครองของราชวงศ์ชิง ได้เกิดเหตุการณ์ที่สำคัญทางประวัติศาสตร์มากมาย แต่ในสมัยราชวงศ์ชิงช่วงปลายเกิดความเสื่อมโทรม ขุนนางและชนชั้นปกครองลุ่มหลงไปกับลาภยศและความมั่งมี ซึ่งทำให้ราชวงศ์อ่อนแอ ผนวกกับการเข้ามาของบรรดาชาติตะวันตก จึงทำให้เกิดปัญหาทางการเมืองหลายอย่าง ซึ่งยังคงส่งผลกระทบต่อมาจนถึงปัจจุบัน เช่นความพ่ายแพ้ต่ออังกฤษในสงครามฝิ่น ทำให้ต้องสูญเสียเกาะฮ่องกงไปอยู่ภายใต้การควบคุมของอังกฤษ (ดร.ปิยดา ชลวร, 2555: 16)

นอกจากที่กล่าวไป ยังมีอีกหนึ่งเหตุการณ์ในช่วงปลายรัชสมัยของราชวงศ์ชิงที่มีความสำคัญ นั่นก็คือขบวนการไท่ผิงเทียนกั๋ว โดยหลังจากสงครามฝิ่นครั้งแรก การปกครองของรัฐบาลชิงก็เริ่มเสื่อมลง ประชาชนผู้ใช้แรงงานลำบากจน จนกระทั่งปีคริสต์ศักราชที่ 1843 หงซิวเฉียน (洪秀全/Hóngxiùquán) ได้รับแนวคิดทางคริสต์ศาสนา จึงตัดสินใจตั้งองค์กรทางศาสนา ชื่อ สมาคมไหว้พระเจ้า (拜上帝教/Bài shàngdì jiào) ขึ้น เพื่อเผยแพร่ความคิดว่าทุกคนควรมีสติ และเสรีภาพเสมอกัน และเรียกร้องให้ประชาชนลุกขึ้นมาต่อต้านรัฐบาลชิง โดยสมาคมไหว้พระเจ้ามีการเติบโตอย่างรวดเร็ว เพียงระยะเวลาไม่นาน ในปีคริสต์ศักราชที่ 1849 ก็มีสมาชิกเข้าร่วมจำนวนนับหมื่นคน จนกระทั่งวันที่ 11 มกราคม ปีคริสต์ศักราชที่ 1851 หงซิวฉวน ได้นำชาวไร่ชาวนา ก่อการปฏิวัติขึ้นที่หมู่บ้านจินเถียน อำเภอกุ้ยผิง มณฑลกวางสี และก่อตั้งเป็นราชวงศ์ “ไท่ผิงเทียนกั๋ว” (The Office of Chinese Language Council International, 2549: 186) อันเป็นจุดเริ่มต้นของขบวนการไท่ผิงเทียนกั๋ว ที่สู้รบกับรัฐบาลชิงเป็นเวลานานหลายปี ในช่วงแรกของการก่อตั้ง กองทัพไท่ผิงเทียนกั๋วที่มีความแข็งแกร่งมาก ทำการสู้รบอย่างท้าวหาญจนทำให้กองทัพชิงพ่ายแพ้ไปเรื่อยๆ จำนวนทหารของไท่ผิงก็เพิ่มขึ้นจาก 20000 นาย เป็นหลายแสนนาย ภายในระยะเวลาอันรวดเร็ว ในเดือนมีนาคม ปีคริสต์ศักราชที่ 1853 กองทัพไท่ผิงตีเมืองหนานจิงแตก หงซิวฉวนจึงเปลี่ยนชื่อเมืองหนานจิงเป็นเทียนจิงและตั้งเป็นเมืองหลวงและประกาศระบบไรรณาของราชวงศ์ไท่ผิงเทียนกั๋ว โดยหวังจะสถาปนา สร้างสรรค์สังคมให้เป็นไปดังอุดมคติตามคำขวัญว่า “มีนาที่ไถด้วยกัน มีอาหารการกินก็กินด้วยกัน มีเสื้อผ้าก็สวมด้วยกัน มีเงินก็ใช้ด้วยกัน มีความเสมอภาคทุกด้าน กินที่อยู่ดีกันทั่วหน้า” ระบบไรรณานี้มีชื่อเรียกในภาษาจีนกลางว่า เทียนเฉาโหม่วจื่อ หลังจากตั้งเมืองหลวงที่เทียนจิงแล้ว กองทัพไท่ผิงเทียนกั๋วก็ดำเนินการยกทัพไปทางเหนือและทางตะวันตก และขยายอาณาเขตของไท่ผิงเทียนกั๋วไปอย่างกว้างขวาง แต่ถึงแม้ว่าการปฏิวัติจะสำเร็จในเบื้องต้น แต่ความใจแคบ และลักษณะอันไร้ระเบียบของชาวนา ทำให้เกิดการแก่งแย่งชิงดีชิงเด่นกันภายใน นโยบายการบังคับบัญชาที่ผิดพลาด จึงนำผลร้ายมาสู่ขบวนการในท้ายที่สุด (คล่อง ศิริประภาธรรม, 2556: 186) ซึ่งก็คือการพ่ายแพ้ต่อกองทัพชิง ทำให้ขบวนการต้องสิ้นสุดลง โดยเหตุการณ์ทั้งหมดที่เกี่ยวกับชัยชนะในการศึกของราชวงศ์ชิงกับขบวนการไท่ผิงเทียนกั๋วได้รับการถ่ายทอดเรื่องราวเป็นภาพวาด 12 ภาพ โดยจิตรกรนามว่า อุโหยวหลู่ (吳友如/Wúyǒurú)

อูเจียโหยว (吳嘉猷/Wújiāyóu) หรืออีกชื่อหนึ่ง อูโหยวหลู่เป็นจิตรกรชาวจีนที่อาจันับได้ว่ามีชื่อเสียงมากที่สุด ในช่วงปลายศตวรรษที่ 19 ของเซี่ยงไฮ้ อูโหยวหลู่ เป็นชาวซุโจวโดยกำเนิด แต่เมื่อเขามีอายุประมาณ 20 ปี ได้อพยพไปอยู่เซี่ยงไฮ้เพื่อหลบหนีภัยจากการบุกยึดครองเมืองซุโจวของขบวนการไท่ผิง (1860-1863) ซึ่งได้เผาทำลายบ้านเรือนและเช่นฆ่าประชาชนอย่างโหดร้าย ใน

ตลอดระยะเวลาการทำงานช่วงแรกของเขา เขาเป็นหัวหน้านักวาดภาพประกอบนิตยสารภาพเขียนฉือจาย (點石齋畫報/ Diǎn shí zhāi huàbào) และในภายหลังเขาก็ได้ออกนิตยสารภาพของตัวเอง ชื่อว่า เพยหยิ่งเก้อ (飛影閣/ Fēi yǐng gé) และอัลบั้มรวมรูปเพยหยิ่งเก้ออีกด้วย อุ๋โหยวหลู่ มีชื่อเสียงมาจากการวาดภาพชุด ชัยชนะของราชวงศ์ชิงเหนือขบวนการไท่ผิง 12 รูป อย่างไรก็ตาม อุ๋โหยวหลู่ถูกจัดว่าเป็นเพียงจิตรกรระดับล่าง ตัวเขาและเพื่อนร่วมงานนั้นไม่ได้ถูกบันทึกเรื่องราวลงในประวัติศาสตร์ศิลปะของจีนเท่าใดนัก มีเรื่องราวเกี่ยวกับเขาเพียงเล็กน้อยเท่านั้นจากการที่เขาออกมาเล่าเรื่องอัตชีวประวัติของตัวเองเพียงสั้นๆ ในปีคริสต์ศักราชที่ 1893 (Hua Huang, 2015: 83)

จากความน่าสนใจของเรื่องราวต่างๆที่เกิดขึ้นในสมัยราชวงศ์ชิงช่วงของขบวนการไท่ผิงผนวกกับศิลปะการวาดภาพที่สื่อถึงเรื่องราว และเหตุการณ์ต่างๆของจิตรกรนามว่าอุ๋โหยวหลู่ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงใคร่ศึกษาถึงภาพเขียนที่สะท้อนเหตุการณ์ในสมัยของขบวนการไท่ผิงเพื่อให้เข้าใจถึงความเป็นมาและเรื่องราวต่างๆในประวัติศาสตร์ราชวงศ์ชิงช่วงนั้น และเข้าใจศิลปะการวาดภาพของจีนลึกซึ้งสืบต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษารูปแบบของงานจิตรกรรม ภาพเขียน ในสมัยราชวงศ์ชิง
2. เพื่อศึกษาถึงการเปลี่ยนแปลงทางสังคม การเมือง และเหตุการณ์สำคัญต่างๆผ่านทางภาพวาดซึ่งนับเป็นอีกหนึ่งหลักฐานทางประวัติศาสตร์

1.3. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้สามารถเข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลง และที่มาที่ไปของเหตุการณ์สำคัญต่างๆที่เกิดขึ้นในสมัยราชวงศ์ชิง
2. ทำให้สามารถเข้าใจถึงรูปแบบของภาพเขียน และงานศิลปะแขนงอื่นๆที่กลายเป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่สำคัญของราชวงศ์

1.4 ขอบเขตการศึกษา

ศึกษาและวิเคราะห์สาเหตุของเรื่องราวที่ถูกถ่ายทอดลงรูปภาพของอุ๋โหยวหลู่ในสมัยราชวงศ์ชิงช่วงกบฏไท่ผิง ซึ่งนำไปสู่ความรู้ความเข้าใจในเหตุการณ์สำคัญต่างๆรวมถึงความเปลี่ยนแปลงทางการเมืองที่เกิดขึ้นในสมัยปลายราชวงศ์ชิง

1.5 นิยามศัพท์

ภาพพิมพ์หิน หมายถึง กระบวนการทำภาพพิมพ์ที่มีแม่พิมพ์ผิวเรียบแบน เป็นการวาดเส้นลงแผ่นหิน นอกจากแผ่นแม่พิมพ์หินเนื้อดีแล้ว แม่พิมพ์ที่ผลิต เป็นพิเศษจากโลหะก็สามารถนำมาใช้กับเทคนิคนี้ได้ วิธีการของเทคนิคนี้อาศัยหลักความจริงที่ว่า ไขมันกับน้ำจะไม่รวมตัวเข้าด้วยกัน ดังนั้น ภาพที่เขียนลงบนแม่พิมพ์ จะเขียนด้วยวัสดุที่มีส่วนผสมของไข จากนั้นจะทำแม่พิมพ์ให้ชื้นด้วยน้ำ แล้วจึงนำหมึกซึ่งมีส่วนผสมของไขกลึงลงบนผิวหน้าของแม่พิมพ์ หมึกจะติดกับภาพที่ร่างไว้ด้วยไข แต่จะไม่ติดลงบนผิวแม่พิมพ์ที่เปียกชื้น จากนั้นพิมพ์ภาพ โดยผ่านแรงกดจากแท่นพิมพ์ สำหรับการพิมพ์จำนวนมากนั้น ต้องรักษาแม่พิมพ์โดยการใช้สารเคมี เคลือบเพื่อปกป้องภาพที่ร่างด้วยไขให้ติดแน่นกับแม่พิมพ์ แล้วใช้กัมอารบิกเคลือบให้ทั่วแม่พิมพ์อีก ชั้นหนึ่งเพื่อป้องกันไขมันอื่นๆ ที่สามารถติดลงบนแม่พิมพ์ได้ สำหรับการสร้างภาพที่มีลักษณะเป็นสี ศิลปินจะทำการแยกแม่พิมพ์

บทที่ 2

แนวความคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กรณีศึกษา “ศิลปะและแนวความคิดในภาพจิตรกรรมเหตุการณ์สำคัญสมัยราชวงศ์ชิง” ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ประกอบการค้นคว้า ซึ่งนำเสนอตามลำดับต่อไปนี้

2.1 ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของราชวงศ์ชิงและขบวนการไท่ผิงเทียนกั๋ว

The Office of Chinese Language Council International (2549) เขียนหนังสือเรื่อง “ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ประเทศจีน” เรียบเรียงโดยวิทยาลัยภาษาจีนปักกิ่ง มหาวิทยาลัยครุหนานจิง และมหาวิทยาลัยครุอันฮุย โดยได้รับมอบหมายจากสำนักงานกิจการชาวจีนโพ้นทะเลในคณะรัฐมนตรีแห่งสาธารณรัฐจีนกล่าวถึงประวัติศาสตร์ของขบวนการไท่ผิงว่า หลังจากสิ้นสุดสงครามฝิ่นครั้งที่หนึ่ง ประเทศจีนก็อยู่ในสภาพย่ำแย่ ประชาชนยากจน อดอยาก จนกระทั่งปี 1843 หงซิวฉวนจัดตั้งสมาคมไหว้พระเจ้าขึ้นเพื่อเรียกร้องสิทธิและเสรีภาพที่เท่าเทียมให้กับประชาชน จนนำไปสู่การรวมตัวต่อต้านรัฐบาลชิงและในปี 1851 หงซิวฉวนก็ได้นำขบวนการปฏิวัติที่หมู่บ้านจินเถียนอันเป็นจุดเริ่มต้นของขบวนการไท่ผิง ซึ่งภายในช่วงแรกสถานะภาพของกลุ่มดำเนินไปได้ด้วยดี การศึกษาก็สามารถเอาชนะราชวงศ์ชิงได้ แต่ในเดือนสิงหาคม ค.ศ. 1856 ขณะที่กิจการต่างๆของขบวนการกำลังไปได้ดี ภายในกลุ่มผู้นำกลับเกิดการต่อสู้แย่งชิงอำนาจกันเองซึ่งเรียกว่า กรณีเทียนจิง เหตุการณ์นี้เป็นสาเหตุหลักของการตดกำลังส่วนใหญ่ของขบวนการ ทำให้ราชวงศ์ชิงฉวยโอกาสนี้ในการโต้กลับภายใต้การกวาดล้างอย่างหนักทั้งจากราชวงศ์ชิงและต่างชาติที่ให้การสนับสนุนชิง ขบวนการไท่ผิงเทียนกั๋วซึ่งมีมานานถึง 14 ปี ก็เป็นอันล่มสลายไป

หลี่เฉวียน (2556) เขียนหนังสือเรื่อง “ประวัติศาสตร์จีนฉบับย่อ” โดยเหตุการณ์และบุคคลที่กล่าวถึงในหนังสือ ส่วนใหญ่อ้างอิงตามบันทึกทางประวัติศาสตร์ ที่เป็นที่ยอมรับและเชื่อถือได้ โดยทั่วไปในวงการศึกษาระดับมัธยมศึกษา และมีการใช้เกร็ดข้อมูลทางประวัติศาสตร์เพื่อเพิ่มอรรถรสใน

การอ่านโดยไม่ให้กระทบกับความถูกต้องของข้อมูล หลี่เฉวียนกล่าวถึงประวัติความเป็นมาของราชวงศ์ชิงว่าเป็นราชวงศ์สุดท้ายในระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ของประวัติศาสตร์จีน ซึ่งชนชั้นสูงชาวแมนจูเป็นผู้สถาปนาขึ้นภายหลังจากการเปิดหน้าด่านของอู๋ซันกั๋วให้กองทัพแมนจูเข้ามาในประเทศ และทำศึกชนะกับราชวงศ์หมิงได้ ซึ่งต่อมาได้ปกครองจีนจนเกิดความรุ่งเรือง แต่กระทั่งช่วงปลายราชวงศ์ภายหลังจากการพ่ายแพ้กับอังกฤษในสงครามฝิ่นถึง ทำให้ราชวงศ์ชิง ต้องยอมลงนามในสนธิสัญญาที่ไม่เป็นธรรมหลายฉบับ เช่นสนธิสัญญาหนานจิง ซึ่งสัญญาเหล่านี้ทำลายอธิปไตยของจีนอย่างรุนแรง จนจีนเริ่มจมดิ่งสู่ความเป็นประเทศกึ่งอาณานิคม-กึ่งศักดินานิยม เกิดความทุกข์ยาก อดอยาก และความทอดยทางเศรษฐกิจ แก่ประชาชนภายในประเทศอันเป็นผลให้เกิดขบวนการไท่ผิงในที่สุด

โครงการจีนศึกษา และศูนย์การเรียนรู้จีนศึกษาบรมราชกุมารี สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงศึกษาร่วมกับ โครงการปริญญาโทวัฒนธรรมจีนศึกษา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (2555) เขียนหนังสือเรื่อง “เหตุเกิดในราชวงศ์ชิง” กล่าวว่า ราชวงศ์ชิงมีความสำคัญต่อประวัติศาสตร์และการเมืองจีน ราชวงศ์ชิงเป็นราชวงศ์สุดท้ายก่อนการเข้าสู่ระบอบสาธารณรัฐ และเป็นราชวงศ์ที่ไม่ใช่ชนเผ่าฮั่น และสาธารณรัฐจีนที่เรารู้จักกันในปัจจุบันก็มีหลายอย่างที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากราชวงศ์ชิง ปัญหาทางการเมืองในสมัยนั้นหลายอย่างก็ส่งผลมาสู่จีนยุคปัจจุบัน

คล่อง ศิริประภาธรรม (2556) ได้เขียนหนังสือเรื่อง “ประวัติศาสตร์จีนฉบับมาตรฐาน กำหนดมนุษย์ดีก่าบรรพ์ถึงอารยธรรมใหม่ ” โดยใช้เวลากว่า10 ปี แปล เขียน เรียบเรียง และค้นหาเอกสารอ้างอิงต่างๆทั้งจากภาพเขียนและภาพถ่ายทางประวัติศาสตร์อันเป็นหลักฐานที่เชื่อถือได้ โดยกล่าวถึงการปฏิวัติไท่ผิงเทียนกั๋วว่ามีสาเหตุหลักๆมาจาก 2 ประการใหญ่ ดังนี้ สาเหตุแรก คือ จากการพ่ายแพ้ของราชวงศ์ชิงจากสงครามฝิ่นกับอังกฤษ มหาอำนาจตะวันตกชาติอื่นๆต่างบุกรุกประเทศจีนอย่างหนัก เช่น อเมริกาและฝรั่งเศส สาเหตุที่สอง คือ เพื่อที่จะชดใช้ค่าเสียหายของสงครามให้กับอังกฤษ รัฐบาลชิงจึงเพิ่มภาษี และขตรีตประชาชนอย่างหนักขึ้น ทำให้ความขัดแย้งทางสังคมเพิ่มมากขึ้น ประชาชนเริ่มทนไม่ไหวกับรัฐบาล เมื่อเกิดการลุกฮือ คนอื่นๆจึงคล้อยตามไปอย่างง่ายดาย

Freedom Thing (2554) ได้เขียนบทความเรื่อง “ประวัติราชวงศ์ชิง ราชวงศ์สุดท้ายของแผ่นดินจีน” โดยกล่าวถึงช่วงแรกของการก่อตั้งราชวงศ์ชิงว่า ค.ศ. 1644 หลังอู๋ซันกั๋วเปิดด่านซันไห่กวนให้กองทัพชิงบุกเข้ายึดครองแผ่นดินจีน จนฮ่องเต้หมิงซื่อจง ต้องปลงพระชนม์ตนเอง ยังให้ราชวงศ์หมิงอันเป็นราชวงศ์สุดท้ายของชนชาวฮั่นต้องอวสานลง ในปีเดียวกันตัวเอ๋อกุ่กุน แม่ทัพใหญ่ของแมนจูก็ได้ทูลเชิญซุ่นจื้อ ให้เสด็จมาประทับยังบัลลังก์ฮ่องเต้แห่งราชวงศ์ชิงในกรุงปักกิ่ง อันเป็น

จุดเริ่มต้นของราชวงศ์ชิง แต่ในขณะนั้น ก็ยังมีกองทหารของราชวงศ์หมิง และประชาชนที่ยังคงต่อต้านราชวงศ์ชิงอยู่ ทำให้ราชวงศ์ชิง ต้องระดมกำลังปราบปรามผู้ที่เป็นกบฏ

สมชาย จิว (2560) ได้เขียนบทความเรื่อง “เผยด้านมืดไต้หวันก่อน พ่ายแพ้เพราะเนาใน” วิเคราะห์ถึงความล้มเหลวในการปกครองภายในของขบวนการไต้หวันกั๋ว กล่าวไว้ว่าแท้จริงแล้วไต้หวันกั๋วไม่ได้แพ้จากการบุกโจมตีอย่างหนักของราชวงศ์ชิง แต่มาจากภัยตนเอง โดยเสนอถึงสาเหตุต่างๆ ประการแรก คือการเสนอแนวคิดปฏิรูปที่ดินไต้หวันเฉาเถียนหมู่ (天朝田畝/Tiāncháo tiánmǔ) ที่เมื่อถึงจุดหนึ่งอำนาจเงินทองก็ทำให้คนเปลี่ยนจากอุดมการณ์ เป็นอุดมโกง ภายใต้ภาพลักษณ์อันดีงาม แท้จริงแล้วกลับเต็มไปด้วยการฉ้อโกง หักหลัง เต็มไปด้วยการเข่นฆ่า อ้างอิงจากนักประวัติศาสตร์จีนบางคนกล่าวไว้ว่ารัฐบาลไต้หวันกั๋วคือรัฐบาลสามไม่(三无/Sān wú) ไม่มีคุณธรรม ไม่มีศักดิ์ศรี ไม่มีเสรีภาพ นับตั้งแต่ตั้งเมืองหลวงไต้หวันจิน หงชิวเฉียนก็ไม่เคยออกรบกับข้าศึกอีก ทั้งยังแต่งตั้งญาติ คนสนิท ขึ้นมาเป็นขุนนาง สร้างราชวังขนาดใหญ่ และมีการเกณฑ์ประชาชนมาเป็นข้ารับใช้ ประการที่สอง คือ ความโหดเหี้ยมในการจัดการความขัดแย้งที่เกิดขึ้นกับคนใกล้ชิด หงชิวเฉียนใช้มาตรการขั้นเด็ดขาดกับคนที่มีปัญหาที่ตน นั่นก็คือการสังหาร นอกจากนี้ยังทำการยุยงให้คนใกล้ชิดของตนเข่นฆ่ากันเอง สุดท้ายแม้หงชิวเฉียนจะสามารถกำจัดคนที่ไม่ไว้วางใจไปได้ แต่เขาก็ขาดผู้มีความสามารถไปในเวลาเดียวกัน ประการสุดท้าย คือ การที่หงชิวเฉียนปล่อยให้ญาติพี่น้องที่ไร้ความสามารถเข้ามามีส่วนบริหารบ้านเมือง ในขณะที่กองทัพชิงรุกไล่ปราบปรามใกล้เข้ามา ท่านอ๋องหงเหียนฟา หงเหียนต้า กลับทำเรื่องไร้เหตุผลโดยเข้าควบคุมการเข้าออกประตูเมือง ใครจะเข้าออกต้องมีใบอนุญาตตระกูลหง (洪氏票/Hóng shì piào) ทำให้การออกไปหาเสบียงเข้ามาสะสมในเมืองเป็นเรื่องลำบาก ส่งผลให้กำลังพลอ่อนแอจนไม่สามารถสู้กับทหารของราชวงศ์ชิงได้

วาทีน ศานต์ สันติ (2554) ได้เขียนบทความเรื่อง “จีน : ราชวงศ์ชิง ภาคสรุป” โดยความถึงความเสื่อมถอยของราชวงศ์ชิงว่า ช่วงปลายราชวงศ์ชิงเป็นช่วงเวลาแห่งความอดอยาก บ้านเมืองซุกซมไปด้วยโจรผู้ร้าย ผู้คนแตกแยก ปัญหาภัยธรรมชาติรุนแรงได้ทำให้ผู้คนล้มตายจำนวนมาก อีกทั้งยังถูกขนาบหลังด้วยภัยคุกคามจากมหาอำนาจตะวันตกและญี่ปุ่น นำไปสู่ความเสื่อมของราชวงศ์ โดยผู้เขียนจำแนกสาเหตุความเสื่อมไว้ดังนี้ ประการแรกคือความไม่มั่นคงภายในประเทศ กษัตริย์มีอำนาจปกครองเพียงผู้เดียว ใช้อำนาจไม่เป็นธรรม อีกทั้งการสืบสันตติวงศ์ยังไม่แน่นอน มักจะเลือกจากผู้ที่มิอายุน้อยหรือมากจนเกินไป ทำให้ถูกขุนนางและเจ้านายซุกเซิด การใช้ระบบรายงานลับ เพื่อควบคุมขุนนางไม่ใหรรวมตัวกันได้จนเป็นภัยต่อราชบัลลังก์ ทำให้ขุนนางแบ่งฝักฝ่ายไม่ไว้ใจกัน เกิดรายงานลับใส่ความฝ่ายตรงข้ามบ่อยครั้ง การเมืองไม่มีประสิทธิภาพ ประการที่สอง คือ ความแตกต่างทางด้าน

สังคมทำให้เศรษฐกิจตกต่ำ ก่อให้เกิดกบฏ เช่น ความไม่ยุติธรรมระหว่างชนชั้น ประชาชนต้องเสียภาษีและถูกเกณฑ์แรงงาน ถูกชนชั้นอภิสิทธิ์ชนกดขี่เอารัดเอาเปรียบ ราชสำนักใช้จ่ายฟุ่มเฟือย ทุ้มงบประมาณกับทางการทหารเพื่อทำศึกภายในและภายนอก การสร้างพระราชวัง ฯลฯ จนเกิดวิกฤติทางการคลัง รัฐจึงเรียกเก็บภาษีจากประชาชนในอัตราสูงและซ้ำซ้อน ในขณะที่ประชาชนกำลังประสบปัญหาอดอยากไม่อาจจ่ายภาษีได้ ระบบการคลังของรัฐจึงล้มละลาย ก่อให้เกิดกบฏขึ้นมาต่อต้านรัฐบาลอยู่บ่อยครั้ง และประการสุดท้าย ภัยอันเกิดจากความไม่มั่นคงภายนอกประเทศ ในส่วนนี้ ผู้เขียนกล่าวว่า จีนมองตนเป็นมหาอำนาจโลก มีอารยธรรมที่สูงส่งกว่าชาติอื่น ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศจึงเป็นไปแบบผู้เจริญกับผู้ไม่เจริญ ชาติใดจะเข้าหาต้องปฏิบัติตามธรรมเนียมจีนอย่างเคร่งครัด เป็นไปตามระบบบรรณาการ ต่างกับชาติตะวันตกที่คิดว่า ทุกชาติมีความเสมอภาค เท่าเทียมกัน อีกทั้งจีนยังกำหนดราคาซื้อขายตามใจชอบ อัตราภาษีไม่คงที่ ผูกขาดสินค้า และจำกัดเสรีภาพชาวต่างชาติ ไม่ให้เคลื่อนไหวได้อิสระ ซึ่งสร้างความไม่พอใจให้แก่ต่างชาติอย่างมาก ส่งผลทำให้เกิดสงคราม และสนธิสัญญาที่ไม่เป็นธรรม นับว่าเป็นมหันตภัยของจีน เช่น สงครามฝิ่น เป็นต้น

ThaiChinese.Net (2554) ได้เขียนบทความเรื่อง “ประวัติศาสตร์จีนยุคก้าวสู่จีนยุคใหม่-กบฏไท่ผิง (1851-1864)” โดยกล่าวในส่วนของ การปรับปรุงความเข้มแข็งว่า บทเรียนจากสงครามฝิ่น สนธิสัญญาต่าง ๆ ที่เสียเปรียบ การก่อกบฏในที่ต่าง ๆ ราชสำนักชิงจึงตระหนักว่าถึงเวลาที่ประเทศจีนจำเป็นต้องปรับปรุงสู่ความเข้มแข็งได้แล้ว นำไปสู่การกำหนดแนวทางแนวคิดสมัยใหม่ การศึกษาวิทยาศาสตร์และภาษาตะวันตก เปิดโรงเรียนพิเศษในเมืองใหญ่ โรงงานผลิตอาวุธ อยู่ต่อเรือ โรงงานต่าง ๆ ถูกสร้างขึ้นตามรูปแบบตะวันตก การปฏิบัติพิธีทางการทูตแบบตะวันตกถูกนำมาใช้ รัฐบาลส่งนักศึกษาไปศึกษาในต่างประเทศด้วยความหวังว่าจะนำวิทยาการสมัยใหม่มาปรับปรุงประเทศ ความพยายามปฏิรูปประเทศสู่ความเข้มแข็งนำโดยผู้ซึ่งมีบทบาทในการปราบกบฏไท่ผิงคือหลี่หงจาง (李鴻章/Lǐhóngzhāng)(1823-1901) กับจ้าวจงถาง (左中堂/Zuǒ zhōngtáng) (1812-1885) ซึ่งรับราชการในราชสำนัก ได้รับผิดชอบในการพัฒนาอุตสาหกรรม การสื่อสารคมนาคม และการปรับปรุงกองทัพ ความเคลื่อนไหวในการปฏิรูปนี้ ถึงแม้จะได้รับการเห็นชอบจากผู้นำก็ตาม แต่ไม่อาจที่จะเป็นที่ยอมรับในสถาบันการเมือง ทฤษฎีทางสังคม จุดอ่อนนี้ที่ทำให้ความเคลื่อนไหวที่จะปฏิรูปล้มเหลว สถานะการณ์ในประเทศจีนขณะนั้นไม่เอื้อที่จะปฏิรูปสู่ความทันสมัย เนื่องจากฝ่ายปกครองเองยังยึดติดกับลัทธิขงจื้อแนวใหม่ สังคมจีนก็กำลังสับสนกับเหตุการณ์ไท่ผิงและเหตุการณ์ลูกฮือในที่ต่าง ๆ และที่สำคัญคือการรุกรานของชาวต่างชาติอย่างต่อเนื่องยังคงทำให้ชาวจีนไม่ไว้วางใจ ในขณะนั้น ประเทศทางตะวันตกเข้าสู่ยุคล่าอาณานิคม ฝรั่งเศสยึดเวียดนามได้ จากนั้นหลังจากจีนพ่ายแพ้สงครามแก่ฝรั่งเศสในปี 1884-1885 จึงต้องยกอันหนานหรือเวียดนามเหนือให้กับฝรั่งเศส อังกฤษเข้าครอบครองพม่า ส่วนรัสเซียหลังจากยึดที่ลุ่มไฮหลงเจียงไปแล้วก็เข้ายึดซินเจียง

(新疆/Xīnjiāng) ญี่ปุ่นเองก็เข้ายึดครองได้วันหลังจากที่จีนพ่ายแพ้สงครามทางทะเลกับญี่ปุ่น และฉวยโอกาสเข้ายึดครองเกาหลี แมนจูเรีย ในปี 1898 อังกฤษได้ขอเช่าเกาะฮ่องกง 99 ปีจากจีน ประเทศตะวันตกที่เหลืออย่างเยอรมัน ฝรั่งเศส เบลเยียมต่างได้ครอบครองพื้นที่ในสิทธิสภาพนอกอาณาเขต เท่ากับว่าประเทศจีนถูกแบ่งแยกโดยที่รัฐบาลชิงอ่อนแอเกินที่จะทำอะไรได้ อันส่งผลให้สภาพสังคมตกต่ำ นำไปสู่การปฏิวัติโค่นล้มราชวงศ์ชิงในที่สุด

SpokeDark.TV (2561) ได้เขียนบทความเรื่อง “ย้อนรอยประวัติศาสตร์ ‘กบฏไผ่ผิง’ นักรบ นอกรีตที่คิดทำทลายอำนาจราชสำนักแมนจู จนมีผู้คนล้มตายหลายสิบล้าน” โดยกล่าวว่า ในช่วงแรก หงชิวเฉวียนดำเนินนโยบายตามอุดมการณ์ที่ตั้งใจเอาไว้ คือใช้หลักความเสมอภาคและทัดเทียม เขา เปิดโอกาสให้ผู้หญิงมีสิทธิในการสอบเข้ารับราชการ ออกนโยบายช่วยเหลือชาวนา และดูแลสวัสดิภาพพลเมืองเป็นอย่างดี ยกเลิกการค้าประเวณี แต่เมื่อเวลาผ่านไป หงชิวเฉวียนก็หลงในอำนาจ และเริ่มหวาดระแวงแม่ทัพนายกองที่สู้เคียงบ่าเคียงไหล่มาด้วยกัน จนเกิดการต่อสู้แย่งชิงอำนาจกันเอง ภายใน จนอาณาจักรไผ่ผิงเทียบกั้อ่อนแอลง เป็นโอกาสให้ราชสำนักชิงเสริมกำลังกองทัพด้วยทหารรับจ้างจากอังกฤษและฝรั่งเศสเพื่อปราบปรามกบฏ จนยึดดินแดนที่เสียไปกลับคืนมา และสามารถตีอาณาจักรไผ่ผิงเทียบกั้อ่อนแอได้สำเร็จ แม้ราชสำนักชิงจะปราบกลุ่มกบฏไผ่ผิงลงได้ แต่ก็ต้องใช้เวลาอีกราวสองปีกว่าจะปราบกลุ่มกบฏได้ทั้งหมด นับได้ว่าเหตุการณ์กบฏไผ่ผิงเป็นหนึ่งในหายนะของยุคการปกครองของราชวงศ์ชิง จนเป็นเหตุให้มีประชาชนเสียชีวิตจากภัยสงครามมากกว่า 20 ล้านคน

2.2 ข้อมูลทางประวัติศาสตร์ศิลปะ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (2550) เขียนหนังสือเรื่อง “ศิลปะจีน” โดยกล่าวถึงจิตรกรรม ว่าเป็นการใช้สีทั้งสีเดียวและหลายสี มาแต่งเติมเป็นลวดลายเป็นภาพลายเส้น การใช้สีเดียวเรียกว่าเอกรงค์ และหลายสีเรียกว่าพหุรงค์ และบรรยายถึงประวัติความเป็นมาของงานจิตรกรรมจีนว่า จีนมีภาพเขียนตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ โดยอยู่ในภาชนะดินเผา ผนังถ้ำ สุสานบนกระดาด ผ้าไหม ไม้ ผืนผ้าใบ กระเบื้อง ขวดแก้ว กระຈก และมีการใช้สีที่มาจากธรรมชาติ โดยสีที่หาได้ง่ายที่สุดก็คือสีแดง โดยมาจากดินแดง และเทคนิคการเขียนภาพอย่างละเอียดของจีน เรียกว่ากั้งปี้ เป็นเส้นพู่กัน โดยภาพวาดพู่กันของจีนจะมีภาพเหตุการณ์ต่างๆ ภาพทิวทัศน์ ภาพบุคคล ภาพดอกไม้ ซึ่งในภาพทิวทัศน์ของจีน ส่วนใหญ่มักจะวาดแสดงให้เห็นเป็นภูเขาสูง คนตัวเล็กนิดเดียว เพื่อให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติว่าธรรมชาตินั้นยิ่งใหญ่กว่ามนุษย์ โดยภาพเขียนต่างๆของจีน มักจะสะท้อนสภาพความเป็นอยู่ในสังคม เหตุการณ์ต่างๆอีกด้วย นอกจากภาพธรรมชาติแล้ว ยังมีลวดลายประดิษฐ์ และมักนิยมภาพสิริมงคล

อาจารย์ วิษณุ นาท กัตัญญทวิทิพย์ (2553) ได้เขียนหนังสือเรื่อง “ประมวลความรู้ศิลปะ ตะวันออก (ประวัติศาสตร์ศิลปะจีน)” โดยกล่าวถึงความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ศิลปะจีนว่า ศิลปะจีนมีลักษณะเด่นเป็นพิเศษตรงที่มีประวัติติดต่อกันเนื่องอันยาวนานไม่ขาดสาย ยิ่งกว่าชาติใดในโลก และมีการดุดับศิลปะวัฒนธรรมของต่างชาติมาเสริมส่งศิลปะวัฒนธรรมของตนเอง และคุณสมบัติพิเศษของศิลปินจีนคือมีการแสดงอารมณ์และความรู้สึกจากการมองภายในใจ ความงามอัน ช่อนเร้น และความเฉลียวฉลาดอย่างถ่อมตน โดยแบ่งยุคสมัยของศิลปะจีนออกเป็น สมัยก่อน ประวัติศาสตร์ (แบ่งเป็น ยุคหินเก่า ยุคหินใหม่ และยุคโลหะ) และสมัยประวัติศาสตร์ (แบ่งแยกย่อย ตามลำดับแต่ละราชวงศ์ ประกอบไปด้วย ราชวงศ์เซี่ย ชัง โจว ฉิน ฮั่น จิ้น สุย ถัง ช่ง หยวน หมิง ชิง และสมัยสาธารณรัฐ)

Asinnaw (2013) ได้เขียนบทความเรื่อง “จิตรกรรมจีน” โดยกล่าวว่าจิตรกรรมจีนมี วิวัฒนาการมาจากการเขียนตัวอักษรจีนจารึกบนกระดุกเสียงทายเพราะตัวอักษรจีนมีลักษณะเหมือน รูปภาพและจิตรกรรมหรือภาพเขียนในสายศิลปะจีน มีลักษณะเด่นอยู่ที่การแสดงแนวปรัชญาสิ่ง ปรากฏในภาพจึงเป็นธรรมชาติมีป่า เขา แม่น้ำ ลำธาร นก ดอกไม้ ใบไม้ โดยเฉพาะใบไม้ ของจีน ศิลปินสามารถวาดด้วยสีดำที่ผสมน้ำให้บังเกิดความอ่อนแก่ได้อย่างกลมกลืนยิ่ง สีดำเรียกว่า “ หมึก จีน ” เป็นหลักในการเขียนภาพ

2.3 ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของอุ๊ยเจียว(อุ๊ยโฮ่ยวู่)และภาพวาดการรบ 12 ภาพ

Hua Huang (2015) ได้เขียนวิจัยเรื่อง “Cityscape , Urban Nobodies and War : Modern Tranformation of Nianhua in Suzhou-Shanghai” โดยได้กล่าวถึงประวัติของอุ๊ยเจียว โฮ่ยวู่ เขาเป็นชาวซูโจว ที่อพยพภัยสงครามจากการยึดครองเมืองซูโจวโดยขบวนการไท่ผิงไปที่เซี่ยงไฮ้ ช่วงแรกเขาเป็นหัวหน้านักวาดภาพประกอบของนิตยสาร เตียนฉือจาย แต่ภายหลังเขายังออก นิตยสารและอัลบั้มรวมรูปของตัวเองด้วย โดยผลงานที่โดดเด่น และสร้างชื่อเสียงให้กับเขามากที่สุดก็คือ ชุดภาพ 12 ภาพ ชัยชนะของราชวงศ์ชิงเหนือขบวนการไท่ผิง และอัตชีวประวัติของไม่ได้ถูก บันทึกลงหน้าประวัติศาสตร์เท่าใดนัก

Ellen Johnston Laing (2004) ได้เขียนหนังสือเรื่อง Selling Happiness โดยกล่าวถึง นิตยสารภาพของจีนในปลายสมัยราชวงศ์ชิงว่า นิตยสารภาพเตียนฉือจาย ก่อให้เกิดหนังสือ ลอกเลียนแบบเป็นจำนวนมาก แต่เล่มที่โดดเด่นที่สุดคือนิตยสารภาพเพยหยิงเก๋อของอุ๊ยโฮ่ยวู่ ซึ่งเขา ละทิ้งนิตยสารภาพเตียนฉือจายออกมาในปี 1890 เพื่อทำนิตยสารภาพของตนเอง และภายหลังการ

เสียชีวิตของเขาในปี 1893 เพื่อนร่วมงานของเขา โจวหมู่เฉียว ได้เขามารับช่วงต่อนิยายสารภาพเพยหยิ่งเก้อ

Hongxing Zhang (1999) เขียนวิจัยเรื่อง Wu Youru's 'The Victory over the Taiping' : painting and censorship in 1886 China โดยกล่าวถึง การรบทั้ง 12 ครั้งว่า กองทหารของมณฑลหูหนานเริ่มต้นการรบกับขบวนการไท่ผิงเทียนกั๋วในเดือนกุมภาพันธ์ 1854 และการสู้รบจบลงที่เมืองหนานจิงในปี 1864 ซึ่งสังเกตได้ว่าตั้งแต่เริ่มต้นในปี 1854 เมืองหนานจิงเป็นเป้าหมายที่สำคัญที่สุดในแผนการรบครั้งนี้ ในเชิงยุทธศาสตร์แผนการรบนี้อาจได้รับการอธิบายว่าเป็นการเคลื่อนไหวกองทัพออกจากทิศตะวันตกตามหุบเขาแยงซี แต่ในทางกลับกันกองกำลังไท่ผิงเทียนกั๋วก็ได้เริ่มต้นการเดินทางในทิศตะวันตกตั้งต่ปีก่อนหน้าเนื่องจากความสำคัญของแม่น้ำแยงซีที่ส่งผลกระทบต่อในด้านการส่งกำลังและเสบียงต่อทหารของทั้งสองฝ่าย ดังนั้นยุทธการครั้งนี้จึงกลายเป็นการต่อสู้เพื่อแย่งชิงสิทธิ์การควบคุมแม่น้ำและเมืองที่อยู่ตามริมฝั่ง ในการรบทั้ง 12 ครั้ง ยกเว้นครั้งสุดท้ายเป็นการรบที่เกิดตามแนวหุบเขาและแม่น้ำแยงซี โดยผู้เขียนได้ลงรายละเอียดของสมรภูมิทั้งหมดอย่างละเอียด รวมถึงแนบภาพวาดการรบทั้ง 12 ภาพ ซึ่งวาดโดยอู่เจียโหยว รวมไว้ด้วย

2.4 ข้อมูลเกี่ยวกับนิยายสารภาพเตียนฉือจาย

Chinaknowledge (2012) ได้เขียนบทความเรื่อง Dianshizhai huabao 點石齋畫報 “The Illustrated Lithographer” โดยกล่าวถึงนิยายสารภาพเตียนฉือจายว่า เป็นนิยายสารที่ประสบความสำเร็จอย่างมากในช่วงปลายศตวรรษที่ 19 เนื่องจากได้ผลิตออกมาโดยใช้วิธีการพิมพ์หิน ซึ่งเข้าถึงประชาชนหมู่มากได้เป็นอย่างดี ซึ่งชื่อเตียนฉือจาย ได้รับสืบทอดมาจากอาคารที่อยู่ภายในอาคารสำนักพิมพ์เซินเปา

บทที่ 3

สภาพโดยสังเขปของประวัติศาสตร์ราชวงศ์ชิง ขบวนการไท่ผิงเทียนกั๋ว และอุโหยวถู๋

จุดเริ่มต้นของการล่มสลายของราชวงศ์หมิงเริ่มจากทหารชิง(ชนเผ่าหนี่เจิน)บุกโจมตีด่านซาน ไท่กวนในปี ค.ศ. 1616 นำโดยหนูเอ๋อร์ฮาชื่อ สถาปนาราชวงศ์จิน ในประวัติศาสตร์เรียกว่า โห้วจิน ปี ค.ศ. 1626 หวงไท่จีสี่บราชบัลลังก์ต่อ และในปี ค.ศ. 1635 ได้เปลี่ยนชื่อชนเผ่าหนี่เจิน เป็นแมนจู ปี ถัดมาก็ได้สถาปนาราชวงศ์ชิงขึ้น และตั้งตนเป็นกษัตริย์ (ณ ขณะนั้น ราชวงศ์ชิงที่นำโดยหวงไท่จียังไม่ได้เข้าครอบครองประเทศจีนอย่างเต็มรูปแบบ)

3.1 กบฏชาวนาปลายราชวงศ์หมิงและการเริ่มต้นของราชวงศ์ชิง

ในสมัยราชวงศ์หมิงตอนปลาย จักรพรรดิไร้ความสามารถ ทำให้อำนาจทั้งหมดตกไปอยู่ในมือของเหล่าขันที ขุนนางอำมาตย์ต่างยึดครองพื้นที่การเกษตรที่อุดมสมบูรณ์ไว้ ทำให้เกษตรกรสูญเสียที่ดินทำกินของตน แต่รัฐบาลยังคงเรียกเก็บภาษีจากเกษตรกร ยิ่งไปกว่านั้นยังคงประสพภัยพิบัติทางธรรมชาติมากมาย ด้วยความไม่พอใจ จึงเริ่มมีการก่อกบฏขึ้น ในปี ค.ศ. 1627 ที่เมืองทางเหนือของมณฑลส่านซี การต่อต้านของเกษตรกรลุกล้ำอย่างรวดเร็ว ในระยะเวลาไม่กี่ปีก็ได้ตั้งกองกำลังหลายสิบกอง กองกำลังที่นำโดยเกออิงเสียงแข็งแกร่งมากที่สุด หลังจากอิงเสียงถึงแก่กรรม กองกำลังกบฏก็ได้แบ่งออกเป็นสองกลุ่มหลัก คือ กลุ่มที่มีจิ้งเซี่ยนเป็นหัวหน้า และกลุ่มที่มีหลี่จื้อเฉิงเป็นผู้นำ (หลี่เฉียน 2556 : 496)

หลี่จื้อเฉิง (李自成/ Lǐ Zìchéng) (ปี ค.ศ. 1606-1645) ในปี ค.ศ. 1630 ได้เริ่มก่อกบฏที่เมืองหมี่จื่อ ไม่นานก็เข้าร่วมกับกลุ่มของอิงเสียง ต่อมา เมื่ออิงเสียงถึงแก่กรรม หลี่จื้อเฉิงก็ได้รับการสนับสนุนให้ตั้งตนเป็นเจ้า มีพระนามว่า ฉวงหวาง (新順王/ Xīn shùn wáng มีความหมายว่า พระเจ้าผู้องอาจกล้าหาญ) และตั้งกองกำลังที่มณฑลเหอหนาน หลี่จื้อเฉิงใช้นโยบายกระจายที่ดินทำกินและยกเว้นภาษี จึงทำให้ได้รับการสนับสนุนจากเกษตรกรอย่างกว้างขวาง หลังจากนั้นกองกำลังของหลี่จื้อเฉิงก็เข้มแข็งขึ้นอย่างมาก เพิ่มจำนวนเป็นหนึ่งในล้านอย่างรวดเร็ว จนกระทั่งในปี ค.ศ. 1641 จึงเข้ายึดเมืองลั่วหยางได้สำเร็จ และทำการสังหารเจ้าเมืองผู่อังจางสุ่น จากนั้นจึงนำทรัพย์สินไปแจกจ่ายให้แก่ประชาชน ภายในปีเดียวกันหลี่จื้อเฉิงได้สถาปนาราชวงศ์

ต้าสู่นซิ่นที่ซืออัน นำกำลังเข้ายึดครองปักกิ่ง ส่วนพระเจ้าเจินทรงทำอัตวินิบาตกรรมขณะเสด็จประพาสเขาเหมยซาน ถือว่าเป็นจักรพรรดิองค์สุดท้ายแห่งราชวงศ์หมิง ขณะที่หลี่จื้อเฉิงนำทัพบุกเข้ากรุงปักกิ่ง ตัวเอ๋อกุ่นผู้สำเร็จราชการแทนราชวงศ์ชิงก็กล่าวคำปฏิญาณนำทัพเคลื่อนลงใต้ เพื่อเตรียมเข้ายึดครองเมืองปักกิ่งให้ได้ก่อนหน้ากองทัพต้าซุ่น ระหว่างเคลื่อนทัพจู่ก็ได้รับจดหมายขอความช่วยเหลือจากอู่ซานกู่ แม่ทัพของด่านซานไห่ของราชวงศ์หมิง และรู้ว่าราชวงศ์หมิงถูกโค่นล้มแล้วจึงเร่งเข้าสู่ด่านซานไห่ (หลี่เฉวียน 2556 : 505)

ฝ่ายหลี่จื้อเฉิงเมื่อเกลี้ยกล่อมให้อู่ซานกู่ยอมจำนนไม่สำเร็จ จึงนำกองกำลังล้อมด่านซานไห่ อู่ซานกู่ยอมสวามิภักดิ์ต่อราชวงศ์ชิง ตัวเอ๋อกุ่นก็นำกองทัพชิงเข้าร่วมทำสงคราม กองทัพต้าซุ่นไม่ทันได้ป้องกันจึงเป็นฝ่ายพ่ายแพ้ ถอยร่นไปอยู่ที่ปักกิ่ง จากนั้นกองทัพชิงก็เร่งเดินทัพเข้าสู่ด่านซานไห่ แล้วบุกประชิดเมืองปักกิ่ง เมื่อต้องเจอกับสถานการณ์ที่ทัพใหญ่บุกประชิดพรมแดน หลี่จื้อเฉิงนำทัพถอยไปอยู่ที่มณฑลส่านซี ในวันที่ 2 เดือน 5 ปี ค.ศ. 1644 ส่วนเอ๋อกุ่นนำกองทัพชิงบุกเข้าเมืองปักกิ่ง ใช้มาตรการซูดหนึ่ง ทำให้การเมือง มีเสถียรภาพและเป็นระเบียบเรียบร้อย วันที่ 19 เดือน 9 ตัวเอ๋อกุ่นจากนั้นจึงเชิญฝูหลินเข้าสู่ปักกิ่ง วันที่ 1 เดือน 10 ฝูหลินสถาปนาตนเองขึ้นเป็นจักรพรรดิ ในนามจักรพรรดิซุ่นจื้อ และจัดตั้งปักกิ่งเป็นเมืองหลวง นับว่าเป็นการเริ่มต้นสมัยของราชวงศ์ชิง ส่วนหลี่จื้อเฉิง ถึงแก่กรรมกลางสนามรบที่ภูเขาจิ่งกง มณฑลหูเป่ย์ ในปี ค.ศ. 1645 (หลี่เฉวียน 2556 : 505)

3.2 ยุครุ่งเรืองของราชวงศ์ชิงระหว่างช่วงพระเจ้าคังซีและเฉียนหลง

พระเจ้าคังซีเป็นจักรพรรดิที่ครองราชย์ยาวนานที่สุดในประวัติศาสตร์จีน อีกทั้งยังเป็นพระมหากษัตริย์ที่ทรงมีพระปรีชาสามารถมากที่สุดในราชวงศ์ชิง ไม่ว่าจะเป็นด้านการปกครองหรือศิลปะการต่อสู้ (The Office of Chinese Language Council International 2549 :168) ทรงขึ้นครองราชย์ในปี ค.ศ. 1661 ต่อจากพระเจ้าซุ่นจื้อ ขณะนั้นพระองค์ยังทรงพระเยาว์ การปกครองของราชวงศ์ชิงยังไม่มีเสถียรภาพ ราชสำนักต้องเผชิญกับขบวนการกู่หมิงต้านชิง (反清复明/Fǎn qīng fù míng) โดยอดีตขุนนางสมัยราชวงศ์หมิงที่คิดจะล้มล้างราชวงศ์ชิง เพื่อฟื้นฟูการปกครองของราชวงศ์หมิงให้กลับคืนสู่อำนาจ สถานการณ์ขณะนั้นเข้าสู่ขั้นวิกฤต พระเจ้าคังซีทรงนำคำสอนของขงจื้อมาใช้เป็นแนวทางบริหารราชการ ให้ชาวฮั่นทำหน้าที่รับราชการ รณรงค์ให้อู๋รุ่ยกั๋ว

วัฒนธรรมของชาวจีน ภายใต้นโยบายนี้ พระองค์ยังมีบรมราชโองการให้รวบรวมหนังสือ “พจนานุกรมคังซี” อีกทั้งทรงส่งคณะเผยแพร่ศาสนาคริสต์ไปสำรวจสถานที่ต่างๆ เพื่อร่างแผนที่ราชอาณาจักรฉบับแรก

นอกจากนี้ทรงให้ความสำคัญกับการเกษตร โดยทรงให้ความช่วยเหลือและลดภาระเกษตรกร ช่วยผู้ที่ได้รับผลกระทบจากภาวะสงครามให้ฟื้นตัวโดยเร็วที่สุด นอกจากนี้พระองค์ยังทรงเสด็จประพาสที่ต่างๆ เพื่อเยี่ยมเยียนชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน อีกทั้งยังได้แก่สถานการณ์ความไม่สงบสุข 3 เหตุการณ์ ได้แก่ กบฏอู๋ซ่านกั๊ย กบฏเก็งจิ้งจิง และกบฏซ่างเซอสี (The Office of Chinese Language Council International 2549 :168) อีกทั้งทรงทำการรบกับพระเจ้าซาร์แห่งรัสเซีย ที่เมืองยาร์กซา เพื่อเป็นการยับยั้งการขยายอำนาจของพระเจ้าซาร์ รักษาไว้ซึ่งความเป็นปึกแผ่นของแผ่นดินชิง พระเจ้าคังซื่อทิตศตนในการรวมประเทศให้เป็นอันหนึ่งอันเดียว ในรัชสมัยของพระองค์ เศรษฐกิจ สังคม และสภาพชีวิตความเป็นอยู่ของราษฎรมีความสงบสุขอย่างมาก

ต่อมาในสมัยพระเจ้าหย่งเจิ้ง ระยะเวลาการครองราชย์ของพระเจ้าหย่งเจิ้งค่อนข้างสั้น ในช่วงเวลานั้นพระองค์ทรงจัดระเบียบข้าราชการและให้ความสำคัญกับการจัดสรรบุคลากร เน้นตามสภาพความเป็นจริง ส่งผลให้สภาพเศรษฐกิจและสังคมในสมัยราชวงศ์ชิงคงความเสถียรภาพและความเจริญไว้ได้ (The Office of Chinese Language Council International 2549 :169)

ต่อมาในรัชสมัยสุดท้ายของยุครุ่งเรือง คือ รัชสมัยของพระเจ้าเฉียนหลง พระเจ้าเฉียนหลง นั้นเป็นพระราชโอรสของพระเจ้าหย่งเจิ้ง หลังจากทรงขึ้นครองราชย์ในปี ค.ศ. 1735 พระองค์ทรงสนับสนุนการเกษตรให้พัฒนาปรับสภาพพื้นที่ว่างเปล่า รวมประชากรพลัดถิ่น ควบคู่กับการลดภาษีเกษตรกรหลายครั้ง พระองค์ทรงแก้ปัญหาความสัมพันธ์อันตึงเครียดระหว่างการปกครองส่วนกลางกับส่วนท้องถิ่นในสมัยพระเจ้าหย่งเจิ้ง และทรงลงโทษเหล่าขุนนางที่ฉ้อราษฎร์บังหลวง พัฒนาขุนนางและกำลังพล ปราบกบฏขุนนางเผ่าหุย และได้ทรงเริ่มการปฏิรูปการเมืองและศาสนา เพิ่มความเข้มงวดในการปกครองเขตทิเบต ปราบปรามการแบ่งแยกดินแดนในภาคตะวันตกเฉียงใต้ของชนกลุ่มน้อย การจัดการเหล่านี้ของพระเจ้าเฉียนหลง เป็นการกำหนดอาณาเขตให้กับประเทศจีนยุคใกล้ และได้นำพาประเทศจีนที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์พัฒนาก้าวไปอีกขั้น ช่วงเวลาที่พระเจ้าเฉียนหลงครองราชย์ ราชวงศ์ชิงมีความแข็งแกร่งมั่นคงและเข้าสู่ยุคที่มีความเจริญสูงสุด

3.3 พระเจ้าเจียนหลงสละราชสมบัติให้รัชทายาท

เมื่อครั้งพระเจ้าเจียนหลงในวัย 25 พรรษาขึ้นครองราชย์ พระองค์เคยจตุรบุบกับสวรรค์ ว่า หากครองราชย์ถึงปีที่ 60 จะสละราชบัลลังก์ให้รัชทายาท ไม่กล้าเป็นเหมือนพระเจ้าคังซี ผู้เป็นพระอัยกาที่ครองราชย์เป็นเวลากว่า 60 ปีเศษ เมื่อถึงศักราชเจียนหลง ปีที่ 60 (ปี ค.ศ. 1795) พระเจ้าเจียนหลงก็เรียกขุนนางเหล่าขุนนางชั้นสูง ณ พระที่นั่งฉัตรเงิน ประกาศว่าจะทำตามความปรารถนาเดิม ในขณะที่เดียวกันก็นำป้ายที่เขียนข้อความว่า “เปิดเผยบริสุทธิ์และยึดมั่นในความเป็นธรรม” ของวังฉียนชิ่ง ที่เก็บและปิดผนึกไว้หลังป้ายคำขวัญออกมา ประกาศให้หวังยงเหยียน (เจียชิน ภายหลังเปลี่ยนชื่อเป็นหยงเหยียน) โอรสองค์ที่ 15 เป็นเจ้าชายรัชทายาท และตัดสินใจสละบัลลังก์ให้รัชทายาทในปีถัดมา และเปลี่ยนชื่อเป็นรัชสมัย “เจียชิ่ง” วันที่ 1 เดือนอ้าย ศักราชเจียชิ่ง (ปี ค.ศ. 1796) พระเจ้าเจียนหลงจัดพระราชพิธีสละราชบัลลังก์ขึ้นที่พระตำหนักไท่เหอ (หลี่เฉวียน 2556 : 532) และมอบตราประทับของจักรพรรดิให้กับรัชทายาทด้วยพระองค์เอง จากนั้นหยงเหยียนจึงได้ขึ้นเป็นจักรพรรดิสม พร้อมทั้งยกย่องให้พระเจ้าเจียนหลงเป็นพระบิดาหลวง จากนั้นพระเจ้าเจียนหลงก็ยังคงควบคุมงานของราชสำนักอยู่ จนกระทั่งในเดือนอ้าย ศักราชเจียชิ่งปีที่ 4 พระเจ้าเจียนหลงได้สิ้นพระชนม์ลง อำนาจการเมืองจึงตกไปอยู่ในมือของพระเจ้าเจียชิ่ง หลังจากนั้น ปี ค.ศ. 1800 ราชวงศ์ก็เข้าสู่ช่วงประวัติศาสตร์จีนยุคใกล้ซึ่งเป็นช่วงเสื่อมถอยทันที

จุดเสื่อมถอยของราชวงศ์ชิงยุคใกล้

ในช่วงราชวงศ์ชิงตอนต้นได้มีการเพิ่มมาตรการความเข้มงวดการปิดน่านน้ำทางทะเลมากขึ้นกว่าในสมัยราชวงศ์หมิง ซึ่งนโยบายนี้ส่งผลกระทบต่อจีนในอนาคต

การประกาศใช้นโยบายปิดประเทศ มีจุดประสงค์เพื่อป้องกันการต่อต้านราชวงศ์ชิงตามเกาะในแนวชายฝั่งด้านตะวันออกเฉียงใต้ ต่อมาแม้จะมีการเปิดประเทศเป็นช่วงระยะเวลาสั้นๆ อนุญาตให้พ่อค้าเข้ามาทำการค้าได้ตามข้อกำหนด แต่ช่วงเวลาส่วนใหญ่ ก่อนปี ค.ศ. 1840 ราชวงศ์ชิงมีเพียงเมืองกวางโจวเป็นเมืองท่า มีข้อจำกัดในการส่งออกสินค้าท้องถิ่น เช่น ไหมและใบชา และมีกฎข้อบังคับที่เข้มงวดสำหรับเรือสินค้าที่จะไปค้าขายที่ต่างประเทศ เนื่องมาจากการปกครองในสมัยราชวงศ์ชิง คณะผู้ปกครองยึดประเทศจีนเป็นหลัก ขาดความรู้ความเข้าใจในสถานการณ์ความเป็นไปของโลกขณะนั้น ถือว่าการรับแนวคิดระบอบทุนนิยมการค้าเสรีจากประเทศตะวันตก ขัดกับนโยบายป้องกันที่เน้นการตั้งรับ ทำให้ประเทศจีนเสียโอกาสการพัฒนาประเทศก้าวไปพร้อมกับประเทศอื่นๆ

ช่วงหลังยุคกลางของราชวงศ์ชิง ภายหลังจากสิ้นพระชนม์ของพระเจ้าเจียชิ่ง พระเจ้าเต้ากวงจึงได้รับสืบทอดอำนาจการปกครองต่อ ซึ่งในรัชสมัยของพระเจ้าเต้ากวง ประเทศอังกฤษและอีกหลาย

ประเทศทางตะวันตกต่างทยอยเข้ามาเผยแพร่สินค้าและยึดครองตลาดการค้าของจีน ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของความขัดแย้งระหว่างจีนกับชาติตะวันตกในสงครามฝิ่น

เมื่อประเทศตะวันตกเดินทางเข้ามาค้าขายกับจีน กลับต้องถูกจำกัดจากนโยบายปิดประเทศของราชวงศ์ชิง และถูกต่อต้านจากโครงสร้างทางเศรษฐกิจที่เป็นระบบการเลี้ยงตนเองของจีน ในด้านการค้าระหว่างจีนกับต่างประเทศนั้น จีนก็อยู่ในฐานะที่ได้เปรียบมาตลอด นี่เป็นสิ่งที่เหล่ามหาอำนาจทางตะวันตกรับไม่ได้ โดยเฉพาะอังกฤษที่มีปริมาณการค้ากับประเทศจีนมากที่สุด หลังจากที่รัฐบาลอังกฤษลองใช้วิธีทางการทูตเปิดประตูเข้าสู่ประเทศจีนไม่เป็นผลสำเร็จแล้ว จึงหันส่งเรือสินค้าเข้าไปทำการค้าของเถื่อนตามแนวชายฝั่งทะเลของจีนมากขึ้น สุดท้ายได้ใช้วิธีสกปรกส่งฝิ่นเข้าสู่ประเทศจีนฝิ่นเป็นเหมือนโรคติดต่อที่รุกเข้าทำลายชาวจีน พ่อค้าฝิ่นชาวอังกฤษและอเมริกา ต่างก็ได้รับผลกำไรจากการค้าฝิ่นเป็นจำนวนมาก ทำให้เงินจีนหลังไหลออกนอกประเทศเป็นจำนวนมหาศาล จากที่เคยเป็นฝ่ายได้เปรียบจากการค้าระหว่างประเทศ ก็กลับกลายเป็นว่าต้องมาเสียเปรียบดุลการค้า รัฐบาลจึงจำเป็นต้องใช้มาตรการส่งหลินเจ้อสวีไปยังเมืองกวางโจว ในปี ค.ศ. 1839 เพื่อยึดและเผาทำลายฝิ่น ห้ามมิให้มีการค้าขาย สูบฝิ่นภายในประเทศ ความขัดแย้งระหว่างจีนกับอังกฤษก็ทวีความรุนแรงขึ้นมาทันที (หลี่เฉวียน 2556 : 536)

ในระยะเวลาที่ท่านหลินเจ้อสวี (ปี ค.ศ. 1785-1850) ดำรงตำแหน่งข้าหลวงใหญ่ประจำมณฑลหูหนานและหูเป่ย์เมื่อปี ค.ศ. 1838 นั้นเคยจัดการขับไล่ฝิ่นและได้รับความช่วยเหลืออย่างโดดเด่น หลังจากไปถึงเมืองกวางโจว ท่านหลินเจ้อสวีก็เริ่มต่อสู้กับคนค้าฝิ่นชาวต่างชาติ ก่อนอื่น ท่านดำเนินการสำรวจเพื่อเก็บสะสมข้อมูล เมื่อเสร็จแล้วก็สั่งให้ผู้ค้าฝิ่นนำฝิ่นทั้งหมดออกมา และรับรองว่าจะไม่ลอบขายอีกต่อไปด้วย พวกผู้ค้าฝิ่นไม่เชื่อว่าท่านหลินเจ้อสวีจะสามารถห้ามการลักลอบค้าฝิ่นได้จริงจึงปฏิเสธที่จะนำฝิ่นออกมา บางคนยังเตรียมที่จะหลบหนีจากประเทศจีนไป ท่านหลินเจ้อสวี จึงสั่งให้ทหารไปจับคนที่หลบหนีไป กลับมาและล้อมรอบสถานพำนักของประเทอังกฤษ ถอดถอนคนรับจ้างชาวจีนที่ทำงานที่นั่นและตัดทางอาหารของคนในสถานพำนักด้วย พร้อมประกาศว่า “หากการค้าฝิ่นไม่สิ้นสุดลงข้าพเจ้าก็จะอยู่ที่นี้ต่อไป ข้าพเจ้าสาบานว่าจะดำเนินการห้ามฝิ่นจนถึงที่สุด” พวกผู้ค้าฝิ่นถึงรู้สึกหวั่นกลัวโดยรู้ว่าไม่มีความหวังที่จะหนีพ้นได้จึงได้แต่ส่งฝิ่นออกมาซึ่งมีทั้งหมด 20,000 หีบและมีน้ำหนักถึง 1,100,000 กิโลกรัม ท่านหลินเจ้อสวีสั่งให้เอาฝิ่นไปทำลายทั้งหมด ซึ่งใช้เวลาถึง 23 วัน จึงจะเผาจนหมดสิ้น (The Office of Chinese Language Council International 2549 :181)

เหตุการณ์นี้สร้างความไม่พอใจแก่ประเทศอังกฤษอย่างยิ่งจนกลายเป็นจุดเริ่มต้นของสงครามฝิ่น

หลังจากนั้น อังกฤษส่งกองทัพเข้ารุกรานประเทศจีนในเดือนมิถุนายน ปี ค.ศ. 1840 โจมตี และเข้ายึดเมืองตั้งไห่ จากนั้นก็ขึ้นเหนือไปรุกรานเมืองต้ากู่ รัฐบาลชิงจึงส่งฉีซ่านไปขอเจรจาสงบศึกกับอังกฤษที่เมืองกวางโจว ในเดือนมกราคม ค.ศ.1841 ฝ่ายกองทัพอังกฤษประกาศอนุสัญญา “ชวนปี้” (穿鼻草约/ Chuān bí cǎo yuē) ที่มีข้อตกลงให้จีนยกเกาะฮ่องกงและจ่ายค่าปฏิกรรมสงครามจำนวน 6 ล้านหยวนให้กับอังกฤษรวมอยู่ด้วย จากนั้นกองทัพอังกฤษได้เข้ายึดครองเกาะฮ่องกง พระเจ้ากวางตี้เปลี่ยนท่าที่เป็นตาต่อตาฟันต่อฟันอีกครั้ง โดยการส่งฉีซ่านไปยังเมืองกวางโจวเพื่อประกาศสงครามกับอังกฤษ กองทัพอังกฤษเข้าโจมตีเมืองกวางโจว จนฉีซ่านรู้สึกหวาดหวั่นจึงยอมลงนามในสนธิสัญญากวางโจว ต่อมา พฤษภาคม ค.ศ. 1841 ประชาชนในเมืองซานหยวนหลี่ของกวางโจว รวมตัวกันต่อต้านอังกฤษ และกวาดล้างกองทัพอังกฤษไปได้หลายร้อยคน (หลี่เฉวียน 2556 : 537)

ในปี ค.ศ. 1842 อังกฤษเปิดฉากทำสงครามอีกครั้งที่ 2 โจมตีและยึดเมือง เซี่ยเหมิน ตั้งไห่ เจิ้นไห่และหนิงปอได้ ราชสำนักจึงส่งฉีอิงไปขอเจรจาสงบศึก อีกทั้งกองทัพอังกฤษ ยังคงเข้าครอบครอง แม่น้ำอู่ซง แม่น้ำเจิ้นเจียง ไปถึงแม่น้ำในเมืองหนานจิง ส่งผลให้รัฐบาลชิงหวาดหวั่นเป็นอย่างมาก จึงยอมลงนามใน “สนธิสัญญาหนานจิงจิ้น-อังกฤษ” โดยมีข้อกำหนดให้จีนยกเกาะฮ่องกงและจ่ายค่าปฏิกรรมสงครามให้กับอังกฤษเป็นจำนวนเงิน 21 ล้านหยวน ให้เปิดการติดต่อค้าขายกับต่างประเทศใน 5 เมืองท่า คือ เมืองกวางโจว เซี่ยเหมิน ฝูโจว หนิงปอและเซียงไฮ้ ให้อังกฤษมีอำนาจได้เข้าร่วมการปรึกษาเรื่องภาษีศุลกากร สนธิสัญญานี้ได้ทำลายอธิปไตยของจีนอย่างรุนแรง จากนั้นอังกฤษได้เพิ่มสนธิสัญญาอีก 2 ฉบับโดยผ่านทางสนธิสัญญาหนานจิง ได้แก่ ข้อบังคับการติดต่อการค้าใน 5 เมืองท่า และสนธิสัญญาหู่เหมิน ซึ่งมีข้อกำหนดที่ทำให้อังกฤษได้รับอำนาจในศาลกงสุลและได้รับการปฏิบัติเยี่ยงชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ยิ่งฝ่ายเดียว หลังจากนั้นไม่นาน อเมริกาและฝรั่งเศสก็ทยอยเดินทางกันเข้ามายังประเทศจีน และบังคับให้รัฐบาลของราชวงศ์ชิงยอมลงนามในสนธิสัญญาที่เป็นธรรม เอกราชและแผ่นดินจีนต้องถูกทำลาย เริ่มจมลงสู่ความเป็นประเทศกึ่งอาณานิคม-กึ่งศักดินานิยมในที่สุด (หลี่เฉวียน 2556 : 537)

หลังจากสงครามฝิ่นจบลง การเมืองและสภาพสังคมเข้าสู่ช่วงวิกฤต ประชาชนอดอยาก หงฉิวเฉวียน (洪秀全/ Hóng Xiùquán) จึงรวบรวมกองกำลังกบฏไท่ผิงเทียนกั๋วเพื่อต่อต้านราชวงศ์ชิง

หงชีวเฉวียนเกิดในศักราชเจียซิง ปีที่ 19 (ค.ศ. 1814) มีฐานะทางบ้านที่ยากจน เมื่ออายุได้ 7 ปี พ่อแม่ของเขาต้องประหยัดเพื่อส่งเขาเข้าเรียนในโรงเรียนเอกชนของหมู่บ้าน หลังจากที่ต้องออกจากโรงเรียนเพราะขาดแคลนทุนทรัพย์ หงชีวเฉวียนในวัย 16 ปี ประกอบอาชีพเกษตรกร ต่อมา เมื่ออายุได้ 18 ปีจึงเข้าไปเข้าเป็นอาจารย์ในโรงเรียนเอกชนในหมู่บ้าน จากนั้นเขาก็สอนหนังสืออยู่ในบ้าน เกิดเป็นเวลาหลายปี ช่วงเวลาที่เรียนและสอนหนังสืออยู่นั้น เขาเคยไปเข้าร่วมการสอบชิงตำแหน่งบัณฑิตชีวไฉ่ที่กว้างโจวหลายครั้ง แต่ก็ต้องผิดหวังทุกครั้ง การสอบครั้งที่ 3 ของเขาในปี ค.ศ. 1837 ยังคงไม่ประสบผลสำเร็จ เขาป่วยหนักอยู่ 40 วัน เนื่องจากความทุกข์ระทมจากความผิดหวัง ในระหว่างที่ป่วย จิตใจของเขาก็ไม่ปกติ บางฝันเห็นคนแก่ผมทองสวมเสื้อคลุมยาวสีดำยืนต้อนรับเขาอยู่ บนสวรรค์ แล้วมอบดาบวิเศษให้เขา 1 เล่มเพื่อนำไปปราบปีศาจร้าย ในขณะที่ป่วยเขามักจะอ้างว่าตนเองเป็นจักรพรรดิ กล่าวหาว่าอาหารของประเทศต้องให้เขากิน ประชาชนในประเทศมีเขาเป็น ผู้จัดการดูแล เห็นได้ชัดว่าเขาอาศัยอาการป่วยมาระบายความไม่พอใจที่มีต่อสังคมในเวลานั้น และแสดงถึงปณิธานที่ต้องการลบล้างสภาพสังคมเก่าๆทิ้งไป (หลี่เฉวียน 2556 : 538) หลังจากนั้น ครั้งที่ 2 ที่หงชีวเฉวียนเข้าร่วมการสอบ เขาเคยได้รับหนังสือเล่มเล็ก เล่มหนึ่งมาจากเมืองกว้างโจว ชื่อ “เฉวียนชื่อเหลียงเหยียน” ซึ่งเป็นหนังสือแสดงหลักคำสอนของศาสนาคริสต์ ที่เหลียงฟา บาทหลวง ชาวจีนเป็นผู้เขียนขึ้นมา มีเนื้อหาเกี่ยวกับการบูชาพระเจ้า ศรัทธาในพระเยซูต่อต้านการบูชาเทวรูป และปฏิบัติปีศาจ รวมทั้งการโฆษณาถึงความสุขสบายบนสวรรค์ และความทุกข์ทรมานในนรก ปี ค.ศ. 1843 เขาเข้าร่วมการสอบเป็นครั้งสุดท้าย แต่ก็ยังคงสอบไม่ได้เช่นเดิม เมื่อเขากลับถึงบ้านเกิด ก็ตั้งใจแน่วแน่ว่าจะไม่แสวงหาลาภยศอีกต่อไป เขาอ่านหนังสือ “เฉวียนชื่อเหลียงเหยียน” ซ้ำไปซ้ำมาจนได้รับข้อคิดจากหนังสือ เขาตัดสินใจใช้ความเชื่อในศาสนาคริสต์อย่างหนึ่งมาจัดสิ่งเลวร้ายต่างๆ ออกจากสังคม ช่วยให้มีพลชนหลุดพ้นจากห้วงแห่งความทุกข์ ข้อเสนอของเขาได้รับการสนับสนุนจากหงเหรินกาน ลูกพี่ลูกน้องและเผิงอวินซาน เพื่อนรักของเขา พวกเขาพร้อมกันจัดตั้ง “สมาคมนับถือพระเจ้า” มีเจตนารมณ์ที่จะสร้างสังคมที่มีความยุติธรรมให้เกิดขึ้นในโลกมนุษย์ (หลี่เฉวียน 2556 : 539)

ปี ค.ศ. 1845 ที่หงชีวเฉวียนกับเผิงอวินซานและคนอื่นๆอีกหลายคนเดินทางออกจากบ้านเกิดไปเผยแพร่ลัทธินับถือพระเจ้าตามเมืองต่างๆ ในมณฑลกวางตุ้งและกวางสี แม้ว่าผ่านไป 2 ปี แต่ลัทธิของพวกเขากลับไม่มีบทบาทในหมู่ของผู้คนมากนัก (หลี่เฉวียน 2556 : 539) หงชีวเฉวียนตระหนักได้ว่า หากอาศัย “พระเจ้าเป็นเจ้า” ของชาวตะวันตกเพียงอย่างเดียวไม่สามารถพิชิตใจชาวจีนได้ เขาจึงมีความคิดแน่วแน่ที่จะสร้าง “พระเจ้าเป็นเจ้าของตนเอง” ขึ้นมา และเขียนหนังสือเผยแพร่ศาสนาที่สั้นๆ ชัดเจนและเข้าใจง่าย เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงได้ง่ายขึ้น ในปี ค.ศ. 1845 หงชีวเฉวียนกลับถึงบ้านเกิด เขาใช้เวลาถึง 2 ปีในการเขียนหนังสือ “หยวนเต้าจิวชื่อเกอ” “หยวนเต้าลิ่งชื่อสวีวิน”

และ “หยวนเต้าเจิวชื่อสวี” เขานำเอาหลักคำสอนของศาสนาคริสต์ มาเชื่อเข้ากับแนวความคิดของ ลัทธิขงจื้อ ให้จักรพรรดิเป็น “ยมทูต” ให้ขุนนางเป็น “สาวก” ของยมทูต ให้พระผู้เป็นเจ้าเป็นเทพ เจ้าที่แท้จริง หนึ่งในจักรวาล คนในประเทศล้วนเป็นบุตรของพระเยซู หากจะสร้างสังคมที่มีความยุติธรรม ต้องกำจัด “ยมทูต” รวมถึงสมุนของเขา ต่อมาภายหลังเขาได้เดินทางไปยังเมืองกว้าง โจวพร้อมกับหงเหรินกาน เพื่อเข้าพบบาทหลวงชื่ออิสซาชา จากอกซ์ โรเบิร์ต ชาวอเมริกัน เพื่อศึกษาคัมภีร์ไบเบิล ให้ลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น สะสมความรู้หลักคำสอนของศาสนาคริสต์ พัฒนาความคิดด้านศาสนาและการเมืองให้กับตนเอง ในระหว่างนั้นเฟิงอวินชานก็ไปเคลื่อนไหวอยู่บริเวณเขาจื่อจิงในอำเภอกุ้ยผิงที่อยู่ห่างไกลและอดอยาก ผ่านการทำงานมาอย่างยากลำบากมากกว่า 2 ปี ก็สามารถจัดตั้งสมาคมนับถือพระเจ้าที่มีกลุ่มคนมาเข้าร่วมจำนวนกว่า 3000 คน ปลุกฝังพลังให้กับแกนกลางอย่างหยางชิวซิงและเซียวเฉา กุ้ย เป็นต้น เมื่อหงชิวเฉวียนทราบข่าวก็รู้สึกอึดอัดเป็นอย่างมาก เขาเดินทางไปที่นั่นพร้อมกับมอบหนังสือหยวนเต้าเจิวชื่อเกอและเล่มอื่นๆ ให้กับเฟิงอวินชาน จากนั้นเขาก็ใช้ตัวอย่างที่อยู่ใกล้ตัวประชาชน ใช้ภาษาที่เรียบง่ายมาอธิบายถึงปณิธานของตนเอง จนได้รับการสนับสนุนจากมวลชนเป็นอย่างมาก ผู้ที่เข้าร่วมกับสมาคมนับถือพระเจ้า นับวันก็ยิ่งเพิ่มมากขึ้น แม้แต่เหว่ยซางฮุยและซือต้าไค ผู้ที่เกิดในตระกูลร่ำรวยก็เข้ามาเข้าร่วมด้วย หงชิวเฉวียนร่วมกำหนดพิธีกรรมทางศาสนาต่างๆ และ “และข้อกำหนดของสวรรค์ 10 ข้อ” ของลัทธินับถือพระเจ้ากับเฟิงอวินชาน และอีกหลายคน เพื่อปลุกกระดมมวลชนในองค์กรไปอีกชั้นหนึ่ง ขอบข่ายของคณะนับถือพระเจ้า นับวันยิ่งขยายใหญ่ขึ้น ส่งผลกระทบเป็นวงกว้าง พวกเขาต่อต้านประเพณีที่ตกทอดมาแต่โบราณ ทำลายศาลเจ้าและศาลบรรพบุรุษที่เมืองเซียงโจว จนทำให้กลุ่มอำนาจลัทธิศักดินานิยมเกิดความหวาดหวั่น ต่อมาในปี ค.ศ. 1848 หวังจิวซินเจ้าของพื้นที่ของอำเภอกุ้ยผิงระดมพล จับเฟิงอวินชานขังคุก หงชิวเฉวียนหนีไปอยู่ที่กว้างโจวและหาทางช่วยเหลือ ในที่สุดเฟิงอวินชานก็ได้รับการปล่อยตัว ในเวลานั้นเกิดการต่อสู้ต่อต้านจากเหล่าผู้นำคณะเทียนตี้ขึ้นทั่วมณฑลกวางสี ลัทธินับถือพระเจ้าฉวยโอกาสขยายกำลัง กลุ่มมวลชนหลักของลัทธินับถือพระเจ้า ส่วนใหญ่เป็นชาวนาชนชาติฮั่นที่ยากจน จ้วงและเยา รองลงมาจะเป็นกรรมกรเหมืองแร่ กรรมกรขนส่งและยังมีพ่อค้ารายย่อย คนหาบของ รวมถึงปัญญาชนชาวชนบทที่สูญเสียความทรงจำด้วย ต่อมาต้นเดือนกันยายน ปี ค.ศ. 1850 หงชิวเฉวียนประกาศคำสั่ง “รวมพล” เรียกร้องให้มวลชนมารวมตัวกันที่หมู่บ้านจินเถียน ทำการปรับปรุงและจัดแบ่งกองกำลังใหม่ เตรียมพร้อมก่อนการปฏิวัติติดอาวุธ และในเดือนธันวาคม สมาคมนับถือพระเจ้าก็เอาชนะกองทัพชิงได้ที่ตำบลชื่อหวังเหว่ยในเมืองผิงหนาน ต้อนรับหงชิวเฉวียนเข้าสู่หมู่บ้านจินเถียน ในวันปีใหม่ของปีถัดมา พวกเขาสามารถเอาชนะกองทัพที่มัล้อมปราบพวกเขาได้ ฆ่าคนไปเป็นจำนวนกว่า 300 คน ซึ่งหนึ่งในนั้นมีอี้เค่อกานปู รองแม่ทัพรวมอยู่ด้วย วันที่ 11 มกราคม ปี ค.ศ. 1851 เฟิงอวินชาน หยางชิวซิงและอีกหลายคน นำมวลชนเดินทางมาอวยพรวันเกิดให้หงชิวเฉวียน

จากนั้นพวกเขาก็ไปรวมตัวกันที่ค่ายทหารเก่าบนเขาซีหนิวในหมู่บ้านจินเถียน และจัดพิธีขึ้นอย่างยิ่งใหญ่ หงซิวเฉวียนถือโอกาสก่อการปฏิวัติ เรียกร้องให้มวลชนขึ้นมาลุกฮือล้มราชวงศ์ชิง จากนั้นพวกเขาจึงมัดผม โปกผ้าสีแดง จับอาวุธเข้าตีเมือง และยึดครองดินแดน ขบวนการไท่ผิงเทียนกั๋วจึงเริ่มต้นขึ้นจากบัดนั้นมา (หลี่เฉวียน 2556 : 541)

ภายหลังจากที่สงครามฝิ่นจบลง ความขัดแย้งทางสังคมรุนแรงขึ้นเป็นประวัติการณ์ กระแสของการก่อกบฏชาวนาพัคกระพือโหมขึ้น ในวันที่ 11 เดือน มกราคม ปี ค.ศ. 1851 หงซิวเฉวียนนำมวลชนที่ศรัทธาใน “ลัทธินับถือพระเจ้า” ลุกฮือขึ้นก่อการปฏิวัติที่หมู่บ้านจินเถียนโดยใช้ชื่อว่า “ไท่ผิงเทียนกั๋ว” เดือนกันยายน กองทัพไท่ผิงบุกยึดเมืองหย่งอันและทำการสถาปนากองทัพและรัฐบาลขึ้น ต่อมาในเดือนมกราคม ปี ค.ศ. 1853 กลุ่มกบฏไท่ผิง บุกยึดเมืองอู่ซาง จากนั้นก็ลงไปทางทิศตะวันออก เข้ายึดครองเมืองจิวเจียง บุกยึดเมืองอันซิง วันที่ 19 เดือนมีนาคม ได้เข้ายึดเมืองเจียงหนิง (ปัจจุบันคือเมืองหนานจิง) หงซิวเฉวียนใช้ศาลาว่าการของข้าหลวงใหญ่ในมณฑลเจียงซูอันฮุยและเจียงซีเป็นพระตำหนัก เปลี่ยนชื่อเมืองเจียงหนิงเป็นเทียนจิงแล้วตั้งเป็นเมืองหลวง จากนั้นสถาปนากองครภกบฏชาวนาขึ้นอย่างเป็นทางการ หลังจากนั้นก็ประกาศใช้ “ระบบเทียนเฉาเถียนมู่” (天朝田亩制度/ Tianchaomu system) หลังจากนั้นได้เริ่มใช้นโยบายความเท่าเทียม ประเด็นหลักคือนำมาใช้แก้ปัญหาที่ดินโดยเฉพาะ มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับการเมือง การทหาร เศรษฐกิจและวัฒนธรรม เป็นต้น (หลี่เฉวียน 2556 : 542)

ต่อมาในเดือนพฤษภาคมกองทัพไท่ผิงแบ่งกำลังออกเป็น 2 สาย สายหนึ่งบุกขึ้นไปทางเหนือ อีกสายหนึ่งบุกไปทางตะวันตก ผ่านการยกทัพจับศึกมาเกือบ 3 ปี เขตอิทธิพลของขบวนการไท่ผิงเทียนกั๋วก็ขยายใหญ่ขึ้น พละกำลังก็มีมากขึ้น ด้านการทหารก็เติบโตเต็มที่ แต่หลังจากนั้นก็กลับเกิดการปะทะกันขึ้นในคณะผู้นำ เหวยซางฮุย กษัตริย์ทางเหนือ ข้าหยางซิวซิงกษัตริย์ทางตะวันออก นายทหารจำนวนกว่า สองหมื่นนายต้องตายลง หงซิวเฉวียนจึงเรียกตัวสื่อต้าไคให้เข้ามาช่วยคุ้มกัน ด้านการเมืองที่เมืองหลวง เหวยซางฮุยถูกฆ่าตาย ต่อมาสื่อต้าไคถูกเปียดออกไป กองทัพทั้งกองเป็นอันพังทลายย่อยยับ ขบวนการไท่ผิงเทียนกั๋วจึงตกต่ำลง จากที่เป็นฝ่ายบุกมาตลอด กลับกลายเป็นฝ่ายตั้งรับ เพื่อฝ่าฝืนวิกฤตการณ์ครั้งนี้ไปให้ได้ หงซิวเฉวียนจึงเลื่อนขึ้นให้เฉินอวี๋เฉิง หลี่ซิวเฉิง หงเหรินกาน เป็นต้น ทำการจัดตั้งแกนนำขึ้นมาใหม่ (หลี่เฉวียน 2556 : 542)

จนกระทั่งเดือนกันยายน ปี ค.ศ. 1858 เฉินอวี๋เฉิงและหลี่ซิวเฉิงนำทัพเข้าโจมตีค่ายทหารใหญ่ของกองทัพชิงที่โอบล้อมเมืองเทียนจิงบริเวณทางตอนเหนือของแม่น้ำฉางเจียง ต่อมาในปีค.ศ. 1859 ประกาศใช้นโยบาย “จื่อเจิ้งซินเฟียน” ของหงเหรินกาน และเข้าโจมตีค่ายทหารของกองทัพชิงที่อยู่ทางตอนใต้ของแม่น้ำฉางเจียงและเข้ายึดครองมณฑลเจียงซูกับหางโจว ตั้งฐานปฏิบัติการขึ้นที่

เมืองซูเจ้อ ในเดือนพฤษภาคม ปี 1860 ในเวลานั้น เจิงกั๋วฟานนำกองทัพชิงเข้าตีโอบเมืองอันซิง เฉินอวี๋เฉิงพยายามต่อสู้อย่างเต็มที่ แต่กองกำลังของเขากับกองทัพชิงนั้นต่างกันเกินไป ในเดือนกันยายน ปี ค.ศ 1861 ต้องเสียเมืองอันซิง เมืองเทียนจิงจึงรับรายงานและขอความช่วยเหลือเป็นการด่วน หงชิวเฉียนรักษาเมืองเทียนจิงไว้อย่างมั่นคงไม่ยอมทิ้งไปไหน หลี่ชิวเฉิงจึงนำทัพกลับมาช่วยเมืองเทียนจิง ทำการสู้รบกับกองทัพเซียงอยู่เป็นเวลากว่า 40 วัน ได้รับความเสียหายอย่างหนัก เดือนมิถุนายน ปี ค.ศ. 1864 หงชิวเฉียนเสียชีวิตจากอาการป่วย จากนั้นเมืองเทียนจิงก็ถูกตีแตกในเดือนกรกฎาคม ขบวนการไท่ผิงเทียนกั๋วจึงเป็นอันสิ้นสุดลง (หลี่เฉียน 2556 : 542)

ขบวนการไท่ผิงเทียนกั๋วเป็นการปฏิวัติของชาวนาที่มีขอบข่ายใหญ่ที่สุดในประวัติศาสตร์จีน มีอำนาจกระจายไปถึง 17 มณฑล ทำสงครามกับราชวงศ์ชิงถึง 14 ปี ซึ่งโจมตีการปกครองที่เสื่อมโทรมของราชวงศ์ชิงอย่างมีพลัง เร่งให้สังคมศักดินานิยมพังทลายลงไปเร็วขึ้น และช่วยถ่วงให้วิถีของการเป็นประเทศอาณานิคมของจีนเป็นไปอย่างช้าลง และทิ้งแสงสว่างอันรุ่งโรจน์ไว้บนหน้าประวัติศาสตร์จีน (หลี่เฉียน 2556 : 542)

ในระหว่างช่วงเหตุการณ์กบฏไท่ผิงเทียนกั๋ว ปี ค.ศ 1856 ได้เกิดสงครามฝิ่นครั้งที่ 2 ขึ้น กินระยะเวลา 4 ปี โดยที่ราชวงศ์ชิงเป็นฝ่ายพ่ายแพ้ ถูกบังคับลงนามในสนธิสัญญาปักกิ่งฉบับจีนอังกฤษ จีนฝรั่งเศสและจีนรัสเซียด้วย ซึ่งมีเนื้อหาด้วยว่า ยกจี๋หลงให้กับอังกฤษ และเปิดเมืองเทียนจินเป็นเมืองท่า เพิ่มจำนวนค่าปฏิกรรมสงคราม ซึ่งสัญญานี้เป็นสัญญาที่ไม่เสมอภาค ทำให้จีนต้องเสียทั้งเอกราชและเกียรติภูมิของชาติกับประเทศตะวันตก

ด้วยผลกระทบที่ร้ายแรงจากทั้งขบวนการไท่ผิงเทียนกั๋วและสงครามฝิ่นครั้งที่ 2 ในระหว่างช่วงทศวรรษที่ 6-9 ศตวรรษที่ 19 ขุนนางที่มีอำนาจของราชวงศ์ชิง เห็นว่าควรเรียนและฝึกใช้วิทยาศาสตร์เทคโนโลยีที่ก้าวหน้าทันสมัยของประเทศตะวันตกในการพัฒนาการผลิต เพื่อแสวงหาความเข้มแข็งเพื่อช่วยเหลือกอบกู้การปกครองแบบศักดินาของพระราชวงศ์ชิง (The Office of Chinese Language Council International 2549 :191)

สามารถแบ่งช่วงเวลาเป็น 3 ช่วง ดังนี้

ช่วงที่หนึ่งเป็นขั้นตอนการเริ่มต้นระหว่างตอนต้นของทศวรรษที่ 6 ถึงตอนต้นของทศวรรษที่ 7 เน้นในด้านการแสวงหาความแข็งแกร่งทางด้านทหาร ดำเนินการสร้างอุตสาหกรรมสำหรับใช้ในการทหารเป็นหลัก

ช่วงที่สองเป็นขั้นตอนการพัฒนาาระหว่างต้นต้นของทศวรรษที่ 7 ถึงตอนกลางของศตวรรษที่ 8 ขั้นตอนนี้เน้นในการสร้างบริษัทขนาดใหญ่เพื่อผลิตเครื่องใช้สอยให้แก่ประชาชน

ช่วงที่สามระหว่างตอนกลางของทศวรรษที่ 8 ถึงตอนกลางของทศวรรษที่ 9 ช่วงตอนนี้เน้นในการสร้างการป้องกันตามชายฝั่งทะเลโดยได้จัดทัพกองทัพเรือเป่ย์หยางขึ้นแต่ในภายหลังกองทัพนี้ถูกทำลายไปในสงครามระหว่างญี่ปุ่นกับจีน เป็นอันสิ้นสุดของโครงการเลียนแบบพัฒนาชาติตามตะวันตกในที่สุด

ในขณะเดียวกัน ประเทศญี่ปุ่น ซึ่งอยู่ในช่วงภายหลังการปฏิรูปเมจิ ได้รับการพัฒนาอย่างรวดเร็วทำให้ความทะเยอทะยานที่จะรุกรานประเทศอื่นและขยายดินแดนก็มีมากขึ้นด้วย จนกระทั่งเดือนกรกฎาคม ปี ค.ศ. 1894 ซึ่งเป็นช่วงรัชสมัยของพระเจ้ากวังซวี่ ญี่ปุ่นได้ยกทัพเข้าโจมตีเกาหลีและโจมตีเรือขนส่งทหารจีน กลายเป็นจุดเริ่มต้นของสงครามเจ็ยอู่ ระหว่างจีนกับญี่ปุ่น

ช่วงต้นของสงครามนั้นกองทัพชิงกับญี่ปุ่นทำการสู้รบกันที่เมืองเป่ียงยางในประเทศเกาหลี แต่ในท้ายที่สุดแล้วกองทัพชิงได้พ่ายแพ้ จากนั้นไปสงครามก็รุกรานเข้าไปในเขตแดนจีน โดยกองทัพญี่ปุ่นได้เข้ายึดหลายเมืองของจีนและเข่นฆ่าประชาชนจีนอย่างโหดเหี้ยม จนกระทั่งเดือนเมษายนปี ค.ศ. 1895 ท่านหลี่หงจาง ยอมลงนามในสนธิสัญญาหม่ากวนซึ่งเป็นสนธิสัญญาที่ทำให้ราชวงศ์ชิงต้องเสียทั้งเอกราชและเกียรติภูมิ โดยกำหนดว่าจีนจะชดใช้เงินจำนวน 200 ล้านตำลึงให้แก่ญี่ปุ่นและยกแหลมเหลียวตงและไต้หวันให้กับญี่ปุ่น แต่ภายหลัง ภายใต้การแทรกแซงของประเทศมหาอำนาจเช่นรัสเซียและชาติอื่น ทำให้ญี่ปุ่นต้องคืนแหลมเหลียวตงให้กับจีน โดยแลกกับจีนต้องเสียค่าปฏิกรรมสงครามเพิ่มอีก 3 แสนตำลึง ซึ่งสงครามครั้งนี้ ทำให้ความเป็นประเทศกึ่งศักดินานิยมของจีนร้ายแรงมากขึ้น (The Office of Chinese Language Council International 2549 :193)

หลังจากการที่จีนลงนามในสนธิสัญญาหม่ากวนกับญี่ปุ่น ใน ปีค.ศ 1895 ท่านคางโฮ่วเหวยทำการกราบทูลกับพระเจ้ากวังซวี่ เพื่อคัดค้านการขอสงบศึกจากญี่ปุ่น และเรียกร้องให้ทำการปฏิรูปการปกครอง โดยมีความเห็นว่าระบอบการปกครองที่เหลวไหลและความคิดล้าหลังเป็นเหตุให้ประเทศจีนต้องประสบสถานการณ์ฉุกเฉินเช่นนี้ จึงเป็นจุดเริ่มต้นของการปฏิรูป 100 วัน

ในปี ค.ศ. 1898 พระเจ้ากวังซวี่ทรงตัดสินพระทัยว่าจะบรรจุสมาชิกฝ่ายสนับสนุนการปฏิรูปในตำแหน่งสำคัญและดำเนินการปฏิรูปประเทศโดยเน้นหนักในด้านการปฏิรูปองค์การด้านการเมือง เก่าๆคุ้มครองและให้ผลประโยชน์แก่อุตสาหกรรมและพาณิชย์กรรมในด้านเศรษฐกิจ สร้างโรงเรียนประเภทใหม่ทันสมัย ปฏิรูปวิธีการสอบ เพิ่มการเรียนด้านวัฒนธรรม วิทยาศาสตร์เทคโนโลยีของประเทศตะวันตก ส่วนฝ่ายอนุรักษ์นิยมซึ่งมีพระนางซูสีไทเฮาเป็นผู้นำนั้นไม่ยอมรับการเปลี่ยนแปลงของการปฏิรูประบบการปกครองจึงเริ่มจับสมาชิกของฝ่ายสนับสนุนการปฏิรูปมาประหารและเตรียมที่จะบังคับให้พระเจ้ากวังซวี่ยกพระราชบัลลังก์ จากนั้นในวันที่ 21 กันยายน ปี ค.ศ. 1898 พระนางซูสีไทเฮาทรงก่อการรัฐประหารโดยกักขังพระเจ้ากวังซวี่และจับสมาชิกฝ่ายสนับสนุนการปฏิรูป

สมาชิกสำคัญคนอื่นบางคนก็หลบหนีไปอยู่ที่ต่างประเทศ (The Office of Chinese Language Council International 2549 :197) เป็นอันสิ้นสุดของการปฏิรูประบอบการปกครองครั้งนี้

จากการทรงประกาศพระราชบัญญัติที่จะดำเนินการปฏิรูปของพระเจ้ากวังซวี การดำเนินการปฏิรูปจนถึงการล้มเหลวของปฏิรูปนั้นใช้เวลาเพียง 103 วันเท่านั้นการปฏิรูประบอบการปกครองก็สำเร็จได้ชื่อว่าเป็นการปฏิรูป 100 วัน (The Office of Chinese Language Council International 2549 :197)

หลังจากสงครามฝิ่นจบลงบาทหลวงต่างประเทศใช้กำลังเข้ายึดครองที่ดินบ้านเรือนและศาลเจ้าของจีนจำนวนมาก เพื่อขยายอำนาจอิทธิพลของคริสตจักร โดยอาศัยสิทธิพิเศษที่สนธิสัญญาไม่เสมอหน้าภาคมาให้ ฉะนั้นความขัดแย้งระหว่างสมาคมศาสนาคริสต์ของต่างประเทศ กับประชาชนจีนจึงยิ่งแรงขึ้น กระทั่งปีค.ศ. 1898 สมาคมชาวบ้านที่ฝึกซ้อมมวยจีนชื่ออีเหอถวน ได้ลุกขึ้นมาต่อต้านสมาคมศาสนาและคัดค้านการรุกรานของประเทศตะวันตก อีเหอถวนช่วงแรกนั้นถูกปราบปรามอย่างหนักจากกองทัพชิง (The Office of Chinese Language Council International 2549 :200)

ในปีค.ศ. 1900 อีเหอถวนของมณฑลซานตงและเหอเป่ยรวมกันเคลื่อนทัพไปเมืองปักกิ่งและได้รับการสนับสนุนอย่างกว้างขวางจากประชาชนทำให้จำนวนสมาชิกเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว พระนางซูสีไทเฮาหวั่นเกรงว่าถ้าหากทำการปราบปรามอีเหอถวนต่อไปจะเป็นภัยให้กับตนเอง จึงทำการรับรองสถานะของกลุ่มอีเหอถวนว่าถูกกฎหมายชั่วคราวเพื่อหวังจะใช้อีเหอถวนไปต่อต้านอิทธิพลอำนาจจากประเทศตะวันตกแต่การพัฒนาของขบวนการอีเหอถวนทำให้มหาอำนาจต่างประเทศรู้สึกหวั่นเกรงพวกเขาจึงบีบบังคับให้รัฐบาลจีนปราบปราม เมื่อพบว่ารัฐบาลชิงไม่สามารถควบคุมสถานการณ์เอาไว้ได้จึงตกลงใจยกทัพเข้ามาสู้รบเอง ซึ่งประกอบไปด้วย ทหาร 8 ชาติคือ อังกฤษ สหรัฐอเมริกา เยอรมนี ฝรั่งเศส รัสเซีย ญี่ปุ่น อิตาลีและออสเตรีย จากนั้น เดือน มิถุนายน ค.ศ. 1900 ทหารพันธมิตรแปดชาติก็ทำการบุกปักกิ่ง อีเหอถวนทำการสู้รบกับทหารพันธมิตรแปดชาติอย่างรุนแรงแต่จากความอ่อนแอของรัฐบาลชิงและความไร้ระเบียบ ประกอบกับวิธีการรบและอาวุธที่ล้าหลังทำให้ฝ่ายจีนพ่ายแพ้ไปในที่สุด พระนางซูสีไทเฮาทรงหลบหนีไปเมืองซีอานพร้อมกับพระเจ้ากวังซวี ภายหลังจากความพ่ายแพ้ เพื่อขอสงบศึกกับประเทศมหาอำนาจเหล่านี้ รัฐบาลชิงจึงทรยศต่อขบวนการอีเหอถวน โดยประกาศว่าอีเหอถวนเป็นโจรผู้ร้าย (The Office of Chinese Language Council International 2549 :201) นอกจากนี้ ยังสมคบคิดกับต่างประเทศในการร่วมปราบปรามอีเหอถวนอีกด้วย ในท้ายที่สุด ปี ค.ศ. 1901 ประเทศมหาอำนาจเหล่านี้บังคับให้รัฐบาลชิงลงนามในสนธิสัญญาซินฉีวี่ ซึ่งเป็นสนธิสัญญาขายชาติจีน กลายเป็นจุดจบของสงครามปราบกบฏนักมวย และรัฐบาลจีนก็ตกเป็นเครื่องมือในการควบคุมจีนของประเทศมหาอำนาจ

การปฏิวัติซินไฮ่และจุดสิ้นสุดของราชวงศ์

ต้นศตวรรษที่ 20 ภัยพิบัติของชนชาวจีนทวีความรุนแรงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ความขัดแย้งในสังคมเองก็รุนแรงมากขึ้นเช่นกัน คนในราชวงศ์ชิงตั้งแต่วาระบถึงล่างได้ทำการปฏิรูประบบการเมืองใหม่ และในเวลาเดียวกันนั้น พลังแห่งการปฏิวัติของชนชั้นนายทุนแห่งชาติที่มี ดร.ซุนยัตเซน เป็นตัวแทนได้ขึ้นมาอยู่บนเวทีแห่งประวัติศาสตร์อย่างรวดเร็ว รับผิดชอบภารกิจอันยิ่งใหญ่และการเป็นผู้นำการปฏิวัติประชาธิปไตยอย่างกล้าหาญ

ในปี ค.ศ. 1894 ดร.ซุนยัตเซน เริ่มก่อตั้งคณะปฏิวัติชิงจงฮุย (兴中会/Xīng zhōng huì) และพยายามริเริ่มก่อตั้งประเทศสาธารณรัฐชนชั้นนายทุน ในเดือนสิงหาคมปีค.ศ. 1905 ดร.ซุนยัตเซน ก่อตั้งสมาคมสัมพันธมิตรแห่งประเทศไทยขึ้นที่เมืองโตเกียวเป็นคณะกรรมการปฏิวัติชนชั้นนายทุนที่มีความเป็นประชาธิปไตยแห่งแรก สมาคมสัมพันธมิตรได้เสนอโครงการปฏิวัติไว้ว่า “กำจัดชนกลุ่มน้อยทางเหนือ ฟื้นฟูประเทศจีน ก่อตั้งประเทศสาธารณรัฐ แบ่งเฉลี่ยกรรมสิทธิ์ที่ดิน” ดร.ซุนยัตเซน ได้รวบรวมอดเหลือเพียงข้อใหญ่ๆ สามข้อคือ ประชาชน สิทธิของประชาชน และปากท้องของประชาชน (หลี่เฉวียน 2556 :590) หลังจากนั้นคนของพรรคปฏิวัติที่อยู่ภายใต้การนำของสมาคมสัมพันธมิตรได้เปิดฉากก่อการปฏิวัติติดอาวุธอยู่หลายครั้ง ในขณะเดียวกันการเคลื่อนไหวเรียกร้องให้เกิดระบอบรัฐธรรมนูญของฝ่ายปฏิรูปชนชั้นนายทุนนับวันก็ยิ่งคุ่เดือดขึ้น การต่อสู้ต่อต้านราชวงศ์ชิงของมวลชนได้ขยายวงกว้างไปทั่วประเทศ

ผู้ปกครองของราชวงศ์ชิงรู้สึกว่าการจะรักษาระบบการเมืองให้คงสภาพต่อไปได้นั้นเป็นไปได้ยากจึงประกาศรัฐธรรมนูญชั่วคราวในปีค.ศ. 1908 หลังจากนั้นเดือนพฤษภาคมค.ศ. 1911 รัฐบาลชิงก็ขายสิทธิอำนาจการเดินรถให้กับเราประเทศมหาอำนาจใน 4 มณฑล และเริ่มทำการเคลื่อนไหวรักษาอำนาจนั้นไว้ โดยรัฐบาลชิงรับส่งกองทัพไปปราบปรามอย่างทันที คณะปฏิรูป 2 คณะได้แก่ คณะเหวินเสวเซ่อ และคณะกั๊งจิ้นฮุยที่มีสมาชิกของสมาคมสัมพันธมิตรเป็นผู้นำซึ่งอยู่ในอุ้งอ้นตัดสินใจฉวยโอกาส เปิดฉากก่อการปฏิวัติและในที่สุดการปฏิวัติอยู่ซางก็เปิดฉากขึ้นในวันที่ 10 ตุลาคม หลังการปฏิวัติได้รับชัยชนะ คนในพรรคปฏิวัติก็ก่อตั้งรัฐบาลทหารขึ้น หลายท้องที่ทั่วประเทศก็ทยอยออกมาขานรับ ในระยะเวลาไม่ถึง 2 เดือน ก็มีถึง 14 มณฑลออกมาประกาศตัวเป็นอิสระ การปกครองของราชวงศ์ชิงจึงล่มสลายลง หลังจากนั้นวันที่ 29 ธันวาคม ดร.ซุนยัตเซนก็กล่าวคำปฏิญาณตนได้รับเลือกเป็นประธานาธิบดีชั่วคราว และวันที่ 1 มกราคม ปี ค.ศ. 1912 ดร.ซุนยัตเซนได้กล่าวคำปฏิญาณเข้ารับตำแหน่งที่เมืองหนานจิงและประกาศสถาปนารัฐบาลจีนชั่วคราวขึ้น นับเป็นจุดสิ้นสุดของราชวงศ์ชิงและระบอบการปกครองแบบศักดินาเผด็จการที่อยู่คู่กับจีนมายาวนานกว่า 2000 ปีลง (หลี่เฉวียน 2556 :591)

อู๋ไหยว่ลู่กับภาพวาดชุดชัชชนะเหนือกบฏไท่ผิง

อู๋เจียไหยว (ประมาณคริสต์ศักราชที่ 1840-1894) หรืออีกชื่อหนึ่ง อู๋ไหยว่ลู่เป็นจิตรกรชาวจีนที่อาจนับได้ว่ามีชื่อเสียงมากที่สุด ในช่วงปลายศตวรรษที่ 19 ของเซี่ยงไฮ้ อู๋ไหยว่ลู่ เป็นชาวซูโจว โดยกำเนิด แต่อพยพไปอยู่เซี่ยงไฮ้ในช่วงของการบุกยึดครองเมืองซูโจวของขบวนการไท่ผิง (1860-1863) ในตลอดระยะเวลาการทำงานช่วงแรกของเขา เขาเป็นหัวหน้านักวาดภาพประกอบนิตยสารภาพ เตียนฉือจาย (點石齋畫報) และในภายหลังเขาก็ได้ออกนิตยสารภาพของตัวเอง ชื่อว่า เฟยหยิ่งเกอ (飞影阁) และอัลบั้มรวมรูปเฟยหยิ่งเกออีกด้วย อู๋ไหยว่ลู่ มีชื่อเสียงมาจากการวาดภาพชุด ชัชชนะของราชวงศ์ชิงเหนือขบวนการไท่ผิง 12 รูป อย่างไรก็ตาม อู๋ไหยว่ลู่ถูกจัดว่าเป็นเพียงจิตรกรระดับล่าง ตัวเขาและเพื่อนร่วมงานนั้นไม่ได้ถูกบันทึกเรื่องราวลงในประวัติศาสตร์ศิลปะของจีนเท่าใดนัก มีเรื่องราวเกี่ยวกับเขาเพียงเล็กน้อยเท่านั้นจากการที่เขาออกมาเล่าเรื่องอัตชีวประวัติของตัวเองเพียงสั้นๆในปีคริสต์ศักราชที่ 1893 (Hua Huang 2015 :83)

ข้อมูลอื่นๆของเขา เช่น ชีวิตวัยเด็กและคนอื่นในครอบครัว ไม่ได้รับการบันทึกเอาไว้ ทำให้ไม่สามารถหาข้อมูลส่วนนั้นได้ เขาเกิดในซูโจวและไม่ได้เรียนวาดรูปจากบ้านเกิดของตน แต่ฝึกวาดตอนอาศัยอยู่ที่เซี่ยงไฮ้ เขาไม่เคยกล่าวถึงภูมิหลังทางครอบครัวในภาพวาดของเขาเลยสักครั้ง แต่ในปี ค.ศ.1893 เขาเขียนโฆษณาประชาสัมพันธ์ตัวเองในนิตยสารภาพฉบับใหม่ที่เขาคือคนก่อตั้งเอง ชื่อว่า เฟยหยิ่งเกอ (飞影阁) เขากล่าวถึงวัยเด็กว่าไม่ได้โตมาอย่างยากลำบากอย่างที่หลายคนเข้าใจ แต่สิ่งที่เขาเขียน เป็นเพียงแค่การเล่าประวัติตนเองอย่างสั้นๆ กระทั่งช่วงทศวรรษที่ 1950 ในจีน มีความพยายามอย่างหนักที่จะค้นหาแหล่งข้อมูลใหม่ๆที่เกี่ยวข้องกับประวัติของอู๋ไหยว่ลู่ เพราะในด้านอุดมคติวิทยา เขาได้รับการยกย่องอย่างมากว่าเป็นตัวแทนความจริงของศิลปะในช่วงศตวรรษที่ 19 ความพยายามครั้งใหม่นี้ให้ความสำคัญกับข้อมูลที่เล่าต่อกันมาเป็นหลัก จางเตียเสวียน ได้ตีพิมพ์การค้นคว้าของเขาเกี่ยวกับอู๋ไหยว่ลู่ในปี ค.ศ.1959 กล่าวว่า อู๋ไหยว่ลู่ เกิดในครอบครัวที่ยากจน เขาเสียพ่อแม่ไปตั้งแต่ที่เขายังเป็นเด็กเล็ก และได้รับเลี้ยงเป็นลูกบุญธรรมโดยลุงของเขาในเมืองอู่ซี นอกจากนี้ รายงานที่คล้ายคลึงกันนี้ ยังมีของ เจิ้ง อี้เหมย และกง ซานสิง โดยบทความของกง ซานสิงที่ตีพิมพ์เมื่อปี ค.ศ. 1990 ระบุว่า อู๋ไหยว่ลู่อาจจะมีพื้นเพมาจากครอบครัวพ่อค้าที่ร่ำรวย ซึ่งกง ซานสิงกล่าวว่าข้อมูลของเค้ามาจากคำอธิบายที่ได้จากหลานสาวของอู๋ไหยว่ลู่ ซึ่งเขายังอ้างว่าได้ทำการสัมภาษณ์ผู้หญิงคนนั้นในปี ค.ศ. 1958 อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันข้อมูลอัตชีวประวัติส่วนตัวของอู๋ไหยว่ลู่มีปรากฏอยู่เพียงเล็กน้อยเท่านั้น และแตกต่างกันไปตามแต่ละแหล่งข้อมูล (Hongxing Zhang 1999 :123)

อู๋ไฮยวู่ (1840 – 1894?) เป็นผู้ถูกว่าจ้างให้เป็นตัวแทนในการวาดภาพชัยชนะเหนือกบฏไท่ผิงของราชวงศ์ชิงโดยผู้จ้างคือ เฉิงกว๋อเฉวียน (曾國荃) สาเหตุที่อู๋ไฮยวู่ได้ถูกรับเลือกให้รับภารกิจนี้ เนื่องจากอู๋ไฮยวู่ นั้นสนิทสนมกับเหล่าขุนนางและข้าราชการในเซี่ยงไฮ้เป็นอย่างดี และภายในปี ค.ศ. 1880 เขาถูกว่าจ้างจากเหล่าข้าราชการให้วาดรูป ดังนั้นจึงเป็นไปได้ว่า อู๋ไฮยวู่ถูกแนะนำแก่เฉิงกว๋อเฉวียนให้วาดภาพการรบโดยผ่านจากบรรดาข้าราชการท้องถิ่น แต่อีกนัยหนึ่งก็สามารถกล่าวได้ว่า สาเหตุที่เฉิงกว๋อเฉวียนนั้นเลือกอู๋ไฮยวู่ นั้นมาจากความรู้จักส่วนตัว ในระหว่างช่วงกรณีพิพาทระหว่างจีนกับฝรั่งเศสที่เวียดนาม (1880-1885) เฉิงกว๋อเฉวียนได้เดินทางมายังเซี่ยงไฮ้เพื่อทำภารกิจเจรจาสันติภาพกับทูตชาวฝรั่งเศสในจีน Jules Patenôtre (Jules Patenôtre des Noyers 1845-1925) เพื่อที่จะแจ้งข่าวให้สาธารณชนรับรู้ อู๋ไฮยวู่ได้เดินทางไปยังอู่ต่อเรือจินหนาน (江南造船厂) ในซานเหมิง ซึ่งเป็นที่ที่เฉิงกว๋อเฉวียนพำนักอยู่ และทำการวาดภาพวิวทิวทัศน์รอบสถานที่พำนักชั่วคราวของเฉิงกว๋อเฉวียน หลังจากอู๋ไฮยวู่ตีพิมพ์ภาพวาดการทำงานของเฉิงกว๋อเฉวียนลงในนิตยสารภาพเตียนฉือจาย (ซึ่งในขณะนั้นเป็นนิตยสารภาพที่ได้รับคามนิยมมากที่สุดในจีน) ไม่กี่วัน ชื่อของเขาจึงไปเข้าหูของเฉิงกว๋อเฉวียนผ่านรูปภาพเหล่านี้ แต่อย่างไรก็ดี หากเทียบกับบรรดาจิตรกรหลายๆคนในสมัยนั้น ถือว่าไม่แปลกเท่าใดนักที่อู๋ไฮยวู่ได้รับเลือกให้ทำงานนี้ เพราะว่าเขาถูกรู้จักเป็นอย่างดีในฐานะ “จิตรกรวาดภาพประวัติศาสตร์ที่เก่งที่สุด” เนื่องมาจากความสามารถที่โดดเด่นของเขาในการทำงานกับนิตยสารภาพเตียนฉือจาย (Hongxing Zhang 1999 :120)

ในปลายเดือนมิถุนายน 1886 อู๋ไฮยวู่และผู้ช่วย โจวหมู่เฉียว (1868-1922) ได้เดินทางออกจากเซี่ยงไฮ้ไปยังห้องทำงานที่ถูกจัดไว้ให้เป็นพิเศษสำหรับเขาที่เมืองหนานจิง อู๋ไฮยวู่จำเป็นต้องเริ่มงานให้ไวที่สุดเท่าที่ทำได้เมื่อเข้าถึงเมืองหนานจิง เนื่องจาก หลี่ หงจาง (李鴻章 1823-1901) ขุนนางชั้นหนึ่งในราชสำนักได้ส่งจดหมายถึง เฉิงกว๋อเฉวียน เพื่อย้ำเตือนให้รู้ว่าราชสำนักต้องการภาพวาดที่เสร็จสมบูรณ์ในเวลาที่เร็วที่สุด เพราะตามกำหนดการเดิมพระนางซูสีไทเฮาจะเกษียณอายุราชการในเดือนมกราคมปีถัดไป เป็นผลให้การวาดต้องดำเนินไปอย่างเร่งด่วนทั้งภาพฉากการรบทั้ง 12 แห่ง และภาพเหมือนอีก 42 รูป รวมเป็น 2 รูปแบบ เนื่องจากจำนวนที่มากของรูปก็ระยะเวลาอันสั้นจึงถือว่าเป็นภารกิจที่ยากและท้าทายพอควรสำหรับจิตรกร (Hongxing Zhang 1999 :121) แม้ว่าเขาจะมีความสามารถอันรวดเร็วในการวาด แต่ช่วงก่อนหน้า 2 ปี เขาสามารถวาดภาพสำหรับตีพิมพ์ได้เพียงแค่เดือนละ 12 ภาพเท่านั้น ทั้งการวาดภาพฉากการรบในสงครามร่วมสมัย อู๋ไฮยวู่จำเป็นต้องวาดอย่างถูกต้อง แม่นยำ และให้ความสำคัญอย่างสูงกับองค์ประกอบหลักทุกส่วน ไม่ว่าจะเป็นสภาพภูมิศาสตร์ของสนามรบ กลยุทธ์การศึก และพัฒนาการต่างๆของทุกสมรภูมิ เป็นต้น ซึ่งเฉิงกว๋อเฉวียนตระหนักถึงความยากลำบากในการค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งอ้างอิงต่างๆที่อู๋ไฮยวู่

ต้องศึกษาเป็นอย่างดี หลังจากอุโหยวลู่แสดงความขอบคุณที่ได้มีส่วนร่วมในงานอันทรงเกียรตินี้ เฉิง กว้อเฉวียนก็เขียนจดหมายถึงหลี่ หงจาง เพื่อขอร้องให้เลื่อนกำหนดการสิ้นสุดงานของอุโหยวลู่เป็น ช่วงปลายฤดูใบไม้ร่วงจนถึงต้นฤดูหนาว อย่างไรก็ตาม อย่างไรก็ดี ถึงแม้จะได้เวลาเพิ่ม อุโหยวลู่ก็ยังคงต้องทำงาน แข่งกับเวลาอยู่ดี (Hongxing Zhang 1999 :122)

บทที่ 4

วิเคราะห์ภาพชุด “ชัยชนะของราชวงศ์ชิงเหนือขบวนการไท่ผิวเทียนกั๋ว” ทั้ง 12 ภาพ ของอู๋ไฮยาลู่

4.1 ภาพชุดชัยชนะของราชวงศ์ชิงเหนือขบวนการไท่ผิวเทียนกั๋ว

4.1.1 ยุทธการชิงเย้าโจว (Regaining of Yuezhou city)

ภาพที่ 1 อู๋ไฮยาลู่, ยุทธการชิงเย้าโจว, 1886. 1 ในภาพชุด 12 ภาพชัยชนะของราชวงศ์ชิงเหนือขบวนการไท่ผิวเทียนกั๋ว. ภาพม้วน. ใช้หมึกและสี. ขนาด 51.4 x 88. พิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์, ปักกิ่ง

ที่มา: https://zh.wikipedia.org/wiki/太平天國之亂#/media/File:Regaining_of_Yuezhou_city.jpg

ยุทธการชิงเย้าโจว เหตุการณ์ของรูปจะเป็นการศึกยุทธนาวีระหว่างทัพราชวงศ์ชิง และขบวนการไท่ผิวเทียนกั๋ว โดยสภาพภูมิประเทศจะเป็นแม่น้ำใหญ่ที่มีเกาะ ชายฝั่ง และลำธารแยกย่อย

ไปทางมุมขวาของรูปมากมาย พร้อมกับภูเขาที่อยู่ไกลจากแนวรบ โดยที่ทหารของราชวงศ์ชิงซึ่งใส่ชุดสีฟ้าสลับแดงบางส่วนกำลังต่อสู้บนเรือรบตรงกลางและมุมซ้ายของรูป ซึ่งกำลังยิงจู่โจมกันอย่างหนัก ส่วนทหารของราชวงศ์ชิงทางด้านซ้ายของรูปกำลังเคลื่อนทัพทางบกมุ่งผ่านป่าและหมู่บ้านเล็กๆ โดยพุ่งเป้าหมายไปที่เมืองทางด้านมุมขวาบนของภาพ ซึ่งเป็นเมืองเยว่โจว และขอบเขตของการรบนั้นมีระยะกว้างขวาง เมื่อสังเกตจากกองเรือรบทางด้านบนของรูปที่มีมากมายอยู่ห่างออกไปในแม่น้ำ และในภาพจะเห็นเพียงการรบทางน้ำเป็นส่วนใหญ่เท่านั้น (ภาพที่ 1)

4.1.2 ยุทธการบุกทำลายแหล่งซ่อนสมุขของกบฏในเทียนเจี๋ยเจิ้นและการชิงซีโจว

(Destroying of the bandit lairs in Tianjiashen and Regaining Qizhou)

ภาพที่ 2 อุโทยวู่, ยุทธการบุกทำลายแหล่งซ่อนสมุขของกบฏในเทียนเจี๋ยเจิ้นและการชิงซีโจว, 1886. 1 ในภาพชุด 12 ภาพชัยชนะของราชวงศ์ชิงเหนือขบวนการไท่ผิงเทียนกั๋ว. ภาพม้วน. ใช้หมึกและสี. ขนาด 51.4 x 88. พิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์, ปักกิ่ง

ที่มา: https://ja.wikipedia.org/wiki/アイル/Destroying_of_the_bandit_lairs_in_Tianjiashen_and_Regaining_Qizhou.jpg

ยุทธการบุกทำลายแหล่งซ่อนสมุขของกบฏในเทียนเจี๋ยเจิ้นและการชิงซีโจว ยุทธการนี้เป็นการศึกยุทธนาวีระหว่างทัพราชวงศ์ชิงกับกลุ่มกบฏไท่ผิงเทียนกั๋วในแม่น้ำขนาดใหญ่ท่ามกลางหุบเขา โดยในรูปจะมีโทนสีน้ำตาลเป็นหลัก มาจากสีของแม่น้ำและกองเรือรบ ส่วนโทนสีรองจะเป็นสีเขียวที่มาจากภูเขา แม่น้ำที่ปรากฏในรูปจะมีขนาดใหญ่มาก และมีภูมิประเทศที่เป็นเทือกเขาสีเขียวทางด้าน

มุมซ้ายบน กับมุมกลางบนของภาพ โดยจะเห็นกองเรือรบของราชวงศ์ชิงเป็นจำนวนมากในด้านซ้ายล่างของรูป สังเกตจากสีของชุดที่เป็นสีฟ้าสลับแดง ส่วนด้านบนขวาของภาพเป็นกองไฟพร้อมควันขนาดใหญ่ ซึ่งมาจากการรบนั่นเอง ส่วนด้านหน้ากองไฟ มีกองเรือรบที่มีลักษณะเหมือนของราชวงศ์ชิงกำลังแล่นหนีกลับมาเข้าร่วมกับกองกำลังหลักที่อยู่ด้านซ้ายล่างของรูป (ภาพที่ 2)

4.1.3 การกวาดล้างที่แม่น้ำสุ่น (Clearing Xun River)

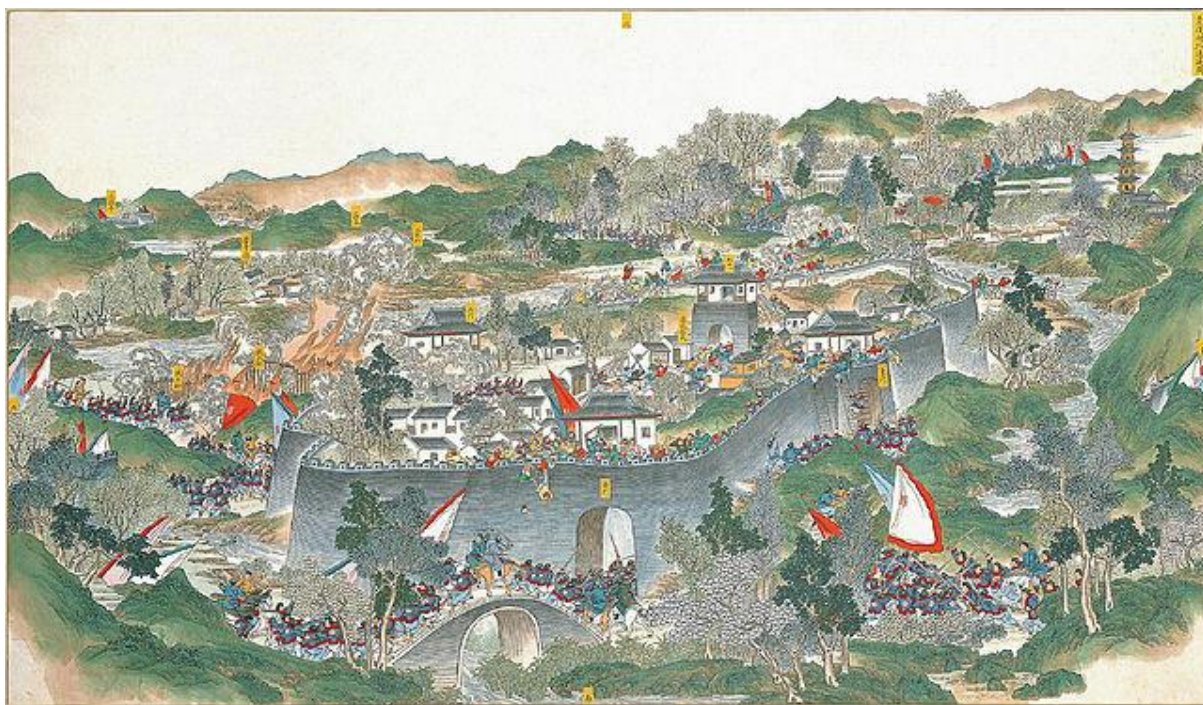
ภาพที่ 3 อุโหยวหลู่, การกวาดล้างที่แม่น้ำสุ่น, 1886. 1 ในภาพชุด 12 ภาพชัยชนะของราชวงศ์ชิงเหนือขบวนการไท่ผิวเทียนกั๋ว. ภาพม้วน. ใช้น้ำมันและสี. ขนาด 51.4 x 88. พิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์, ปักกิ่ง

ที่มา: <https://www.pinterest.com/pin/538672805416365412/>

การกวาดล้างที่แม่น้ำสุ่น ยุทธการครั้งนี้ เป็นการต่อสู้ทั้งทางน้ำและทางบก โดยทางน้ำจะเป็นการต่อสู้กันด้วยเรือ และทางบกจะเป็นการยกกำลังพลขึ้นบก และต่อสู้กันตามหมู่บ้านที่อยู่ริมแม่น้ำ โดยโทนสีหลักของรูปจะเป็นสีน้ำตาล แสดงให้เห็นถึงภาวะความกดดันของสถานการณ์ในรูปได้เป็นอย่างดี เมื่อสังเกตจากสภาพภูมิประเทศในรูปจะพบว่าหมู่บ้านที่อยู่ริมฝั่ง จะมีลักษณะเป็นหนอง บึงเล็กๆที่เชื่อมต่อกับแม่น้ำตรงกลางรูปมากมายเรียงรายกัน พร้อมกับต้นไม้ที่แห้งแล้ง หนองน้ำบางจุดมีศพลอยอยู่ สำหรับเครื่องแบบของกองทัพชิงยังคงเป็นสีฟ้าสลับแดง

4.1.4 การบุกชิงเมืองทงเจิงในมณฑลหูเป่ย์ (Battle of Tongcheng)

ภาพที่ 4 อุโหยวถู, การบุกชิงเมืองทงเจิงในมณฑลหูเป่ย์, 1886. 1ในภาพชุด12ภาพชัยชนะของราชวงศ์ชิงเหนือขบวนการไท่ผิงเทียนกั๋ว. ภาพม้วน. ใช้หมึกและสี. ขนาด 51.4 x 88. พิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์, ปักกิ่ง

ที่มา: <https://www.pinterest.com/patrickinnerst/opium-wars-burma-campaigns-taijing-rebellion/?ip=true>

การบุกชิงเมืองทงเจิงในมณฑลหูเป่ย์ ยุทธการนี้เป็นการบุกตีล้อมเมือง สลับการส่งกำลังพลเข้าไปในกำแพงเมือง โดยผู้บุกตีคือกองทัพราชวงศ์ชิงที่ใส่ชุดสีฟ้าสลับแดงและผู้ตั้งรับคือกบฏไท่ผิงเทียนกั๋ว โดยไม่ปรากฏรูปลักษณะที่แน่ชัดภายในภาพ โทนสีหลักในรูปคือสีเขียวมาจากสภาพแวดล้อมรอบๆตัวเมือง ซึ่งมีทิวทัศน์ที่เป็นภูเขาและป่าที่สวยงาม พร้อมกับกำแพงเมืองขนาดใหญ่กับทางเข้าเมืองหลายจุด โดยในรูปจะเห็นทหารของกองทัพชิงกำลังรียกพลบุกเข้าสู่เมืองทั้งจากทางประตูหลักตรงกลางของรูป หรือกระหน่ำการปืนข้ามกำแพงจากมุมขวา ในด้านมุมขวา มีการต่อสู้อย่างหนักเกิดขึ้น พร้อมเพลิงไหม้กับควันไฟขนาดใหญ่ โดยรอบเมืองจะมีลำธารเล็กๆซึ่งเชื่อมไปยังแม่น้ำที่อยู่ด้านหลังเมือง โดยแม่น้ำได้ไหลตรงไปไกลถึงมุมขวาบนของภาพ พร้อมกับปรากฏหอคอยสูง บริเวณนั้นอีกด้วย

4.1.5 การพิชิตอู่ซาง (Vanquishing of Wuchang city)

ภาพที่ 5 อุ๋โหยวหลู่, การพิชิตอู่ซาง, 1886. 1 ในภาพชุด 12 ภาพชัยชนะของราชวงศ์ชิงเหนือขบวนการไท่ผิวเทียนกั๋ว. ภาพม้วน. ใช้หมึกและสี. ขนาด 51.4 x 88. พิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์, ปักกิ่ง

ที่มา: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Vanquishing_of_Wuchang_city.jpg

จากที่เห็นในรูป ยุทธการนี้จะเป็นการบุกตัวเมืองของทัพราชวงศ์ชิงโดยใช้วิธีชนกำลังพลด้วยเรือรบมาทางแม่น้ำที่อยู่ติดกับเมือง ซึ่งตั้งอยู่ทางด้านขวาของรูป โดยทำการบุกตีทั้งสองฝั่งของแม่น้ำ ซึ่งด้านซ้ายของรูปยังมีกำแพงเมืองขนาดใหญ่ซึ่งมีการต่อสู้เกิดขึ้นทั้งบนกำแพงและด้านหน้าของกำแพง เมื่อดูจากกำแพงเมือง จะเห็นได้ว่ากองทัพของราชวงศ์ชิงบางส่วนทำการบุกเข้าไปได้แล้ว นอกจากนี้ด้านในเมืองยังปรากฏเปลวเพลิงและควันไฟขนาดใหญ่ โทณสีหลักของรูปจะเป็นสีน้ำตาลอ่อนที่มาจากแม่น้ำ และโทณสีรองคือเทาที่มาจากบ้านเรือนและกำแพงเมืองขนาดใหญ่ แม่น้ำในรูปจะตั้งอยู่ตรงกลางของรูปและมีขนาดใหญ่ ทอดยาวไปจนถึงมุมขวาบนของรูป

4.1.6 การบุกยึดนครลู่โจว (Regaining of the prefecture city Ruizhou)

ภาพที่ 6 อุ๋โหยวหลู่, การบุกยึดนครลู่โจว, 1886. 1 ในภาพชุด 12 ภาพชัยชนะของราชวงศ์ชิงเหนือขบวนการไท่ผิงเทียนกั๋ว. ภาพม้วน. ใช้น้ำมันและสี. ขนาด 51.4 x 88. พิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์, ปักกิ่ง

ที่มา: https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Taping_Rebellion#/media/File:Overcoming_of_Ruizhou_city.jpg

การบุกยึดนครลู่โจวยุทธการนี้จะเป็นยุทธทางบก จะเห็นได้ว่ากองทัพของราชวงศ์ชิงกำลังเคลื่อนกำลังพลบุกตีเข้าเมือง ซึ่งอยู่ตรงกลางด้านบนของรูป ในภาพจะปรากฏกองทัพของราชวงศ์ชิงที่แต่งชุดสีฟ้าสลับแดงกำลังเคลื่อนทัพบุกเข้าเมืองผ่านสะพานขนาดใหญ่ที่อยู่กลางรูป โดยบนแม่น้ำเล็กๆข้างตัวเมือง ทหารราชวงศ์ชิงได้มีการใช้อุปกรณ์พิเศษที่ทำจากไม้ รูปร่างยาวคล้ายหอคอยและสูงกว่ากำแพงเมือง เพื่อจุดประสงค์ทางการรบ โทนสีหลักของรูปจะเป็นสีเขียวที่มาจากต้นไม้และวิวทิวทัศน์กับสีเทาที่มาจากใบไม้และกำแพงเมือง นอกจากนี้การต่อสู้ในรูปยังดำเนินไปอย่างดุเดือดเมื่อสังเกตจากควัน ขนาดใหญ่ตรงกลางของรูปและระเบิดอย่างรุนแรงตรงด้านมุมซ้ายของเมือง

4.1.7 การบุกทำลายกำลังพลของกบฏในหวายและทงโดยกองพันฉู่ (Chu army destroying the reinforcing bandits in Hual and Tong)

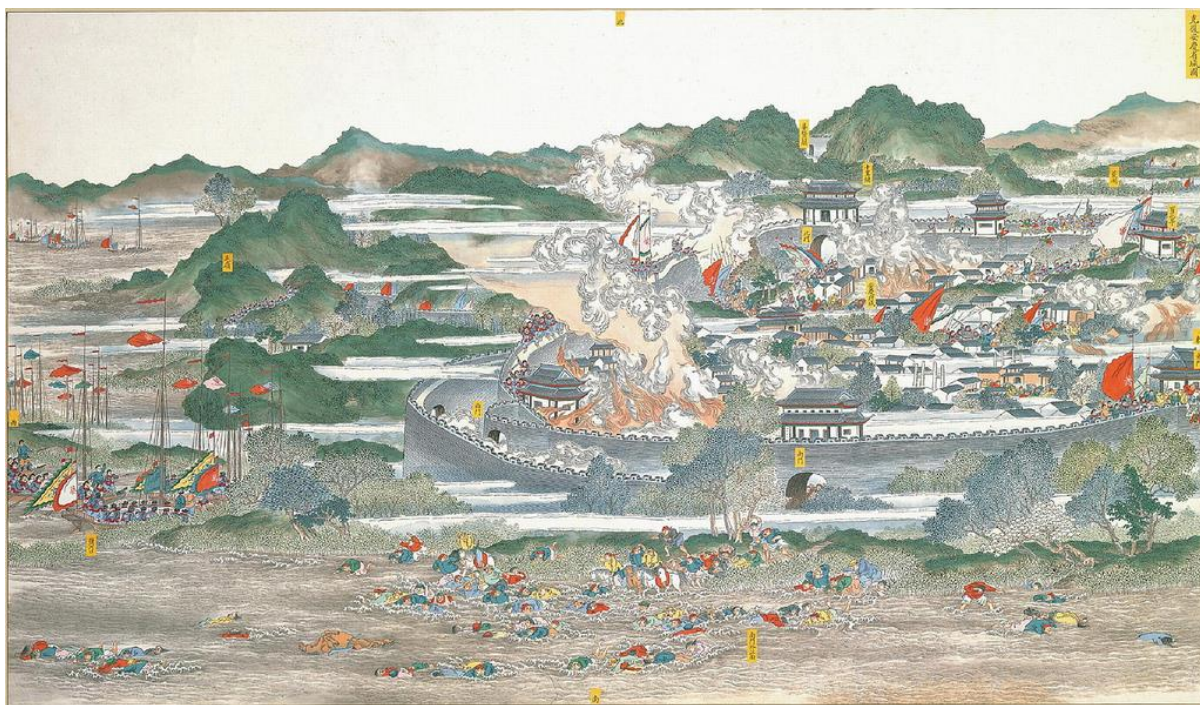

ภาพที่ 7 อุโหยวหลู่, การบุกทำลายกำลังพลของกบฏในหวายและทงโดยกองพันฉู่, 1886. 1 ในภาพชุด 12 ภาพชัยชนะของราชวงศ์ชิงเหนือขบวนการไท่ผิงเทียนกั๋ว. ภาพม้วน. ใช้หมึกและสี. ขนาด 51.4 x 88. พิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์, ปักกิ่ง

ที่มา: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Destroying_of_the_bandits%27_lairs_at_Tongcheng_and_other_places.jpg

การบุกทำลายกำลังพลของกบฏในหวายและทงโดยกองพันฉู่ ยุทธการครั้งนี้จะเป็นการศึกที่ต่อสู้กันในหุบเขาใกล้ๆกับเมือง โดยทหารของทั้งราชวงศ์ชิงและกลุ่มกบฏต่างซุกซ่อนอยู่ในหุบเขา ดังในรูปที่จะมีการกระจายทหารไปตามหุบเขาต่างๆมากมาย และยกกำลังพลออกมาสู้กัน ดังที่เห็นในด้านขวาของรูป และระหว่างเคลื่อนกำลังพล กองทัพของราชวงศ์ชิงก็เผาทำลายเมืองที่เคลื่อนทัพผ่าน ดังที่เห็นในด้านซ้ายของรูปที่มีเปลวไฟลุกไหม้ โดยโทนสีหลักของรูปจะเป็นน้ำตาลอ่อนจากสีของหุบเขา บรรยากาศ มีสีเขียวเล็กน้อยตามบริเวณยอดเนินและภูเขา สำหรับในรูปนี้จะมีทหารของฝ่ายกบฏไท่ผิงปรากฏออกมาอย่างชัดเจน ซึ่งก็คือกลุ่มคนที่สวมชุดคลุมสีเหลืองอมส้มตรงบริเวณกลางรูป นอกจากนี้ เมื่อสังเกตุด้านบนของรูปที่เป็นทิวทัศน์ที่ห่างไกลจะพบภูเขาน้อยใหญ่จำนวนมากมาย และกลุ่มธงกับกองทหารจำนวนมากอีกด้วย

4.1.8 ยุทธการบุกยึดมณฑลอันซิง (Regaining of the provincial capital Anqing)

ภาพที่ 8 อุโหวาลู่, ยุทธการบุกยึดมณฑลอันซิง, 1886. 1 ในภาพชุด 12 ภาพชัยชนะของราชวงศ์ชิงเหนือขบวนการไท่ผิงเทียนกั๋ว. ภาพม้วน. ใช้หมึกและสี. ขนาด 51.4 x 88. พิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์, ปักกิ่ง

ที่มา: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Regaining_the_Provincial_City_Anqing2.jpg

ยุทธการบุกยึดมณฑลอันซิงยุทธการนี้เป็นการบุกโจมตีเมืองขนาดใหญ่ โดยใช้กองเรือรบแล่นมาตามแม่น้ำที่อยู่รอบเมือง โดยสภาพของเมืองจะรายล้อมไปด้วยภูเขา มีเมืองขนาดใหญ่อยู่ตรงด้านขวาของรูป กองทัพของราชวงศ์ชิงบางส่วนได้บุกเข้าไปยังตัวเมืองแล้ว และทำการเผาทำลายบางส่วนของเมือง ส่วนด้านล่างของรูปจะเห็นซากศพมากมายที่กำลังลอยอยู่ในน้ำ และมุมซ้ายของรูปทั้งด้านล่างและด้านบนจะเห็นทหารของราชวงศ์ชิงที่ใส่เครื่องแบบสีฟ้าלבแดงกำลังเคลื่อนพลทางเรือเข้าสู่เมืองอยู่

โดยรูปนี้จะมีการใช้โทนสีคละกันไปอย่างละเท่าๆกัน คือ สีน้ำตาลอ่อนที่มาจากแม่น้ำบรรยากาศ สีเขียวที่มาจากภูเขา และสุดท้ายสีเทา ที่มาจากกำแพงเมืองและบ้านเรือน

4.1.9 การยกกระดับโอบล้อมของกองทัพ ณ เมืองจินหลิง (Lifting of the sieges of the army near Jinling)

ภาพที่ 9 อุ๋โหวลู่, การยกกระดับโอบล้อมของกองทัพ ณ เมืองจินหลิง, 1886. 1ในภาพชุด12ภาพช่วยชนะของราชวงศ์ชิงเหนือขบวนการไท่ผิงเทียนกั๋ว. ภาพม้วน. ใช้หมึกและสี. ขนาด 51.4 x 88. พิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์, ปักกิ่ง

ที่มา: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Lifting_of_the_siege_of_Yuhuatai.jpg

การยกกระดับโอบล้อมของกองทัพ ณ เมืองจินหลิง ยุทธการครั้งนี้จะเป็นการบุกโจมตีเมืองที่ถูกกลุ่มไท่ผิงเทียนกั๋วยึดไว้โดยราชวงศ์ชิง โดยมุมมองของภาพจะเป็นการวาดภาพมุมสูงที่มองจากฝั่งของตัวเมืองไปยังฝั่งของกองทัพราชวงศ์ชิงที่กำลังทำการบุกโจมตี จะเห็นได้ว่าภูมิประเทศเป็นป่าไม้และเนินเขา และมีกลุ่มควันขาวๆตรงกลางรูปที่เกิดจากการยิงปืนใหญ่ของกองทัพไท่ผิงเทียนกั๋ว และเมื่อมองที่มุมขวาของรูปที่เป็นวิวห่างออกไป จะเห็นกองทัพกำลังเคลื่อนพลอยู่ด้วย ส่วนด้านซ้ายจะเห็นกองทัพทหารของชิงบางส่วนกำลังเคลื่อนทัพไล่เข้ามาและปะทะกับกลุ่มกบฏจำนวนหนึ่ง บนกำแพงเมืองที่มุมขวาล่างของรูปปรากฏทหารซึ่งน่าจะเป็นผู้บัญชาการทัพยืนสังเกตการณ์อยู่ โดยโทสนีหลักของรูปจะเป็นสีเขียวของป่าไม้ และสีเทาอ่อนกับเทาเข้มที่มาจากกำแพงเมือง ต้นไม้ และควันปืน

4.1.10 ยุทธการชิงเจียงพูและผู่ไค่ว่กับการพิชิตจีวฟูโจว (Regaining Jiangpu and Pukou and overcoming of Jiufuzhou and other strategic passes)

ภาพที่ 10 อุโหยวลู่, ยุทธการชิงเจียงพูและผู่ไค่ว่กับการพิชิตจีวฟูโจว, 1886. 1ในภาพชุด12ภาพซัยชนะของราชวงศ์ชิงเหนือขบวนการไท่ผิวเทียนกั๋ว. ภาพม้วน. ใช้น้ำมันและสี. ขนาด 51.4 x 88. พิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์, ปักกิ่ง

ที่มา: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Overcoming_of_the_Isle_of_Jiufu_and_other_strategic_passes.jpg

ยุทธการชิงเจียงพูและผู่ไค่ว่กับการพิชิตจีวฟูโจว ยุทธการครั้งนี้จะเป็นการบนบก ผ่านการเคลื่อนทัพทางแม่น้ำ ภูมิภาคจะเป็นเนินเขาสีเขียวทางด้านบนตรงกลางซึ่งมีทหารมากมายบริเวณเนินเขาและบนยอดเขา นอกจากนี้ในมุมซ้ายยังปรากฏกองทหารและธงจำนวนมากซึ่งคาดว่าน่าจะเป็นของกองทัพชิง แสดงว่าการรบได้ดำเนินไปสู่ข้างบนเรียบร้อยแล้ว สำหรับพื้นที่น้ำทางตรงกลางจะเป็นพื้นที่ส่วนใหญ่ของรูป โดยจะเห็นกองเรือของกองทัพราชวงศ์ชิงมากมายกับทหารของราชวงศ์ชิงที่กำลังสู้รบอยู่บนบก และบนยอดเขาจะเห็นเป็นแนวของกำแพงเมืองที่มีธงกองทัพโบกอยู่ ทางด้านล่างของภาพเองก็ปรากฏกองเรือกับเปลวไฟซึ่งคาดว่าก็เกิดการต่อสู้ขึ้นเช่นกัน

โทนสีหลักของรูปจะมีสีน้ำตาลอ่อนที่มาจากแม่น้ำ และสีเขียวที่มาจากภูมิภาค

4.1.11 ยุทธการพิชิตจินหลิง (Regaining of Jinling)

ภาพที่ 11 อุโหยวู่, ยุทธการพิชิตนครจินหลิง, 1886. 1 ในภาพชุด 12 ภาพชัยชนะของราชวงศ์ชิงเหนือ ขบวนการไท่ผิงเทียนกั๋ว. ภาพม้วน. ใช้หมึกและสี. ขนาด 51.4 x 88. พิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์, ปักกิ่ง

ที่มา: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Regaining_Jinling.jpg

ยุทธการพิชิตนครจินหลิง จากที่เห็นในภาพจะเป็นการสู้รบแบบบุกตีกำแพงเมือง ซึ่งเมืองมีขนาดใหญ่กินพื้นที่ส่วนมากของรูป จากการสังเกตจากทิวทัศน์ที่เป็นแม่น้ำทางด้านขวาบนของรูป แสดงให้เห็นว่าภาพนี้เป็นการรบบนเนินเขา และในขณะเดียวกันก็มีการเคลื่อนกำลังพลเสริมตามมาทางแม่น้ำ โดยในรูปแสดงให้เห็นถึงการรบที่ดุเดือดทั้งในเมืองและบนแนวปราการของเมือง โดยด้านนอกเมืองจะเห็นทหารของราชวงศ์ชิงที่ใส่เครื่องแบบสีฟ้าสลับแดงจำนวนมากกำลังเคลื่อนพลเพื่อทำการบุกเข้าเมืองจากหลายทิศทาง บางส่วนกำลังปืนข้ามกำแพงเมือง ส่วนทางด้านซ้ายของรูป ทหารของราชวงศ์ชิงกำลังบุกเข้าไปในเมืองผ่านกำแพงเมืองที่พังทลายลงมา สำหรับการต่อสู้นั้นได้ดำเนินไปอย่างดุเดือด เมื่อสังเกตจากกลุ่มควันที่อยู่ภายในเมือง โดยโทนสีหลักของรูปจะเป็นสีเขียวที่มาจาก ป่าไม้และภูเขา กับสีเทาอมฟ้าที่มาจากกำแพงเมือง ต้นไม้ และเครื่องแบบทหาร

4.1.12 การจับกุมทรราชหงฝูเจิน (Capture of the Junior traitor Hong Fuzhen)

ภาพที่ 12 อุโหยวลุ่, การจับกุมทรราชหงฝูเจิน, 1886. 1 ในภาพชุด 12 ภาพชัยชนะของราชวงศ์ชิงเหนือ ขบวนการไท่ผิวเทียนกั๋ว. ภาพม้วน. ใช้น้ำมันและสี. ขนาด 51.4 x 88. พิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์, ปักกิ่ง

ที่มา: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Capture_of_the_Junior_traitor_Hong_Fuzhen,_second_scene.jpg

การจับกุมทรราชหงฝูเจิน จากที่เห็นในรูป รูปนี้ไม่ใช่ฉากการรบ แต่เป็นรูปวาดการกุมตัว นักโทษของกองทัพราชวงศ์ชิง โดยสังเกตได้จากตรงกลางด้านล่างของรูป จะเห็นนักโทษที่กำลังถูกกุมตัวและเอามือไปคล้องอยู่ โดยขบวนนักโทษกำลังเคลื่อนผ่านประตูเมืองที่อยู่ทางด้านซ้ายของรูปเพื่อนำนักโทษขึ้นเรือที่อยู่ตรงกลาง นอกจากนี้ยังมีกองทหารมากมายที่กำลังเคลื่อนพลเข้าสู่เมืองทางด้านซ้ายของรูปเช่นกัน ส่วนบริเวณหน้าประตูเมือง ปรากฏเสาสูงขนาดใหญ่ซึ่งไม่ทราบว่าเป็นอะไร

โดยโทนสีหลักของรูปจะประกอบไปด้วย สีเขียวที่มาจากต้นไม้ ภูมิประเทศ ภูเขา และสีน้ำตาลอ่อน มาจากภูเขาที่อยู่ด้านบน กับ ถนนหนทาง และสีสุดท้าย สีเทาอมฟ้า มาจากตัวเมือง กำแพงเมือง แม่น้ำ ต้นไม้ และเครื่องแบบทหาร

จากที่เห็นในทั้ง 12 รูป จะพบว่า สีหลักที่มักใช้บ่อยที่สุดคือสีเขียว สีน้ำตาลอ่อน และสีเทาอมฟ้า และภาพวาดทั้งหมดจะเป็นการวาดจากมุมสูงมองลงมา โดยสัดส่วน และความมีมิติของรูปนั้น แม้จะยังไม่สมจริงเท่าการวาดแบบตะวันตก แต่ก็ถือว่าสมจริงกว่ารูปวิวิวิททัศน์อื่นๆของจีนในสมัยที่ผ่านมา แสดงให้เห็นถึงแนวทางการวาดแบบตะวันตกที่อิทธิพลล้นนำมาใช้ และในรูปยังคงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ของภาพวาดแบบจีน นั่นก็คือ วิวิวิททัศน์และภูเขา

4.2 วิเคราะห์ประวัติศาสตร์ภาพชุดชัยชนะของราชวงศ์ชิงเหนือขบวนการไท่ผิวเทียนกั๋ว

4.2.1 ยุทธการชิงเย่วโจว ระยะแรก 25 กรกฎาคม, 1854; ระยะสอง 27 กรกฎาคม, 1854 [ภาพที่ 1]

ภาพยุทธการชิงเย่วโจว เหตุการณ์ของรูปจะเป็นการศึกษายุทธนาวีระหว่างทัพราชวงศ์ชิง และขบวนการไท่ผิวเทียนกั๋ว โดยสภาพภูมิประเทศจะเป็นแม่น้ำใหญ่ที่มีเกาะ ชายฝั่ง และลำธารแยกย่อยไปทางมุมขวาของรูปมากมาย พร้อมกับภูเขาที่อยู่ไกลจากแนวรบ โดยที่ทหารของราชวงศ์ชิงซึ่งใส่ชุดสีฟ้าสลับแดงบางส่วนกำลังต่อสู้บนเรือรบตรงกลางและมุมซ้ายของรูป ซึ่งกำลังยิงจู่โจมกันอย่างหนัก ส่วนทหารของราชวงศ์ชิงทางด้านซ้ายของรูปกำลังเคลื่อนทัพทางบกมุ่งผ่านป่าและหมู่บ้านเล็กๆ โดยพุ่งเป้าหมายไปที่เมืองทางด้านมุมขวาบนของภาพ ซึ่งเป็นเมืองเย่วโจว และขอบเขตของการรบนั้นมีระยะกว้างขวาง เมื่อสังเกตจากกองเรือรบทางด้านบนของรูปที่มีมากมายอยู่ห่างออกไปในแม่น้ำ และในภาพจะเห็นเพียงการรบทางน้ำเป็นส่วนใหญ่เท่านั้น สำหรับทหารของกองทัพชิงภายในภาพจะแต่งกายด้วยเครื่องแบบสีฟ้าแดง (ภาพที่ 1)

ภาพที่ 13 เครื่องแต่งกายของกองทัพชิงในภาพที่ 1

โดยเหตุการณ์ของการศึกภายในรูปจะเป็นดังต่อไปนี้

ยุทธการชิงเยว้โจว เยว้โจวเป็นปราการด่านหน้าทางทิศตะวันตกของกองกำลังไผ่ผิงเทียนกั๋ว และถูกยึดครองได้สองครั้งโดย สือเสียงเจิน (石祥楨/Shí xiángzhēn) ในเดือนเมษายน 1854 เมืองนี้ตั้งอยู่ที่พรมแดนทางเหนือของมณฑลหูหนาน อันเป็นที่บรรจบกันของทะเลสาบตั้งถึง และแม่น้ำแยงซีเกียง ความสำคัญทางยุทธศาสตร์ของเมืองเยว้โจว ทำให้เมืองนี้กลายเป็นเป้าหมายหลักของกองกำลังหูหนานในช่วงแรกของการรบ วันที่ 7 กรกฎาคม เจิ้ง กั๋วฟาน (曾國藩/Zēng Guófān) เดินทางขึ้นเหนือสู่ทะเลสาบตั้งถึง กับกองเรือของเขา ภายใต้การนำของแม่ทัพจู่หู่ทางและได้ร่วมกับกองพันอื่นๆ รวมกำลังผลได้ประมาณหกพันนาย (Hongxing Zhang 1999 :87)

เมื่อเจิ้ง กั๋วฟานได้สรุปแผนการจู่โจมเป็นที่เรียบร้อย กองกำลังไผ่ผิงได้รับรู้ถึงแผนการนี้ จึงรีบรวบรวมกำลังพลที่กระจัดกระจายออกไป เพื่อมาปกป้องเมืองเยว้โจวและเส้นทางน้ำรอบๆเมือง และเตรียมพร้อมรับศึกเมื่อกองทัพของเจิ้ง กั๋วฟานเดินทางถึงตั้งถึง และใช้ทะเลสาบว่านชื่อเป็นที่เทียบท่า

ทะเลสาบว่านชื่อตั้งอยู่ที่ทิศตะวันออกของตั้งถึงประมาณ 25 กิโลเมตรทางใต้ของเมืองเยว้โจว และที่ระยะห่างออกไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือข้ามทะเลสาบว่านชื่อ มีเกาะเล็กๆ ชื่อว่าจุนซาน (Hongxing Zhang 1999 :88)

เมื่อจู่หู่จาง ได้ข้ามมาที่เกาะจุนซานเพื่อทำการสำรวจในวันที่ 24 กรกฎาคม เขาตระหนักได้ทันทีว่าเกาะนี้มีตำแหน่งและจุดยุทธศาสตร์ที่ยอดเยี่ยม จากนั้นในคืนวันที่ 23 กรกฎาคม ท้าของราชวงศ์ชิงได้แบ่งทหารออกเป็น 4 กองพลใหญ่ๆและกระจายกำลังไปทั่วทั้งเกาะ บางส่วนถูกส่งให้ไปประจำการยังเกาะใกล้เคียงเพื่อใช้กลยุทธ์ปิดจ้งจำนวนมากไว้ที่เกาะเพื่อหลอกศัตรูว่าทัพของตนนั้นมีจำนวนมหาศาล ซึ่งการต่อสู้จะเริ่มขึ้นในเช้าของวันถัดไป (Hongxing Zhang 1999 :88)

เช้าวันถัดมา กองทัพของราชวงศ์ชิงทำการเปิดฉากโจมตี โดยเรือของกองทัพชิง แล่นเข้าใกล้พื้นที่น้ำตื้นเล็กๆที่เรียกว่า หนานจิงกั๊ง และเปิดฉากยิงลูกแรกใส่เข้าที่เรือของกบฏไผ่ผิง ซึ่งทำให้เรือของกลุ่มกบฏแตกทันที เหตุการณ์นี้ไม่ใช่การจู่โจมแบบปกติ เจิ้งกั๋วฟานได้กล่าวบรรยายอย่างละเอียดว่า หลังจากการระดมยิงครั้งแรก กองเรือของเขาสร้างทำเป็นถอยทัพ แต่กองกำลังไผ่ผิงทั้ง 88 นายไม่กล้าที่จะไล่ตามกองเรือของเขา เขาจึงหันเรือกลับ และทำการจู่โจมเรือของกบฏไผ่ผิงอีกครั้ง หลังจากนั้นเขาจึงส่งกองกำลังขึ้นเรือพาย พายเข้าเทียบท่าทันที เพื่อหวังกดดันให้ผู้นำของกลุ่มกบฏปรากฏตัว (Hongxing Zhang 1999 :88)

การต่อสู้ยังคงดำเนินต่อไป กองพลอื่นๆ ได้รวบรวมกองเรือ เพื่อไปสมทบกับเจิ้ง กั้วฟาน บางส่วนได้แอบลอบทำการโจมตีกองเรือรบของเรือรบไท่ผิง บางส่วนได้เข้าขนาบข้างกองเรือไท่ผิง และทำการโจมตีกองเรือของไท่ผิงที่ยึดกั้วก็ถูกโจมตี ภายใต้ของการถูกโจมตีอย่างหนัก กลุ่มกบฏได้ทำการปักหลักยึดที่มั่นไว้อย่างสุดกำลัง กระทั่งแม่ทัพของพวกเขาถูกฆ่า พวกเขาจึงรีบถอยทัพหนีออกจากเมืองเยว้โจวอย่างรวดเร็ว เข้าวันต่อมาเจิ้ง กั้วฟานกับกองทัพของเขาจึงรีบยกพลเข้าสู่ประตูเมืองทันที แต่อย่างไรก็ดี กองทัพของไท่ผิงไม่ได้ถอยทัพไปไกลนัก พวกเขาตั้งมั่นอยู่ตรงพื้นที่ ที่เรียกว่า เชิงหลิงจี ซึ่งเป็นท่าเรืออีกแห่งที่ตั้งอยู่ทางเหนือ ห่างจากเมืองเยว้โจวประมาณ 7.5 กิโลเมตร เห็นได้ชัดว่าการต่อสู้ระยะต่อไปกำลังจะดำเนิน (Hongxing Zhang 1999 :89)

การรบระยะที่สอง เริ่มขึ้นในเช้าวันที่ลมแรงหลังจากนั้น 2 วัน 27 กรกฎาคม ครึ่งนี้ฝ่ายไท่ผิง เป็นผู้บุก แผนการรับมือการบุกของกองทัพชิงครั้งนี้ ไม่ได้รับการบันทึกไว้ แต่จากบันทึกรายงานของเจิ้งกั้วฟาน กล่าวไว้ว่า กองเรือของกลุ่มกบฏไท่ผิงในการบุกครั้งนี้ ประกอบไปด้วยเรือรบขนาดใหญ่ จำนวนหลายลำ แต่ขนาดของเรือกลับสร้างปัญหาให้กับกลุ่มกบฏ เนื่องจากขนาดใหญ่โตเกินไปเมื่อเทียบกับพื้นที่น้ำและความเปราะบางของเรือทำให้ถูกโจมตีได้ง่าย และกลุ่มกบฏสูญเสียกำลังทหารอย่างหนัก ในที่สุดเรือธงของกลุ่มกบฏได้ถูกล้อมและถูกกองทัพชิงยึดในที่สุด นอกจากนี้เจิ้ง กั้วฟาน ยังเขียนในบันทึกรายงานของเขาต่ออีกว่ากลุ่มกบฏเสียหายอย่างหนัก และหลบหนีไปตามลำน้ำต่างๆ โดยทิ้งปืนใหญ่ไว้ทั้งหมด 25 กระบอก ศพทหาร 272 นาย และเรืออีก 76 ลำ ไว้ อันเป็นจุดสิ้นสุดของยุทธการชิงเยว้โจวและกองทัพชิงได้รับชัยชนะในที่สุด (Hongxing Zhang 1999 :89)

4.2.2 ยุทธการบุกทำลายแหล่งซ่อนสมุขของกบฏในเทียนเจียเจิ้นและการชิงซีโจว, 1854

[ภาพที่ 2]

ภาพยุทธการบุกทำลายแหล่งซ่อนสมุขของกบฏในเทียนเจียเจิ้นและการชิงซีโจว ยุทธการนี้เป็นการศึกยุทธนาวีระหว่างทัพราชวงศ์ชิงกับกลุ่มกบฏไท่ผิงที่ยึดกั้วในแม่น้ำขนาดใหญ่ท่ามกลางหุบเขา โดยในรูปจะมีโทนสีน้ำตาลเป็นหลัก มาจากสีของแม่น้ำและกองเรือรบ ส่วนโทนสีรองจะเป็นสีเขียวที่มาจากภูเขา แม่น้ำที่ปรากฏในรูปจะมีขนาดใหญ่มาก และมีภูมิประเทศที่เป็นเทือกเขาสีเขียวทางด้านมุมซ้ายบน กับมุมกลางบนของภาพ โดยจะเห็นกองเรือรบของราชวงศ์ชิงเป็นจำนวนมากในด้านซ้ายล่างของรูป สังเกตจากสีของชุดที่เป็นสีฟ้าสลับแดง ส่วนด้านบนขวาของภาพเป็นกองไฟพร้อมควันขนาดใหญ่ ซึ่งมาจากการรบนั่นเอง ส่วนด้านหน้ากองไฟ มีกองเรือรบที่มีลักษณะเหมือนของราชวงศ์ชิงกำลังแล่นหนีกลับมาเข้าร่วมกับกองกำลังหลักที่อยู่ด้านซ้ายล่างของรูป สำหรับรูปแบบของกองทัพชิงจะเป็นสีฟ้าแดง แต่ไม่ปรากฏของฝ่ายกำลังกบฏไท่ผิงที่ยึดกั้ว (ภาพที่ 2)

ภาพที่ 14 เครื่องแต่งกายของกองทัพชิงในภาพที่ 2

โดยเหตุการณ์ของการศึกภายในรูปจะเป็นดังต่อไปนี้

ยุทธการบุกทำลายแหล่งซ่อนสมุขของกบฏในเทียนเจี๋ยเจิ้นและการชิงซีโจว หลังจากกองกำลังไท่ผิงเทียนกั๋วที่ประจำอยู่ที่ภาคตะวันตกได้ถูกทำลายโดยกองทัพของเจิ้ง กั๋วฟานที่เมืองเยว้โจว เมื่อปลายเดือนกรกฎาคม ความสำเร็จของการศึกครั้งนั้นทำให้กองกำลังหูหนานรีบเดินทางเข้าสู่มณฑลหูเป่ย์ผ่านหุบเขาแยงซี และในวันที่ 14 ตุลาคม ได้เข้ายึดนครอู่ซาง หลังจากนั้นมุ่งสู่ทิศตะวันออกที่ห่างออกไป เพื่อหวังจะทำลายกองทหารรักษาการณ์ของกบฏไท่ผิงที่ประจำการอยู่ที่เทียนเจี๋ยเจิ้น ณ บริเวณชายแดนตะวันออกของมณฑลหูเป่ย์ ขณะนั้นที่ฝักเหนือของแม่น้ำแยงซีเกียงจิวเจียง(九江/ Jiǔjiāng)ที่เป็นปราการหน้าที่สำคัญของกบฏไท่ผิง ชาวการเข้ายึดนครอู่ซางโดยกองทัพราชวงศ์ชิงสร้างความตกใจให้กับกำลังกบฏที่จิวเจียงอย่างมาก กบฏไท่ผิงได้ปกป้องกองทหารรักษาการณ์ของตนที่ประจำอยู่ที่เทียนเจี๋ยเจิ้น โดยการเสริมประสิทธิภาพทหารบางส่วนที่ประจำการที่ซีโจว ห่างออกไป 20 กิโลเมตรทางต้นน้ำ กับทหารบางส่วนที่อยู่ที่บ้านปี้ซาน(半壁山/ Bànbi shān) ซึ่งตั้งอยู่ตรงข้ามเทียนเจี๋ยเจิ้น ในบริเวณทิศใต้ของแม่น้ำ หลังจากสภาสงครามของราชวงศ์ชิงทำการประชุมกันเป็นที่เรียบร้อย เจิ้งกั๋วฟานรีบส่งทัพบกจำนวน 2600 นาย ภายใต้การบัญชาของลั่วเจ้อหนาน(罗泽南/ Luō zénán) เข้าโจมตีบ้านปี้ซาน โดยได้รับการสนับสนุนจากหาซิปู้ด้วยปฏิบัติการที่ฟูซื่อโค่ว ส่วนทัพบกของเจิ้ง เดินทางถึงบ้านปี้ซานในวันที่ 20 พฤศจิกายน และทำการสู้รบกับกองกำลังของกบฏไท่ผิงในเช้าวันต่อมา โดยไท่ผิงได้รับกำลังเสริมจากฝั่งภาคเหนือมากถึง 2 หมื่นนาย ถึงแม้จะมีความต่างในด้านจำนวนทหารอย่างสิ้นเชิง แต่กองทัพภายใต้การนำของลั่วเจ้อหนาน กลับได้รับชัยชนะอย่างงดงามทั้งในสนามรบและป้อมปราการขนาดเล็กตามหุบเขา ขณะเดียวหาซิปู้ก็ได้แบ่งกำลังพลจากฟูซื่อโค่วออกเป็นสองกองพล และเข้าร่วมกับทัพของลั่วเจ้อหนาน (Hongxing Zhang 1999 :91)

ขณะนี้ จากทำเลที่ตั้งของบ้านปี่ซาน ลัวเจ๋อหนานได้มองเห็นแนวป้องกันทั้งหมดของกบฏไท่ผิงที่เทียนเจี๋ยเจิ้น ส่วนแรกของแนวป้องกันนี้คือแนวรั้วที่ตั้งอยู่ตามฝั่ง เริ่มจากจุดแรกที่เขาเหลาซู ที่ 1 กิโลเมตรทางทิศเหนือของเทียนเจี๋ยเจิ้น จุดที่สองเริ่มจากเขาโม่พ่าน (磨盘山/Mòpán shān) ที่ 3 กิโลเมตรทางทิศเหนือ นอกจากนี้กบฏไท่ผิงยังได้สร้างป้อมปราการที่หนิวกานจี และทำเทียบเรือที่ต้นน้ำห่างออกไป 2 กิโลเมตร ส่วนทางด้านตะวันออกเฉียงใต้ของเทียนเจี๋ยเจิ้น ป้อมปราการได้ถูกสร้างที่อู่หวังเมี่ยว (武王庙/Wǔwáng miào) เครื่องกันเองก็ได้ถูกสร้างไว้ในน้ำ โช้เหล็กจำนวนหนึ่งถูกแขวนกันข้ามแม่น้ำจากอู่หวังเมี่ยวไปจนถึงบ้านปี่ซาน นอกจากนี้ป้อมปราการที่บรรจุกคนได้หลายคน ในด้านต้นน้ำของโช้เหล็ก ยังมีเรือปืนมากถึง 30-40 ลำ

เมื่อตอนที่ลัวเจ๋อหนานได้เข้ายึดบ้านปี่ซาน เขาไม่ได้ล่าช้าที่จะทำลายโช้เหล็กเหล่านั้น เขาส่งทหารไปจัดการที่จุดสิ้นสุดของโช้ทางทิศใต้ทันที แต่กบฏไท่ผิงก็รีบซ่อมกลับจนสามารถใช้งานได้ อย่างปกติ ดังนั้น โช้ทั้งหมดตอนนี้ยังคงใช้งานได้เต็มที่ประสิทธิภาพ สร้างความหงุดหงิดให้กับลัวเจ๋อหนานอย่างยิ่ง เพราะเขาทำได้เพียงแค่รอกองเรือรบมาสนับสนุนเท่านั้น (Hongxing Zhang 1999 :91)

แต่เดิมแผนที่ถูกวางไว้คือระหว่างที่กองทหารราบกำลังร่วมมือกันปฏิบัติการกิจ และเดินทัพผ่านทางฝั่งใต้ กองเรือรบจะแล่นจากอู่ข้างไปโจมตีซีโจวซึ่งเป็นกองบัญชาการของกบฏหลังจากนั้นจึงค่อยมาสมทบกับทหารราบที่เทียนเจี๋ยเจิ้น แต่ปฏิบัติการของกองเรือรบที่ซีโจวนั้นล้มเหลว ส่งผลให้สถานการณ์ของทหารราบของลัวเจ๋อหนานนั้นย่ำแย่ลงทุกที และหมดโอกาสที่จะเข้ายึดซีโจวเจิ้ง กั้วพานจึงตัดสินใจทิ้งภารกิจที่ซีโจวและรีบนำกองเรือรบหลักพุ่งตรงมาที่เทียนเจี๋ยเจิ้นในวันที่ 27 พฤศจิกายน ซึ่งนี่เป็นการตัดสินใจที่ถูกต้องแล้ว (Hongxing Zhang 1999 :92)

ในวันที่ 1 ธันวาคม กองเรือรบ อยู่ภายใต้การบัญชาของหยางจ่ายฟู (杨载福 /yángzǎifú) กับเพ็งหยูหลิน จากนั้นผู้บัญชาของทั้งสองกองเรือได้เดินทางถึงเจียนเฟิงจู่ สถานที่ซึ่งตั้งอยู่ห่างจากเทียนเจี๋ยเจิ้นประมาณ 4.5 กิโลเมตรทางด้านต้นน้ำ หลังจากการประชุมแผนการรบกับลัวเจ๋อหนานและทาชี่ปู หยางและเพ็ง ตัดสินใจที่จะโหมกระหน่ำปิดล้อมแม่น้ำในเช้าวันถัดไป เริ่มปฏิบัติการประมาณ 7 โมงเช้า กองทหารราบภายใต้การนำของนายกองสองนาย หลิวกว๋อปิงและว่านซู ลู่ เคลื่อนที่ไปตามชายฝั่งทางใต้ประชิดแนวกันของกลุ่มกบฏและทำการตัดโช้ กลุ่มกบฏจึงรีบส่งเรือรบของตนมาเพื่อปกป้องโช้ทันที แต่กลับล้มเหลวเพราะถูกกองเรือของราชวงศ์ชิงขัดขวางไว้ได้ ซึ่งทำให้หลิวกว๋อปิงและว่านซูลู่มีเวลามากพอที่จะสร้างช่องว่างขนาดใหญ่พอสำหรับเรือเข้าออกที่แนวกันได้ เมื่อตัดโช้เสร็จ ทัพเรือของราชวงศ์ชิงจึงรีบแล่นผ่านแนวกันเข้ามาทันที กลุ่มกบฏถูกจู่โจมอย่างหนัก สูญเสียทหารไปทันที 4000 นาย และเรือชนเสปียงอีกเป็นจำนวนมาก กลุ่มกบฏจึงเริ่มหลบหนี

แต่กองเรือของราชวงศ์ชิงได้ทำการไล่ล่าอย่างรุนแรง ไปจนถึงเมืองอู่เสวีย (武穴/Wǔxué) ที่อยู่ห่างจากเทียนเจียเจิ้งประมาณ 15 กิโลเมตร กองเรือหลักของกบฏไท่ผิงถูกจับและเผาทำลายที่นั่นจนหมด (Hongxing Zhang 1999 :92)

กลุ่มกบฏที่เหลือรอดถอยกลับไปยังพื้นที่ทางตอนเหนือของฝั่งแม่น้ำแยงซีเกียง ตรงข้ามกับฉิวเจียงในวันรุ่งขึ้น ขณะนั้นกบฏไท่ผิงยังคงดำรงกองบัญชาการอยู่ที่ซีโจว แต่เมื่อได้ข่าวการพ่ายแพ้ที่เทียนเจียเจิ้ง พวกเขาจึงรีบละทิ้งซีโจวและถอยร่นไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือสู่กวางจี อันเป็นจุดสิ้นสุดของยุทธการบุกทำลายแหล่งช่องสุ่มของกบฏในเทียนเจียเจิ้งและการชิงซีโจว และราชวงศ์ชิงได้รับชัยชนะในที่สุด (Hongxing Zhang 1999 :93)

4.2.3 การกวาดล้างที่แม่น้ำสุ่น 31 ธันวาคม, 1854 [ภาพที่ 3]

ภาพการกวาดล้างที่แม่น้ำสุ่น ยุทธการครั้งนี้ เป็นการต่อสู้ทั้งทางน้ำและทางบก โดยทางน้ำจะเป็นการต่อสู้กันด้วยเรือ และทางบกจะเป็นการยกกำลังพลขึ้นบก และต่อสู้กันตามหมู่บ้านที่อยู่ริมแม่น้ำ โดยโทนสีหลักของรูปจะเป็นสีน้ำตาล แสดงให้เห็นถึงภาวะความกดดันของสถานการณ์ในรูปได้เป็นอย่างดี เมื่อสังเกตจากสภาพภูมิประเทศในรูปจะพบว่าหมู่บ้านที่อยู่ริมฝั่ง รอบๆจะมีลักษณะเป็นหนอง บึงเล็กๆที่เชื่อมต่อกับแม่น้ำตรงกลางรูปมากมายเรียงรายกัน พร้อมกับต้นไม้ที่แห้งแล้ง หนองน้ำบางจุดมีศพลอยอยู่ด้วย สำหรับเครื่องแบบของกองทัพชิงยังคงเป็นสีฟ้าสลับแดงเช่นเดิม และไม่ปรากฏเครื่องแต่งกายของฝ่ายกำลังกบฏแต่อย่างใด (ภาพที่ 3)

ภาพที่ 15 เครื่องแต่งกายของกองทัพชิงในภาพที่ 3

โดยเหตุการณ์ของการศึกภายในรูปจะเป็นดังต่อไปนี้

การกวาดล้างที่แม่น้ำสุ่น เป้าหมายต่อไปของเจิ้ง กั๋วฟาน คือการจู่โจมเมืองจิวเจียงซึ่งเป็นจุดยุทธศาสตร์สำคัญทางตะวันออกอีกจุดตามแนวแม่น้ำแยงซีเกียง เชื่อว่าขณะนี้กองเรือรบของกบฏไท่ผิงเหลือเพียงแค่เรือปืน 8 ลำเท่านั้น เรือของกองทัพราชวงศ์ชิงออกเดินทางถึงจุดพักใกล้กับเมืองจิวเจียงในวันที่ 8 ธันวาคม ครั้งนี้พวกเขาได้รับคำสั่งให้ข้ามแม่น้ำและเดินขึ้นสู่ปากเหนือเพื่อโจมตีเขตเสี่ยวฉือโคว่และคังหลงยี่ ซึ่งตั้งอยู่ตรงข้ามเมืองจิวเจียงทางปากเหนือและมีกองทัพไท่ผิงรักษาการณ์อยู่

ลั่วเจอหนานกับทหารของเขาประมาณ 4000 นาย ได้เดินทางออกจากเมืองฮวางเหม่ย ซึ่งถูกไท่ผิงยึดเอาไว้ได้ก่อนหน้านี และเดินทางลงสู่ใต้มุ่งไปที่เขตคังหลงยี่ในวันที่ 26 ธันวาคม เมื่อเขาเดินทางได้ประมาณ 10 กิโลเมตรและเข้าใกล้กับเขตตลาดที่เรียกว่าจิวกั๊ง กองทัพของกบฏไท่ผิงก็ปรากฏขึ้นพร้อมกับกำลังรบประมาณ 2 หมื่นนาย ด้วยความต่างของจำนวน ลั่วเจอหนานจึงนำทหารของเขาถอยร่นไปที่เนินเขาเพื่อตั้งหลักก่อน (Hongxing Zhang 1999 :93)

ในสองถึงสามชั่วโมงต่อมา การรบได้เริ่มต้นขึ้น ทั้งสองฝ่ายต่างยกกำลังพลบุกเข้าจู่โจมซึ่งกันและกัน ซึ่งฝ่ายของราชวงศ์ชิงได้ต่อสู้อย่างกล้าหาญ กองกำลังของกบฏไท่ผิงนั้นให้ความสำคัญกับทัพกลางมากที่สุด และดำเนินการบุกใส่กองทัพชิงข้างหน้าอย่างไม่หยุดยั้ง ส่งผลให้ฝ่ายกบฏสูญเสียทหารไปอย่างใหญ่หลวง แต่ กลับยังคงสู้ให้ถึงที่สุดและรักษาฐานที่มั่นไว้อย่างสุดกำลัง ท้ายที่สุดทัพของกบฏก็แตกพ่าย ส่วนฝั่งของราชวงศ์ชิงเมื่อได้รับกำลังเสริม จึงคว้าโอกาสรีบไล่ตามกบฏไท่ผิงที่แตกทัพหนีไป กองทัพไท่ผิงที่กำลังแตกทัพได้ถูกกดดันให้ต้องถอยร่นกลับไปใกล้เขตตลาดจิวกั๊ง บางส่วนสามารถหนีไปได้ โดยฝ่ายกบฏสูญเสียทหารไป 1400 นาย ถูกจับเป็นเชลยอีก 85 นาย ส่วนฝั่งกองทัพชิงนั้นเสียหายน้อยกว่ามากทีเดียว

ต่อมาในวันที่ 28 ธันวาคม วันนั้นเป็นวันที่หิมะตก ทาชีปูนำทหารของตนเคลื่อนทัพเพื่อไปสมทบกับลั่วเจอหนาน รวมกำลังพลได้ทั้งหมด 8000 นาย และในวันที่ 30 ธันวาคม ทั้งสองทัพพุ่งไปสู่เขต پایหูตู ซึ่งอยู่ห่างจากคังหลงยี่ไปทางทิศเหนือประมาณ 5 กิโลเมตร ในขณะที่พลทหารกำลังพักผ่อน ลั่วเจอหนานและทาชีปู เดินทางไปสำรวจยังพื้นที่ที่จะกลายเป็นสมรภูมิในวันข้างหน้า จาก پایหูตูนั้นมีฝายกั้นน้ำที่สามารถนำไปสู่ทิศเหนือของคังหลงยี่ได้พร้อมกับมีหนองน้ำตลอดสองข้างทาง ส่วนด้านตะวันตกของคังหลงยี่นั้นมีนาข้าวขนาดใหญ่ ส่วนด้านใต้มีถนนที่เชื่อมกับเสี่ยวฉือโคว่ ด้านตะวันออกของคังหลงยี่เต็มไปด้วยบึงน้ำมากมายกระจัดกระจาย (Hongxing Zhang 1999 :94)

ขณะนั้น กองกำลังของไทยฝึกรักษาตำแหน่งไว้ที่เมืองการค้าใกล้ๆ โดยสร้างป้อมปราการจำนวนมากเอาไว้พร้อมทั้งเครื่องกีดขวางจำนวนมากที่วางไว้ตลอดแนวตลาด กับป้อมสังเกตการณ์ที่พวกเขาสร้างขึ้นเอง

การต่อสู้เริ่มขึ้นในวันที่ 31 ธันวาคม ทาชี่ปู้ได้นำกำลังทัพเข้าโจมตีจากฝ่ายกั้นน้ำทางทิศเหนือ ในขณะที่ลั่วเจอหยาง เดินทัพจากถนนเล็กๆด้านตะวันตกเฉียงใต้ และเข้าโจมตีจากทั้งทิศใต้และทิศตะวันตกพร้อมกัน แต่ทหารของราชวงศ์ซิง พบเจอกับการตั้งรับอย่างหนัก พวกเขาถูกระดมยิงด้วยปืนใหญ่จำนวนมาก กองทหารของไทยฝึกลี้หนีทัพออกมาจากแนวป้องกันของตน และโจมตีกองทัพซิงอย่างหนัก แต่กองทัพซิงก็ยังคงเดินหน้าผลักดันทหารของไทยฝึงต่อไปภายใต้การระดมยิงที่หนักหน่วง ท้ายที่สุดพวกเขาก็เอาชนะทหารไทยฝึงที่ออกมาและเคลื่อนมาถึงแนวป้องกันในที่สุด จากนั้นทำการหาวิธีที่จะข้ามแนวป้องกันไปให้ได้ไวที่สุด บางคนเหยียบไหลของเพื่อนข้ามไป บางคนก็ใช้หอกของตนดันพื้นเพื่อข้ามไป (Hongxing Zhang 1999 :95)

เมื่อข้ามแนวป้องกันไป ทหารไทยฝึงที่ทำการป้องกันพื้นที่ หลายนายได้เสียชีวิตกำลังใจและเริ่มที่จะหลบหนี กว่าหนึ่งพันนายกระโดดหนีลงแม่น้ำที่อยู่ทางด้านทิศตะวันออกของตลาด และหลายนายได้จมน้ำเสียชีวิต แต่มีทหารอีกสองพันกว่านายที่เลือกจะต่อสู้กับราชวงศ์ซิงจวบจนวินาทีสุดท้าย หลายนายถอยร่นเข้าไปหลบในบ้านเรือนตามถนนในเมือง ซ่อนตัวแล้วหาจังหวะออกมาลอบทำร้ายทหารของราชวงศ์ซิงต่อ ดังนั้นกองทัพราชวงศ์ซิงจึงทำลายตลาดนั้นจนหมด พร้อมกับเผาอาคารบ้านเรือนทั้งหมดในระแวกนั้น เจิ้ง กั๋วฟานได้คว้าโอกาสที่จะยุติการศึกครั้งนี้ เขาสั่งให้กองเรือรบของเขาที่อยู่ใต้การบัญชาของ เฟิง หยูหลินและหลี่ เหมิงซุน เข้าโจมตีเขตเสี่ยวฉือไค๋วในวันที่ 2 มกราคม ปี 1855 แต่การสู้รบนั้นไม่จำเป็นเลย เพราะเมื่อกองกำลังของกบฏไทยฝึงที่ประจำการที่เสี่ยวฉือไค๋วได้ยินข่าวความพ่ายแพ้ของตนที่คังหลงยี ก็ได้ตัดสินใจที่จะถอยร่นไปทางด้านตะวันออกสู่เมืองหูไค๋ว (Hongxing Zhang 1999 :95)

ศึกครั้งนี้ นับเป็นชัยชนะที่งดงามของราชวงศ์ซิง แต่ทันใดนั้นการเปลี่ยนที่ไม่คาดคิดก็เกิดขึ้นในเดือนมกราคม แผนของราชวงศ์ซิงที่จะโจมตีเจียงก็ได้ออกไป ผ่านกลยุทธ์ที่ชาญฉลาดของกบฏไทยฝึง ครึ่งหนึ่งของเรือรบกองทัพซิง ถูกผลักดันให้ถอยร่นไปทางใต้สู่ทะเลสาบโผหยาง (鄱陽 / Póyáng) และเสียหายจนไม่สามารถเคลื่อนที่ได้ เรือปืนส่วนใหญ่ก็ถูกทำลายอย่างหนัก ลำที่เหลือรอดออกมา ไม่สามารถทำอะไรได้นอกจาก ถอยหนีขึ้นไปทางต้นน้ำ กบฏไทยฝึงไม่ริรอที่จะคว้าโอกาสนี้ไว้ รับผิดชอบแม่ทัพ และทำการไต่กลับ พร้อมกับระดมทหาร เคลื่อนพลสู่ทิศตะวันตกอีกครั้ง ผลที่ตามมาคือ สามเดือนหลังจากกองกำลังกบฏพื้นตัวเองได้แล้ว พวกเขาเข้ายึดพื้นที่ส่วนใหญ่

ของมณฑลหูเป่ย์ที่สูญหายไปเมื่อปีที่แล้ว ในการรบครั้งก่อนๆ และเมืองอยู่ข้างกึ่งตกเป็นของกบฏไท่ผิง อีกครั้งหนึ่ง (Hongxing Zhang 1999 :96)

4.2.4 การบุกชิงเมืองทงเจิงในมณฑลหูเป่ย์ 16 ตุลาคม, 1855 [ภาพที่ 4]

ภาพการบุกชิงเมืองทงเจิงในมณฑลหูเป่ย์ ยุทธการนี้เป็นการบุกตีล้อมเมือง สลับการส่งกำลังพลเข้าไปในกำแพงเมือง โดยผู้บุกตีคือกองทัพราชวงศ์ชิงที่ใส่ชุดสีฟ้าสลับแดงและผู้ตั้งรับคือกบฏไท่ผิงเทียนกั๋ว โดยไม่ปรากฏรูปลักษณะที่แน่ชัดภายในภาพ โทณสีหลักในรูปคือสีเขียวมาจากสภาพแวดล้อมรอบๆตัวเมือง ซึ่งมีทิวทัศน์ที่เป็นภูเขาและป่าที่สวยงาม พร้อมกับกำแพงเมืองขนาดใหญ่กับทางเข้าเมืองหลายจุด โดยในรูปจะเห็นทหารของกองทัพชิงกำลังรีบยกพลบุกเข้าสู่เมืองทั้งจากทางประตูหลักตรงกลางของรูป หรือกระหน่ำการปืนข้ามกำแพงจากมุมขวา ในด้านมุมขวา มีการต่อสู้อย่างหนักเกิดขึ้น พร้อมเพลิงไหม้กับควันไฟขนาดใหญ่ โดยรอบเมืองจะมีลำธารเล็กๆซึ่งเชื่อมไปยังแม่น้ำที่อยู่ด้านหลังเมือง โดยแม่น้ำได้ไหลตรงไปไกลถึงมุมขวาบนของภาพ พร้อมกับปรากฏหอคอยสูงณ บริเวณนั้นอีกด้วย (ภาพที่ 4)

ภาพที่ 16 เครื่องแต่งกายของกองทัพชิงในภาพที่ 4

โดยเหตุการณ์ของการศึกภายในรูปจะเป็นดังต่อไปนี้

การบุกชิงเมืองทงเจิงในมณฑลหูเป่ย์ ในวันที่ 11 ตุลาคม ลี้เจอหนาน กับทัพของเขา 5 พันนาย ปรากฏตัวที่ซานเมืองของทงเจิง ซึ่งเป็นสถานที่ที่พวกกบฏพำนักอยู่ในสองวันถัดมา ลี้เจอหนานไม่ได้เคลื่อนพลเข้าสู่ทงเจิง เนื่องจากพายุลมแรง มีฝนตกหนัก การเคลื่อนไหวของเขาเป็นนัยว่าเขากับทหารของเขาพยายามที่จะเข้าควบคุมพื้นที่ทางตอนใต้ของมณฑลหูเป่ย์ และชายแดนของมณฑลหูหนาน เพื่อเป็นกำลังเสริมให้กับกองพลอื่นกองกลที่อยู่ภายใต้การบัญชาการของหูหลินยี

(胡林翼/ Húlínyì/1812-1861)ผู้ว่าคนใหม่ของมณฑลหูเป่ย์ เพื่อปิดล้อมอุซาง และฟื้นฟูความเข้มแข็งของปฏิบัติการทางทิศตะวันออก (Hongxing Zhang 1999 :97)

ในที่สุดพายุฝนก็หยุดลงในวันที่ 14 ตุลาคม กองทัพของลี้ว้อออกเดินทาง และมาถึงทงเฉิงก่อนวันที่ 15 ตุลาคม พวกเขาตั้งค่ายพักอยู่บนเนินเขาเล็กๆ ใกล้ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของเมือง ณ วันเดียวกัน รั้วพลจากทั้ง 5 กองพลภายใต้การบัญชาของเหอ จงจุนและคนอื่นๆ จากเขตผิงเจียง (平江县/ Píngjiāng Xiàn) ได้รับคำสั่งให้ทำการสนับสนุนปฏิบัติการของลี้ว้อ เจอหนาน และให้ประจำการอยู่ที่เนินเขาทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ จากนั้น ลี้ว้อ เจอหนานได้ออกไปตรวจตราบริเวณรอบๆเมืองพบว่ากำแพงของเมืองส่วนใหญ่ สร้างจากหิน สูงประมาณ 5 เมตร หนาประมาณ 3 เมตร มีประตูสำหรับเข้าออก 4 บาน แต่ละบานตั้งอยู่ในจุดที่สำคัญของเมือง ถัดไปจากประตูทิศเหนือ มีลำธารชื่อว่าจ้วนชู่ (雋水/ Juàn shuǐ) ด้านนอกของประตูเมืองทางทิศตะวันตก มีป้อมปราการขนาดเล็กพร้อมกับคูน้ำที่แห้งกับรั้วไม้กั้นไว้ ซึ่งทั้งหมด สร้างโดยกองกำลังของกบฏไท่ผิงที่มีมากกว่าหมื่นนาย (Hongxing Zhang 1999 :97)

ประมาณ 7 โมงเช้าของวันที่ 16 ตุลาคม ลี้ว้อเจอหนานได้เรียกประชุมสภาสงครามเพื่อวางแผนการรบ โดยเขาตัดสินใจแบ่งกำลังพลของเขาออกเป็น 3 กองพล ส่วน 5 กองพลจากผิงเจียงได้รับมอบหมายให้จู่โจมป้อมปราการของกบฏ โดยให้ 3 กองพลภายใต้การบัญชาของ หลี่ ชูปิน (李续宾/ Lǐ Xùbīn) กับหลิว หลง (劉榮/ Liú róng) และหลี่ ชิงฉุนทำหน้าที่ให้การสนับสนุน ส่วนอีก 3 กองพลภายใต้การบัญชาของ เฟิง ซานหยวน ถึงสุนฟาง และเจียงหยี่หลี่ ได้รับมอบหมายให้จู่โจมกำแพงเมืองทางด้านตะวันออกและใต้ ส่วนตัวลี้ว้อเจอหนานเองจะนำทัพไปล้อมตัวเมืองบริเวณทิศเหนือและตะวันตก (Hongxing Zhang 1999 :97-98)

ในการจู่โจมรอบแรกของกองพลผิงเจียงที่ด้านตะวันตก ได้ถูกโต้กลับด้วยการระดมยิงของกลุ่มกบฏที่อยู่หลังแนวป้องกัน ลี้ว้อ เจอหนานเห็นทหารบางส่วนกำลังล่าถอย จึงเข้าไปปลุกใจพวกเขาให้เดินหน้าโจมตีอีกครั้ง จนกำลังพลจากผิงเจียงสามารถบุกเข้าไปถึงคูน้ำที่แห้งรอบๆ และทำลายกำแพงของป้อมได้ในที่สุด เมื่อพวกเขาเข้าไปถึงในป้อมได้แล้ว จึงเร่งลงมือจุดไฟเผาป้อมนั้นทันที ส่งผลให้กำลังไท่ผิงที่ป้องกันอยู่ที่นี่ เสียหายอย่างหนัก จนต้องหลบหนีออกมา แต่ก็ถูกล่าจากกองทัพชิง บางส่วนที่ถอยออกไปและข้ามลำธารจ้วนชู่ไม่สำเร็จก็ถูกฆ่า จนสิ้นของน้ำถูกย้อมไปด้วยสีแดงของเลือด ส่วนกองพลทางด้านตะวันออกและใต้ของเมืองทำการจู่โจมอย่างกล้าหาญ บางส่วนบุกป็นขึ้นไปถึงด้านบนของกำแพงเมือง ซึ่งยิ่งบุกขึ้นเร็วเท่าไร ก็จะทำให้กองพลที่เหลือสามารถ

บุกผ่านเข้าเมืองได้เร็วขึ้นเท่านั้น ในไม่ช้า ขณะที่กบฏไผ่ผิงได้ถอยร่นไปยังถนนของตัวเมืองประตูเมือง 2 บานก็ได้ถูกเปิดออก (Hongxing Zhang 1999 :98)

กลับกันการโจมตีของกองทัพชิงที่ด้านตะวันตกและเหนือของเมืองกลับไม่เป็นผลสำเร็จ ฝั่งกบฏได้โยนก้อนหิน เหล็ก อิฐ ใส่ยังกองทัพชิงที่อยู่ข้างใต้กำแพง กลุ่มกบฏยังทำการไต่กลับผ่านประตูเมืองทางทิศเหนือ เห็นได้ชัดว่าจุดมุ่งหมายของกลุ่มกบฏขณะนั้นคือการหยุดยั้งปฏิบัติการเข้าชิงของกองทัพชิงจากนั้นค่อยถอยร่นออกไป แต่แล้วเจ๋อหนานรู้ทันแผนการนี้ เขาวางกำลังพลบางส่วนไว้ในป่าด้านนอกของประตูเมืองทิศเหนือ เพื่อคอยดักฝั่งกบฏ เมื่อกองบัญชาการของทัพกบฏไผ่ผิงได้แตกสลายไป ในที่สุดกลุ่มกบฏก็หนีกระจัดกระจายออกนอกประตูเมือง ลี้เจ๋อหนานจึงส่งคนออกไปไล่ล่าในหลายๆที่ พวกที่ถูกจับได้ หลายนายถูกฆ่า บางส่วนถูกจับเป็นเชลย นับเป็นจุดจบของยุทธการชิงทงเฉิงและราชวงศ์ชิงได้รับชัยชนะในที่สุด (Hongxing Zhang 1999 :98)

4.2.5 การพิชิตอุซาง 19 ธันวาคม, 1856 [ภาพที่ 5]

ภาพการพิชิตอุซาง ยุทธการนี้จะเป็นการบุกตัวเมืองของทัพราชวงศ์ชิงโดยใช้วิธีชนกำลังพลด้วยเรือรบมาทางแม่น้ำที่อยู่ติดกับเมือง ซึ่งตั้งอยู่ทางด้านขวาของรูป โดยทำการบุกตีทั้งสองฝั่งของแม่น้ำ ซึ่งด้านซ้ายของรูปยังมีกำแพงเมืองขนาดใหญ่ซึ่งมีการต่อสู้เกิดขึ้นทั้งบนกำแพงและด้านหน้าของกำแพง เมื่อดูจากกำแพงเมือง จะเห็นได้ว่ากองทัพของราชวงศ์ชิงบางส่วนทำการบุกเข้าไปได้แล้ว นอกจากนี้ด้านในเมืองยังปรากฏเปลวเพลิงและควันไฟขนาดใหญ่ โทนสีหลักของรูปจะเป็นสีน้ำตาลอ่อนที่มาจากแม่น้ำ และโทนสีรองคือเท่าที่มาจากบ้านเรือนและกำแพงเมืองขนาดใหญ่ แม่น้ำในรูปจะตั้งอยู่ตรงกลางของรูปและมีขนาดใหญ่ ทอดยาวไปจนถึงมุมขวาบนของรูป (ภาพที่ 5)

ภาพที่ 17 เครื่องแต่งกายของกองทัพชิงในภาพที่ 5

โดยเหตุการณ์ของการศึกภายในรูปจะเป็นดังต่อไปนี้

การพิชิตอู๋ซาง การพิชิตเมืองอู๋ซางเริ่มต้นด้วยการมาถึงของลั่วเจอหนานกับกองทัพอื่น ๆ ในเดือนธันวาคม ปี 1885 ในช่วงหลายเดือนแรกของการโจมตีของกองกำลังอู๋ซาง พวกเขาได้รับความพ่ายแพ้ ลั่วเจอหนานได้เสียชีวิตลงในการโจมตีครั้งหนึ่ง และไม่ถึงเดือนกันยายน ปี 1856 กองทัพชิง ได้ตระหนักว่ายุทธการนี้จะสำเร็จได้ ด้วยการทำศึกแบบปิดล้อมเมืองเท่านั้น

การตัดสินใจนี้ได้ถูกกำหนดขึ้น โดยมีที่ตั้งจากสภาพภูมิประเทศที่แปลกประหลาดของเมืองอู๋ซางกับป้อมปราการของเมือง กำแพงเมืองของอู๋ซาง ล้อมรอบเมืองไปจนถึงเนินเขารูปหอยทากใกล้ๆ มีประตูเมืองทั้งหมด 9 แห่ง แบ่งเป็น 3 แห่งทางทิศใต้และกำแพงเมืองด้านตะวันตก อีก 2 แห่งที่กำแพงเมืองด้านตะวันออก และประตูแห่งสุดท้ายที่กำแพงเมืองทางด้านเหนือ และเป็นประตูจุดเดียวที่อนุญาตให้มีการคมนาคมเข้าและออกสะดวกที่สุด แม้อู๋ซางจะมีประตูหลายจุดของเมือง แต่ด้วยหลายๆปัจจัย ทำให้การบุกประชิดเมืองนี้เป็นเรื่องที่ยาก ตามแนวกำแพงทางทิศใต้ มีแม่น้ำที่คดเคี้ยว ซึ่งเชื่อมถึงแม่น้ำแยงซีเกียงที่มุมกำแพงทางด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้ เรียกว่ากู่หยูเทา ทั้งสองจุดนี้ทำหน้าที่เป็นปราการธรรมชาติป้องกันเมือง มากกว่าจะเป็นเส้นทางคมนาคม ส่วนการเข้าประชิดพื้นที่สำคัญของเมืองทางด้านเหนือ ก็มีทะเลสาบซาหู (沙湖/ Shā hú) ล้อมเมืองไว้ ทำให้การบุกด้วยกำลังพลจำนวนมากเป็นไปได้ยาก จุดที่มีความเป็นไปได้สำหรับการเข้าประชิดตัวเมืองมากที่สุดก็คือด้านตะวันออกของเมือง ที่ไม่มีแหล่งน้ำ แต่ก็มีเนินเขาหลายเนินที่เพิ่มความยุ่งยากให้กับปฏิบัติการของกองทัพชิง นอกจากนี้การบุกอู๋ซางยังยุ่งยากมากขึ้นไปอีก ด้วยเมืองที่อยู่รอบอู๋ซาง นั่นก็คือเขตฮั่นหยาง (汉阳区/Hànyáng) และเมืองฮั่นโคว่ (汉口/Hànkǒu) ที่อยู่ฝั่งตรงข้ามของแม่น้ำแยงซีเกียง ซึ่งทั้งสองแห่งนี้ได้ถูกกบฏไท่ผิงใช้เป็นจุดรักษาการณ์ (Hongxing Zhang 1999 :99)

กบฏไท่ผิงระมัดระวังอย่างเต็มที่ด้วยการส่งทหารไปรักษาการณ์ตามจุดต่างๆของเมืองนอกเหนือไปจากป้อมปราการหลักแล้ว หลากๆจุดยุทธศาสตร์ทางด้านตะวันออก ใต้ และเหนือของเมืองเองก็ได้รับการสร้างแนวป้องกันเป็นอย่างดี ในแม่น้ำแยงซีเกียง พวกเขาใช้โซ่พาดขวางกันแม่น้ำเช่นเดียวกับที่พวกเขาทำในเมืองเทียนเจี๋ยเจิ้น (ภาพที่ 2) ซึ่งครั้งนี้พวกเขาได้วางกำลังเรือปืนจำนวนมากป้องกันโซ่ไว้ด้วย

กองกำลังอู๋ซางทหารราบ ขณะนี้อยู่ภายใต้การบัญชาของหลี่ซู่ปิน (李续宾/Lǐ Xùbīn) แทน ส่วนกองเรือรบอยู่ภายใต้การบัญชาของหยางจ่ายู่ พวกเขาเริ่มตั้งค่ายพักแรม ใกล้ๆกับแนวป้องกัน จางหยินกงกับ 9 กองพลตั้งค่ายพักที่เขตชิงซาน (青山区/Qīngshān Qū) จางหลงกู่ประจำตำแหน่งที่สื่อจู่ ประจันหน้ากับกำแพงเมืองด้านทิศเหนือและใต้ของอู๋ซาง ส่วนเขต

หงซาน (洪山区/Hóngshān Qū) ทางกำแพงเมืองด้านตะวันออก ได้ถูกกำลังพลของหลี่ซู่ปิ่น รักษาตำแหน่งไว้ (Hongxing Zhang 1999 :100)

เมื่อการปิดล้อมเมืองนี้เริ่มเข้าที่เข้าทางในเดือน พฤศจิกายน กองเรือรบของชิงได้เริ่มโจมตี กองเรือของกบฏไท่ผิงที่ประจำการอยู่ในแม่น้ำแยงซีเกียง และในวันที่ 23 พฤศจิกายน กองเรือรบ ได้โจมตีเรือขนส่งสินค้าของกบฏไท่ผิงในเขตกุ๋หยูเทาและในอีกหลายพื้นที่ ผลคือทั้งเรือรบและเรือขนส่งฝ้ายกบฏจมลงมากกว่า 15 ลำในวันนั้น การโจมตีครั้งนี้ไม่เพียงแค่ตัดกำลังของฝ่ายกบฏในการ ปกป้องอยู่ข้างเท่านั้น แต่ยังตัดเส้นทางการสื่อสารของไท่ผิงจากอู่ซางถึงฮั่นหยางอีกด้วย (Hongxing Zhang 1999 :100) เพื่อเปิดช่องทางสำหรับการบุกทางแม่น้ำ กองเรือของราชวงศ์ชิงรีบทำการโจมตี ต่ออีกครั้งในเช้าของวันที่ 19 ธันวาคม เป้าหมายหลักในการโจมตีครั้งนี้คือเพื่อทำลายเรือรบที่ เหลืออยู่ในน่านน้ำของกบฏและทำลายแนวป้องกันโซ่ที่อยู่ในแม่น้ำ การโจมตีแบบสายฟ้าแลบทำลาย เรือที่เหลือของกบฏลงอย่างรวดเร็ว พร้อมกับทำลายแนวป้องกันได้ในวันนั้น

แต่ในทางกลับกันฝั่งกบฏไท่ผิงเองก็ไม่ได้ตระหนักถึงสถานการณ์ที่เลวร้ายของตนที่ถูกตัด กำลังด้านเสบียงเข้าไปนัก พวกเขาได้พยายามโต้กลับเพื่อที่จะหยุดการปิดล้อมเมืองของราชวงศ์ชิง ตอนนี้อยู่หลังจากประมาณ 2 ชั่วโมงที่กองกำลังหูหนานเริ่มการโจมตีระลอกที่ 2 ฝ่ายกบฏได้เปิดประตู เมืองทุกจุดเพื่อส่งกำลังรบออกมาเพิ่ม ขณะเดียวกันทหารฝ่ายกบฏที่ถูกส่งออกมานอกกำแพงเมืองได้ ทำการโต้กลับอย่างพร้อมเพรียงกัน การโต้กลับของกบฏครั้งนี้ได้รับการบันทึกลงในรายงานการทำ สงครามของทางการ แต่เปิดเผยออกมาสู่สาธารณะน้อยมาก กล่าวเพียงแค่ว่าวันนั้น จุดล้อมทั้งหมด ของราชวงศ์ชิงได้ถูกกลุ่มกบฏโจมตี การโจมตีเหล่านี้ สามารถอธิบายได้ว่าเพื่อขัดขวางการปิดล้อม เมืองของราชวงศ์ชิง แต่กลับยากที่จะตัดสินว่าท้ายที่สุดยุทธการของราชวงศ์ชิงรอบนี้นั้นสำเร็จหรือ ล้มเหลว อย่างไรก็ตามรายงานสงคราม กล่าวว่าการศึกวันนั้นฝ่ายกบฏมียอดผู้เสียชีวิตสูงถึงหมื่น นาย และตอนเย็นวันนั้นกองทัพของราชวงศ์ชิงก็เคลื่อนทัพเข้าสู่เมืองอู่ซางและฮั่นหยางได้ในที่สุด (Hongxing Zhang 1999 :101)

4.2.6 การบุกยึดนครลู่โจว 19 ธันวาคม, 1856 [ภาพที่ 6]

การบุกยึดนครลู่โจวยุทธการนี้จะเป็นยุทธทางบก จะเห็นได้ว่ากองทัพของราชวงศ์ชิงกำลัง เคลื่อนกำลังพลบุกตีเข้าเมือง ซึ่งอยู่ตรงกลางด้านบนของรูป ในภาพจะปรากฏกองทัพของราชวงศ์ชิง ที่แต่งชุดสีฟ้าสลับแดงกำลังเคลื่อนทัพบุกเข้าเมืองผ่านสะพานขนาดใหญ่ที่อยู่กลางรูป โดยบนแม่น้ำ เล็กๆข้างตัวเมือง ทหารราชวงศ์ชิงได้มีการใช้อุปกรณ์พิเศษที่ทำจากไม้ รูปร่างยาวคล้ายหอคอยและสูง กว่ากำแพงเมือง เพื่อจุดประสงค์ทางการรบ โทณสีหลักของรูปจะเป็นสีเขียวที่มาจากต้นไม้และวิว

ทิวทัศน์กับสี่เทาที่มาจากใบไม้และกำแพงเมือง นอกจากนี้การต่อสู้ในรูปยังดำเนินไปอย่างดุเดือดเมื่อสังเกตจากควีน ขนาดใหญ่ตรงกลางของรูปและระเบิดอย่างรุนแรงตรงด้านมุมซ้ายของเมือง (ภาพที่ 6)

ภาพที่ 18 เครื่องแต่งกายของกองทัพชิงในภาพที่ 6

โดยเหตุการณ์ของการศึกภายในรูปจะเป็นดังต่อไปนี้

การบุกยึดนครลู่โจว จากบันทึกรายงานสงคราม การปิดล้อมลู่โจวนั้น เมืองนี้ถูกปิดกั้นด้วยด้วยแผ่นดินหลังฝั่งทะเลของมณฑลเจียงซี (江西省/Jiāngxī Shěng) กองกำลังหนานได้ปิดล้อมเมืองนี้เป็นเวลานานนับปี ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการถูกปิดล้อมที่ยาวนานของกลุ่มกบฏนั้นก็คือเรื่องอาหาร เมืองนี้ถูกตัดกำลังจากการส่งเสบียงจากภายนอกตั้งแต่เดือนสิงหาคม ปี 1856 กองทัพกบฏที่อยู่ข้างในกำแพงเมืองมีประมาณ 5000 นาย แต่ไม่มีข้อมูลว่าทหารเหล่านั้นได้รับอาหารที่พอเพียงกี่นาย (Hongxing Zhang 1999 :101)

ช่วงเวลานี้ เจิ้ง กั้วฟานกำลังพำนักอยู่ที่บ้านของตน เพื่อไว้ทุกข์ให้กับบิดาที่เสียชีวิต จั๋วจงถั่ง (左宗棠/Zuǒ zōng táng) จึงเข้ารับหน้าที่แทนเจิ้ง กั้วฟาน ซึ่งจั๋วจงถั่งนั้นทำหน้าที่ได้อย่างดีเยี่ยม เขาลำเนียงเสบียงไปให้ทหารที่ทำการปิดล้อมนครลู่โจวอย่างเพียงพอ ทั้งยังส่งกำลังสนับสนุนจากหุหนานไปให้เพิ่ม

จั๋วจงถั่งยังเป็นนักยุทธศาสตร์ที่ยอดเยี่ยม เขาแนะนำให้ผู้บัญชาการทหารที่ทำการปิดล้อมลู่โจว ให้ดำเนินการตีวงปิดล้อมต่อไปแทนที่จะยกกำลังพลเข้าบุก กำแพงเมืองของลู่โจวประกอบด้วยกำแพงเมืองสองแห่งที่สร้างแยกออกจากกัน ครึ่งหนึ่งคือกำแพงฝั่งเหนือและอีกครึ่งคือฝั่งใต้ พาดอยู่ระหว่างแม่น้ำที่ชื่อว่ารู่เหอ เพื่อรักษาการติดต่อและคมนาคมระหว่างสองเมือง จึงมีการสร้างสะพานหินข้ามแม่น้ำ เมื่อกบฏไท่ผิงเข้ายึดเมืองนี้ในปี 1855 อาจจะด้วยพิจารณาว่าทหารของตนไม่พอที่จะ

ปกป้องทั้งสองเมืองได้ พวกเขาจึงทำลายกำแพงเมืองทางตอนใต้และเพิ่มความสูงให้กับกำแพงเมืองทิศเหนือแทน

ในช่วงแรกของการปิดล้อม กองทัพได้ปฏิบัติตามหลักของจิวจางอย่างเคร่งครัด พวกเขาได้วางกลยุทธ์การปิดล้อมอย่างละเอียดที่ละชั้นตอน พวกเขาขุดคูน้ำยาว 2 แห่งทั้งทางเหนือและใต้เพื่อล้อมกำแพงเมือง จากนั้นวางกำลังทหารและสร้างค่ายพักตามแนวคูน้ำที่ตนขุดขึ้นเอง ในคืนวันหนึ่งเมื่อเดือนสิงหาคม ผังกบฏได้แอบพยายามส่งกำลังทหารออกจากเมืองเพื่อหวังจะทำลายการปิดล้อม อาจด้วยเพราะเสบียงของตนที่ขาดแคลนมากขึ้น ประมาณ 4000 นาย ที่ฝ่าวงล้อมของราชวงศ์ซิงและถอยร่นไปทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือได้สำเร็จ เหตุการณ์นี้ทำให้กองทัพซิงต้องเปลี่ยนเส้นทางที่จะทำการปิดล้อมใหม่ และตัดสินใจที่จะบุกป้อมปราการของเมืองที่มีทหารกบฏกว่าพันนายเฝ้าอยู่ในที่สุด (Hongxing Zhang 1999 :102)

การจู่โจม เริ่มต้นขึ้นในคืนวันที่ 24 สิงหาคม เวลาตี 1 กองพลของอู๋ ชุนชิวและ พูเจิงเหยา โหมตีกำแพงด้านทิศเหนือและตะวันตก ส่วนทหารราบของหลิวเหิงหงข้ามแม่น้ำไปและรับมิดขอบโจมตีด้านตะวันออกของเมือง ในการโจมตีครั้งแรก กองทหารได้ข้ามคูน้ำที่ตนขุดขึ้น พยายามปืนข้ามกำแพง แต่ผังกบฏได้ฝังได้ป้องกันเมืองอย่างเหนียวแน่น และจัดการกับทหารของราชวงศ์ซิงได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้กองทัพซิงต้องเสียหายไปจำนวนมาก ส่วนอู๋ ชุนชิวนั้นบาดเจ็บจากการรบ (Hongxing Zhang 1999 :103)

ความล้มเหลวในการบุกครั้งนี้ทำให้เหล่าพลทหารซิงไม่พอใจอย่างมาก 6 วันหลังจากนั้น กองทัพซิงได้หารือแผนการบุกฉบับใหม่ เพื่อเตรียมการบุกอีกครั้ง ทหารของอู๋ ชุนชิวและพูเจิงเหยา ยังคงรับหน้าที่จัดการกับกำแพงทางทิศเหนือและตะวันตก แต่หลิวเหิงหงถูกสั่งให้ย้ายไปจัดการกับประตูเมืองทิศใต้ เห็นได้ชัดว่าก่อนที่เขาจะเข้าประชิดประตูทิศใต้ได้ หลิวต้องเอาชนะป้อมปราการที่อยู่สุดปลายของสะพานให้ได้เสียก่อน การต่อสู้ปกคลุมไปด้วยเครื่องยิงลูกระเบิด ภายใต้การระดมยิงอย่างหนัก ในที่สุดป้อมปราการที่ประตูทางใต้ก็ได้พังทลายลงในตอนเที่ยงของวันที่ 1 กันยายน หลิวเหิงหงจึงรีบนำทหารของตนพุ่งตรงไปที่ประตูทิศใต้ แต่ขณะที่กำลังเคลื่อนพลไป หลิวได้ถูกยิงเข้าที่ไหล่ซ้ายจนตกหลังม้าและบาดเจ็บสาหัส จากนั้นเขาจึงเสียชีวิตในที่สุด

ในขณะนี้ ผู้บัญชาการของกลุ่มกบฏ รวมถึงหัวหน้าทหารได้ถูกสังหารด้วยกระสุนปืนเป็นที่เรียบร้อย ด้วยความหวาดกลัว ความเข้มแข็งของทหารกบฏที่เหลือจึงแตกสลาย และรีบยกธงขาวยอมจำนนในที่สุด แต่ก็สายเกินไป ทหารจากกองกำลังหูหนาน ได้สร้างหอคอยลำเลียงพลสำหรับการบุกलयน้ำเสร็จสิ้นแล้ว รุ่งอรุณวันต่อมา สิ่งปลูกสร้างนี้ถูกยึดอยู่กับแพไม้ และเคลื่อนย้ายตามลำน้ำจนเข้าประชิดถึงกำแพงเมือง กองกำลังหูหนานที่ยืนอยู่บนแพไม้ในหอคอยนี้ สามารถมองเห็นเหนือ

กำแพงเมืองได้ทั้งหมด และกระหน่ำโยนระเบิดไฟใส่ค่ายพักของกลุ่มกบฏที่อยู่ข้างในกำแพง สร้างความวิตกและหวาดกลัวให้กับกลุ่มกบฏอย่างมาก จนในที่สุดกลุ่มกบฏแตกพ่ายและเมืองนี้ได้ถูกเข้ายึด อันเป็นจุดจบของยุทธการบุกชิงลู่โจว และราชวงศ์ซิงได้รับชัยชนะในที่สุด (Hongxing Zhang 1999 :103)

4.2.7 การบุกทำลายกำลังพลของกบฏในหวายและทงโดยกองพันฉู่ 10 ธันวาคม, 1857 [ภาพที่ 7]

การบุกทำลายกำลังพลของกบฏในหวายและทงโดยกองพันฉู่ ยุทธการครั้งนี้จะเป็นการศึกษาที่ต่อสู้กันในหุบเขาใกล้ๆกับเมือง โดยทหารของทั้งราชวงศ์ซิงและกลุ่มกบฏต่างซุกซ่อนอยู่ในหุบเขา ดังในรูปที่จะมีการกระจายทหารไปตามหุบเขาต่างๆ และยกกำลังพลออกมาสู้กัน ดังที่เห็นในด้านขวาของรูป และระหว่างเคลื่อนกำลังพล กองทัพของราชวงศ์ซิงก็เผาทำลายเมืองที่เคลื่อนทัพผ่าน ดังที่เห็นในด้านซ้ายของรูปที่มีเปลวไฟลุกไหม้ โดยโทนสีหลักของรูปจะเป็นน้ำตาลอ่อนจากสีของหุบเขาบรรยากาศ มีสีเขียวเล็กน้อยตามบริเวณยอดเนินและภูเขา สำหรับในรูปนี้จะมีทหารของฝ่ายกบฏไท่ผิงปรากฏออกมาอย่างชัดเจน ซึ่งก็คือกลุ่มคนที่สวมชุดคลุมสีเหลืองอมส้มตรงบริเวณกลางรูป (ภาพที่ 7)

ภาพที่ 19 เครื่องแต่งกายของกองทัพซิงในภาพที่ 7

ภาพที่ 20 เครื่องแต่งกายของกองกำลังไท่ผิงเทียนกั๋วในภาพที่ 7

โดยเหตุการณ์ของการศึกภายในรูปจะเป็นดังต่อไปนี้

การบุกทำลายกำลังพลของกบฏในหวายและทงโดยกองพันฉู่ ในวันที่ 30 กันยายน ปี 1860 เฉิน ยูเฉิง (陈玉成/Chén Yùchéng) ผู้บัญชาการทหารของกบฏไท่ผิงเริ่มยกกำลังพลบุกเมืองอันซิง ซึ่งเป็นที่ที่กลุ่มกบฏพันธมิตรถูกกองทัพซิงล้อมและขอความช่วยเหลือมา เมื่อเขาเดินทางออกจากหนานจิงเขารู้ดีว่าเส้นทางด้านตะวันตก ตะวันออกและใต้ที่สามารถเข้าสู่นครอันซิง ได้ถูกกองกำลังหูหนานของราชวงศ์ซิงเข้ายึดไว้แล้ว และทางเดียวที่ยังสามารถใช้ได้ก็คือน้ำถนนเขาทางทิศเหนือ แต่เขาไม่ได้รับแรงที่จะกองกำลังไปยังจุดมุ่งหมาย ก่อนอื่นเขาเคลื่อนทัพไปยังทิศตะวันตกก่อน

ในเดือนตุลาคม เขาเดินทางถึงໄຊໂຈວ (朔州/Shuò zhōu) จากที่นั่น รีบรุดเดินทางลงมาสู่นครอันชิ่งอย่างรวดเร็ว โดยผ่านเมืองลิวอัน (六安市/Liù ān shì) และเขตชูเซิง (舒城县/Shūchéng) และเมืองถงเฉิง ในระหว่างนั้นเขาได้ส่งกำลังเสริมออกไปด้วยทหารจากสองกองพล ภายใต้การบัญชาของ กังเต๋อชู่และสุนคุยซิ่นเพื่อช่วยเหลือกลุ่มกบฏในนครอันชิ่ง รวมกำลังพลทั้งหมดมีมากถึงแสนนาย อย่างไรก็ตามเมื่อพวกเขาเดินทางก่อนจะไปถึงฝั๋งตะวันออกของแม่น้ำกว่าเซอ เฉินก็พบว่าบริเวณริมฝั๋งแม่น้ำทั้งหมด กองทัพชิงได้ตั้งค่ายพักไว้หมดแล้ว ดังนั้นเส้นทางเดียวที่จะเข้าถึงนครอันชิ่ง ตอนนี้ได้หายไปแล้ว ไม่นานนักก่อนที่เขาจะตัดสินใจตั้งค่ายพักเพื่อเตรียมพร้อมการทำการศึก (Hongxing Zhang 1999 :104)

สนามรบถูกตั้งไว้ที่แม่น้ำกว่าเซอซึ่งแบ่งกองทัพของทั้งสองฝ่ายออกจากกัน ค่ายของกลุ่มกบฏมีทั้งสี่สี่สิบแห่ง แต่ละแห่งอยู่ห่างกัน 15 กิโลเมตร ทั้งหมดตั้งอยู่ในบริเวณตลาด เนินเขา และจุดยุทธศาสตร์อื่นๆตามแนวฝั๋งด้านตะวันออกของแม่น้ำ ส่วนฝั๋งพื้นดินทางราชวงศ์ชิง ได้ถูกคุมโดยสองกองพล 1กองพลภายใต้การบัญชาของตัวหลงซึ่งประจำการอยู่ที่ด้านเหนือและตะวันตก ส่วนอีกกองพล ภายใต้การนำของหลี่ชู่หยีประจำการที่ด้านตะวันออกเฉียงใต้ มีจำนวนทหารทั้งสิ้น 20000 นาย

ในวันที่ 26 พฤศจิกายน เฉินได้แบ่งกองทัพของเขาจากด้านตะวันออกไปที่จุดของแม่น้ำกว่าเซอ ตัวหลงจึงรีบตอบสนองแผนการของเฉินด้วยการส่งทหารของเขาไปประจำการที่ฝั๋งตรงข้าม ทั้งสองฝ่ายต่างอยู่ใกล้กันจนเห็นกันและกันได้อย่างชัดเจน แต่ไม่มีฝ่ายไหนเลยที่แสดงความต้องการจะบุกข้ามแม่น้ำก่อน ความลังเลของทั้งสองฝ่าย น่าจะมาจากสภาพของน้ำที่ไหลเชี่ยว จนในที่สุดกลุ่มกบฏไท่ผิงได้ส่ง นายทหารประมาณหลายพันนายข้ามไปยังแม่น้ำเพื่อทำการข่มขวัญกองทัพชิง จากนั้นการต่อสู้ที่รุนแรงจึงเกิดในอีกไม่กี่ชั่วโมงถัดมา ในตอนท้ายพวกกบฏพ่ายแพ้และถูกผลักดันให้ข้ามแม่น้ำกลับฝั๋งไป (Hongxing Zhang 1999 :105)

ภายในวันต่อมา มีการต่อสู้เกิดขึ้นเป็นระยะๆเท่านั้น ฝ่ายกบฏดูจะไม่มีแผนการบุกหรือสัญญาณใดๆ แต่ก็ไม่มีท่าทีว่าจะถอยร่นกำลังเช่นกัน พวกเขายังคงเดินหน้าก่อสร้างกำแพงดินในบางพื้นที่ เห็นได้ชัดว่าพวกเขา กำลังเตรียมพร้อมรับมือการต่อสู้ที่กำลังจะตามมาได้เป็นอย่างดี

เมื่อเป็นเช่นนี้ ตัวหลงและหลี่ชู่ปิ่นจึงตัดสินใจรีบลงมือบุกก่อนที่ทุกอย่างจะยุ่งยากขึ้น ส่วนทัพของหลี่ชู่หยีนำกองทัพขึ้นไปยังเสี่ยวซงหยวน และจัดทัพทหารให้เป็นแถว ยาวประมาณ 10 กิโลเมตร

ชั่วโมงของการโจมตีคือรุ่งอรุณของวันที่ 10 ธันวาคม ทุกกองพลของราชวงศ์ชิงเริ่มเคลื่อนทัพ ส่วนหลี่ชู่หยีประสบความสำเร็จในการข้ามแม่น้ำ แต่ก็พบกับการตอบโต้อย่างหนักจากทหารของฝ่าย

กบฏ ในหลายพื้นที่ใกล้กับเขตซินอันตุ๋ (新安/Xīn'ān) ฝ่ายราชวงศ์ชิงมีทหารจำนวนมาก รวมถึงผู้บัญชาการทหารหลายคน ถูกฆ่าภายใต้การกระทำที่ยังจากกองกำลังกบฏ แต่พวกเขาก็ค่อยๆ ไล่กำลังฝ่ายกบฏให้ออกจากพื้นที่นั้น และต้อนพวกกบฏให้ไปที่ตลาดเซียงผู่เจีย ในขณะที่เดียวกัน ตัวหลงกับกองพลสนับสนุนของเขา รีบเร่งรุดมาถึงพื้นที่เขตตลาดอย่างพร้อมเพรียงกันโดยใช้เส้นทางผ่านเขตซีฟานหลิน ในไม่ช้า กองพลที่ประจำการทางทิศเหนือของเขาประสบความสำเร็จในปฏิบัติการที่เขตฟานกั๋งและเหลียวกั๋ง (察崗/Liáo gǎng) และตัวหลงทำการกวาดล้างกลุ่มกบฏในหลายๆพื้นที่ของตลาด จากนั้นตัวหลงและกองทัพสัมพันธมิตรของเขาทำการกวาดต้อนกลุ่มกบฏผู้พ่ายแพ้ไปตามถนน (Hongxing Zhang 1999 :105)

ศึกนี้เป็นชัยชนะที่งดงามของราชวงศ์ชิง กบฏที่แตกพ่ายได้หลบหนีไปยังนครฉงฉิงและจีวเจียงเพื่อรวบรวมกำลังใหม่ที่นั่น ทิ้งศพทหารไว้มากถึง 10000 นาย และตกเป็นเชลยอีก 14000 นาย (Hongxing Zhang 1999 :105)

4.2.8 ยุทธการบุกยึดมณฑลอันชิ่ง 10 ธันวาคม, 1860 [ภาพที่ 8]

ยุทธการบุกยึดมณฑลอันชิ่งยุทธการนี้เป็นการบุกโจมตีเมืองขนาดใหญ่ โดยใช้กองเรือรบแล่นมาตามแม่น้ำที่อยู่รอบเมือง โดยสภาพของเมืองจะรายล้อมไปด้วยภูเขา มีเมืองขนาดใหญ่อยู่ตรงด้านขวากลางของรูป กองทัพของราชวงศ์ชิงบางส่วนได้บุกเข้าไปยังตัวเมืองแล้ว และทำการเผาทำลายบางส่วนของเมือง ส่วนด้านล่างของรูปจะเห็นซากศพมากมายที่กำลังลอยอยู่ในน้ำ และมุมซ้ายของรูปทั้งด้านบนและด้านล่างจะเห็นทหารของราชวงศ์ชิงที่ใส่เครื่องแบบสีฟ้าלבแดงกำลังเคลื่อนพลทางเรือเข้าสู่เมืองอยู่ (ภาพที่ 8)

ภาพที่ 21 เครื่องแต่งกายของกองทัพชิงในภาพที่ 8

โดยเหตุการณ์ของการศึกภายในรูปจะเป็นดังต่อไปนี้

ยุทธการบุกยึดมหานครอันซิง ในช่วงเวลาของศึกใกล้เมืองฉงเฉิงที่กำลังดุเดือด มหานครอันซิงเองได้ตกอยู่ในสภาพเดียวกัน ขณะนั้นอันซิงที่มีกองกำลังกบฏไท่ผิงจำนวนถึง 40000 นาย ภายใต้การนำของ เย่ หยุนหลาย (葉芸來/Yè Yúnlái) ประจำการณอยู่ ได้ถูกล้อมโดยกองทัพของเจิง กว๋อเฉวียน แต่น่าแปลกที่กองทัพของราววงศ์ซิงได้ตั้งค่ายพักที่ชานเมืองตั้งแต่เดือน พฤษภาคม ปี1860 โดยที่ไม่มีการตั้งด่านสกัดกั้นหรือปิดทางส่งเสบียงเลย (Hongxing Zhang 1999 :106) และในปลายเดือนกรกฎาคม กองทัพซิงก็ตัดสินใจปฏิบัติการกิจตามแบบที่จิวเจียงเมื่อราวสองปีก่อน นั่นก็คือการขุดคูน้ำล้อมตัวเมือง พวกเขาขุดคูน้ำต่างระดับสองคู และตั้งค่ายพักทหารให้อยู่ตรงระหว่างคูน้ำ คูน้ำนั้นครอบคลุมพื้นที่ส่วนใหญ่ของทางเหนือและตะวันตกของเมือง ส่วนกำแพงด้านทิศตะวันออกอยู่ติดกับทะเลสาบที่ชื่อหลินฮูและหากฝั่งกบฏจะออกสู่อันนอกโดยใช้กำแพงทางฝั่งใต้ ก็ถูกปิดกั้นด้วยแม่น้ำแยงซีเกียง ซึ่งอยู่ภายใต้การควบคุมของกองเรือรบหยางจายฟูโดยสมบูรณ์เป็นที่เรียบร้อย

ความปลอดภัยของมหานครอันซิงนั้นมีความสำคัญต่อกลุ่มกบฏอย่างยิ่ง เพราะว่าหากกลุ่มกบฏเสียเมืองนี้ไป เท่ากับว่าเป็นการเปิดโอกาสให้กับกองทัพซิงเดินทัพเข้าบุกหนานจิง เมืองหลวงของกลุ่มกบฏได้อย่างง่ายดาย ดังนั้นเมื่อปฏิบัติการที่เมืองฉงเฉิงล้มเหลว กลุ่มกบฏจึงต้องรีบฟื้นฟูขวัญกำลังใจของทหารทันที กระทั่งปลายเดือนเมษายน กองกำลังไท่ผิงก็สามารถเคลื่อนทัพออกไปยังเขตชานเมืองของอันซิงได้สำเร็จ พวกเขาเริ่มตั้งค่ายพักแรมตามแนวคูน้ำชั้นนอกที่กองทัพซิงขุดไว้ นอกจากนี้พวกเขายังรีบยึดพื้นที่ทางฝั่งเหนือของทะเลสาบหลินฮู ซึ่งเป็นจุดยุทธศาสตร์ที่สำคัญ แต่กองทัพซิงกลับละเลย และไม่ส่งทหารเข้ามาควบคุมไว้ จากนั้นกองกำลังกบฏที่อยู่ด้านนอกเมืองได้ปฏิบัติการกิจร่วมกับกบฏที่ประการในเมือง กลุ่มที่อยู่ในเมือง ได้ส่งทหาร ได้ส่งทหารออกไปด้านประตูทิศตะวันออก และเข้ายึดพื้นที่ฝั่งใต้ของทะเลสาบไว้ และนำเรือมาไว้ในทะเลสาบเพื่อเชื่อมกองทัพทั้งสองเข้าด้วยกัน และให้ทหารของทั้งสองทัพเตรียมพร้อมสำหรับการรบอย่างเต็มพิกัด (Hongxing Zhang 1999 :107)

เจิง กว๋อเฉวียน ยอมไม่ได้ที่จะให้กลุ่มกบฏออกมาคุมฝั่งทะเลสาบนอกเมือง เขาจึงรีบทำลายเส้นทางสุดท้ายสู่นอกเมืองของกลุ่มกบฏทันที เพื่อจัดการกับเรือของกบฏ หยางจายฟูได้อนุมัติให้เจิง กว๋อเฉวียน นำกองเรือรบทั้งหมดที่อยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของ ฉาย กว๋อเซียง แล่นจากแม่น้ำแยงซีเกียงไปที่ทะเลสาบทันที ขณะเดียวกันก็ส่งทหารไปยึดพื้นที่ทางฝั่งตะวันออก และปกป้องจุดเทียบท่าสำหรับเรือรบด้วย การสั่งการของเขาส่งผลให้ทั้งสองฝ่ายซัดอาวุธเข้าหากันทันที ฝั่งกบฏที่เหนื่อยล้าจากการทำหน้าที่ก็พร้อมที่จะขับไล่ศัตรูของตนออกไปจากทะเลสาบ เช่นเดียวกับเรือรบของกองทัพซิงที่แล่นมาจากแม่น้ำแยงซีเกียง เมื่อถึงทะเลสาบ กบฏได้ส่งกำลังทหารเข้าไปโจมตีทันที แต่ก่อนที่

ทัพภกภูจะเข้าถึงข้าศึก กองกำลังฝ่ายซิง ภายใต้การบัญชาของ เสี่ยว ฟู่ซื่อ ได้ดักสกัดทัพภกภูเอาไว้ ตามรายงานสงครามกล่าวไว้ว่า การสู้รบของทั้งสองฝ่าย ยืดเยื้อยาวนานกว่า 4 ชั่วโมง ซึ่งหมายความว่า เสี่ยว ฟู่ซื่อตั้งใจที่จะถ่วงเวลาของข้าศึกเอาไว้ให้นานที่สุด เพื่อให้การขนส่งของกองเรือเสร็จสมบูรณ์ (Hongxing Zhang 1999 :108) ในขณะนั้นฝั่งภกภูไท่ผิง ได้ส่งกำลังเสริมเป็นกองทหารม้า จำนวน 100 นาย ซึ่งสร้างความสับสนอลม่านให้กับทหารของเสี่ยวเป็นอย่างดี จนทำให้นายกองพันของเขา เสียชีวิตจากการรบ และกองทัพของเขาได้ถูกฝังกบฏล้อมในที่สุด แต่เจิง เจิ้นกาน พี่ชายของเจิง กว๋อเฉวียน ได้ส่งกำลังเสริมจำนวน 3 กองพันไปช่วยสมทบ ท้ายที่สุดเสี่ยว ฟู่ซื่อก็แหวกแนวล้อมของข้าศึก ออกมาได้ และกองเรือรบก็ปลอดภัยและแล่นลงทะเลสาบหนีไปได้ (Hongxing Zhang 1999 :108)

หลายวันต่อมาฝั่งภกภูได้ทำการจู่โจมกองทัพซิงที่ประจำการณที่ฝั่งตะวันออกของทะเลสาบ อย่างหนัก ไม่นานนักพวกเขาก็ตระหนักว่า ด้วยการสนับสนุนของกองเรือปืนในทะเลสาบ คงเป็นไปได้ที่จะจัดการกับค่ายทหารของราชวงศ์ซิง ในตอนแรกพวกเขาวางแผนที่จะเข้าโอบล้อมและโจมตี กองทัพของเจิง กว๋อเฉวียน แต่ตอนนี้กองทัพของตัวหลง ได้เคลื่อนทัพมายังฝั่งใต้ และกระจายกำลัง บางส่วนไปประจำการณที่บริเวณทิศเหนือของค่ายพักตน ในเวลาเดียวกองทหารภายใต้การบัญชาของเป่า เซา (鮑超/Bào chāo) ได้เคลื่อนทัพข้ามแม่น้ำแยงซีเกียงและเข้าร่วมกับกองทัพของตัวหลงที่จีเซียงกว่าน อีกนัยหนึ่งก็คือกองกำลังภกภูได้ถูกโด้คั้นพร้อมกับถูกล้อมอย่างหนัก ในวันที่ 13 พฤษภาคม ทัพหลักของภกภูได้ถอยร่นไปยังเมืองถงเฉิง ทิ้งทหารไว้ประมาณ 8000 นายอยู่ที่ป้อมปราการทางทิศเหนือของทะเลสาบ (Hongxing Zhang 1999 :108)

เมื่อเห็นป้อมปราการของไท่ผิงได้ถูกทิ้งไว้อย่างโดดเดี่ยว ขาดการสนับสนุน เจิง กว๋อเฉวียนจึงรีบคว้าโอกาสไว้ เดินหน้าบุกอย่างเต็มกำลัง และทำการล้อมปราการไว้ ตัดการส่งเสบียงทั้งหมด จนกลุ่มภกภู ต้องยอมจำนนในช่วงต้นเดือนกรกฎาคม

ความพยายามครั้งสุดท้ายของภกภูไท่ผิงเริ่มขึ้นในช่วงปลายเดือนสิงหาคม กองทัพของ ฉิน ยูเฉิง (陈玉成/Chén Yùchéng) เคลื่อนทัพไปยังแนวหลังของทัพเจิง กว๋อเฉวียน และกระจายกำลังไปตามแนวคูน้ำด้านนอก ตั้งแต่วันที่ 25 สิงหาคม กองทัพการจู่โจมครั้งใหญ่ๆไม่ต่ำกว่า 10 ครั้ง ในบางจุดพวกเขาข้ามคูน้ำและทำลายเครื่องกีดขวางของกองทัพซิงลงได้ แต่ในท้ายที่สุดกลุ่มภกภูล้มเหลวที่จะฝ่าแนวป้องกันของซิงออกไป จึงถูกกำราบจนหมดสิ้น มีอยู่หนึ่งครั้งที่พวกเขา ประสบความสำเร็จในการยึดพื้นที่ทางฝั่งเหนือ และลำเลียงเรือพร้อมเสบียงลงสู่แม่น้ำ แต่ก่อนที่เรือพวกนี้ จะขนเสบียงไปจนถึงฝั่งใต้ ก็ถูกกองเรือรบของราชวงศ์ซิงดักไว้ได้ ท้ายที่สุดความพยายามของฝั่งภกภูไท่ผิงก็ล้มเหลวโดยสมบูรณ์ (Hongxing Zhang 1999 :109)

การรบที่นครอันซิงดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง โดยในวันที่ 4 กันยายน อุโมงค์อยู่ข้างใต้กำแพง ใกล้ๆกับประตูเมืองทิศเหนือ ได้ถูกวางระเบิดเป็นที่เรียบร้อย เวลาตีสามของวันถัดไป ระเบิดถูกจุดชนวน เกิดการระเบิดอย่างรุนแรง จนกำแพงเมืองถล่มลงมา ในไม่กี่ชั่วโมงถัดมา กองทัพชิงรีบยกพลบุกเข้าไปในกำแพงเมือง อันเป็นจุดจบของศึกที่มหนครอันซิง เป็นราชวงศ์ชิงได้รับชัยชนะในที่สุด

4.2.9 การยกระดับโอบล้อมของกองทัพ ณ เมืองจินหลิง 5 กันยายน, 1861 [ภาพที่ 9]

ภาพการยกระดับโอบล้อมของกองทัพ ณ เมืองจินหลิง ยุทธการครั้งนี้จะเป็นการบุกโจมตีเมืองที่ถูกกลุ่มไท่ผิงเทียนกั๋วยึดไว้โดยราชวงศ์ชิง โดยมุมมองของภาพจะเป็นการวาดภาพมุมสูงที่มองจากฝั่งของตัวเมืองไปยังฝั่งของกองทัพราชวงศ์ชิงที่กำลังทำการบุกโจมตี จะเห็นได้ว่าภูมิประเทศเป็นป่าไม้และเนินเขา และมีกลุ่มควันขาวๆตรงกลางรูปที่เกิดจากการยิงปืนใหญ่ของกองทัพไท่ผิงเทียนกั๋ว และเมื่อมองที่มุมขวาของรูปที่เป็นวิวห่างออกไป จะเห็นกองทัพกำลังเคลื่อนพลอยู่ด้วย ส่วนด้านซ้ายจะเห็นกองทัพทหารของชิงบางส่วนกำลังเคลื่อนทัพใกล้เข้ามาและปะทะกับกลุ่มกบฏจำนวนหนึ่ง บนกำแพงเมืองที่มุมขวาล่างของรูปปรากฏทหารซึ่งน่าจะเป็นผู้บัญชาการทัพของกบฏยืนสังเกตการณ์อยู่ โดยโทนสีหลักของรูปจะเป็นสีเขียวของป่าไม้ และสีเทาอ่อนกับเทาเข้มที่มาจากกำแพงเมือง ต้นไม้ และควันปืน (ภาพที่ 9)

ภาพที่ 22 เครื่องแต่งกายของกองทัพชิงในภาพที่ 9

ภาพที่ 23 เครื่องแต่งกายของกองกำลังไท่ผิงเทียนกั๋วในภาพที่ 9

โดยเหตุการณ์ของการศึกภายในรูปจะเป็นดังต่อไปนี้

การยกระดับโอบล้อมของกองทัพ ณ เมืองจินหลิง ประมาณ 1 กิโลเมตรทางใต้ของจูเป่าเหมิน ประตูทิศใต้ของเมืองหนานจิง มีเนินเขาสูงหนึ่งเรียกว่า หยู่ฮวาถาย (雨花台 / Yǔhuā tāi) ทอดยาวประมาณ 3 กิโลเมตร จากทิศตะวันออกสู่ตะวันตก ตั้งแต่ปี 1853 ที่พวกกบฏยึดหนานจิงและสถาปนาเป็นเมืองหลวงของตน กลุ่มกบฏก็ได้ตั้งค่ายทหารไว้ที่บริเวณยอดเขา

ในวันที่ 24 มีนาคม 1861 เจิง กว๋อเฉวียนกับกองทัพของเขาประมาณ 13000 นาย เดินทางจากนครอันซิง มุ่งสู่หนานจิง ตามฝั่งซ้ายของแม่น้ำแยงซีเกียง เขาข้ามแม่น้ำในเดือนเมษายน และเดินทางต่อไปยังตอนเหนือ พฤษภาคม เขาเดินทางถึงโม่หลิงกวาน (秣陵关/Mòlíng guān) ที่อยู่ห่างจากตอนใต้ของเมืองหนานจิงประมาณ 20 กิโลเมตร จากนั้นวันที่ 29 เขากับกองทัพรีบเดินทางไปยังเขาหยูฮวาทายทันที และตั้งค่ายพักที่บริเวณเนินเขา หง ชิวเฉวียนและขุนนางอื่นๆ ของกบฏไท่ผิงต่างตกใจอย่างมากที่จู่ๆเห็นกองทัพของชิงมาปรากฏตัวที่หน้าเมืองหลวงตน เขานึกไม่ถึงว่ากองทัพชิงจะเดินทางมาถึงได้เร็วและเด็ดเดี่ยวถึงขนาดมาบุกถึงหน้าบ้านตนแบบนี้ เขาจึงรีบส่งทหารจากในเมืองออกมาปราบปรามผู้มาเยือนทันที แต่เปล่าประโยชน์ ทุกการกระทำของเขาล้มเหลว เมืองทั้งเมืองจึงตกอยู่ในความโกลาหลทันที จากนั้นหงชิวเฉวียน จึงรีบสั่งให้หลี่ ชิวเฉิง (李秀成 /Lǐ Xiùchéng) ผู้บัญชาการทหารของกบฏไท่ผิง ซึ่งตอนนั้นกำลังทำศึกอยู่กับเซียงไฮ้ ให้รีบทำการถอนกำลังและกลับมาช่วยเหลือเมืองหลวงทันที หลี่ ชิวเฉิงกับกำลังเสริมของเขามีมากถึงแสนนาย ออกเดินทางจากเซียงไฮ้มาที่หนานจิงในวันที่ 14 กันยายน พวกเขาวางแผนที่จะนัดพบกันทางตอนใต้ของเขาหยูฮวาทาย จากนั้นจะเริ่มโจมตีค่ายทหารของ เจิง กว๋อเฉวียนทันที วันเวลาที่แน่นอน ที่หลี่ ชิวเฉิงมาถึงหนานจิงนั้นไม่ได้รับการบันทึกไว้ แต่ไม่น่าจะช้ากว่าเดือนตุลาคมแน่นอน เพราะช่วงเดือนนั้น เขากำลังให้ทหารก่อสร้างแนวกีดขวางและกำแพงดินอยู่ (Hongxing Zhang 1999 :110)

ในช่วงเวลาที่ หลี่ ชิวเฉิงกับกำลังเสริมของเขาเดินทางมาถึง ขณะนั้น กองทัพของเจิง กว๋อเฉวียนมีทหารเพียงแค่ 20000 นายเท่านั้น เจิง กว๋อเฉวียนได้พยายามอย่างยิ่งที่จะสร้างแนวป้องกัน และกระจายกำลังพลไปตามจุดๆเพื่อให้เกิดประโยชน์ในการศึกที่กำลังจะมาถึงมากที่สุด ตอนนี้อย่างไรก็ตามเขาไม่เพียงให้ทหารทำงานหนักที่หยูฮวาทายเท่านั้น แต่ยังสั่งให้ชุดคลองน้ำพร้อมกับวางแผนป้องกันครอบคลุมด้านตะวันตก ไปจนถึงเขตเจียงต้งเฉียวเพื่อปกป้องเส้นทางการขนส่งเสบียงอีกด้วย โดยให้พี่ชายของเขา เจิง เจิ้นกาน คุมภารกิจก่อสร้างทางทิศตะวันตก ส่วนกำลังทหารที่หยูฮวาทาย เจิง กว๋อเฉวียนจะเป็นคนบัญชาการเอง เพื่อตอบสนองกองทัพชิง หลี่ ชิวเฉิง จึงตั้งค่ายพักทหารขนานไปกับแนวป้องกันของราชวงศ์ชิง โดยเว้นระยะห่างเพียง 10 กิโลเมตรเท่านั้น และค่ายของเขากว้างใหญ่ถึง 20 กิโลเมตร กินพื้นที่หลายๆแห่งบริเวณนั้น และในวันที่ 13 ตุลาคม ฝ่ายกบฏได้เริ่มเดินทางไปข้างหน้า สัญญาณของการรบได้เริ่มขึ้นแล้ว (Hongxing Zhang 1999 :110-111)

กลุ่มกบฏทั้งหมดได้เริ่มจู่โจม ขณะนี้กองทัพชิงได้หลบอยู่ใต้กำแพงดินและแนวกำบังที่ตนสร้างขึ้น และตอบโต้ด้วยการระดมยิงปืนใหญ่ และปืนยาว การจู่โจมที่รุนแรงนี้ เกิดขึ้นเป็นเวลาสองวันสองคืน แต่กลุ่มกบฏก็ยังไม่สามารถฝ่าแนวป้องกันของกองทัพชิงไปได้ (Hongxing Zhang 1999 :111)

ในวันที่ 15 การโจมตีของกบฏก็ยังคงดำเนินต่อไป ขณะที่กองทัพชิงกำลังตอกอยู่ภายใต้การโจมตีอย่างหนัก พวกเขาได้พุ่งเป้าหมายไปทางทิศตะวันตก แผนคือทำการตัดเสบียงของทหารกบฏที่รักษาการอยู่บนหุบฮวาถาย ในที่สุดการโจมตีอันแสนหนักแน่นของกลุ่มกบฏก็ดูจะประสบความสำเร็จเป็นครั้งแรก เมื่อเขาขับไล่กองทัพชิงที่ประจำการอยู่บนเกาะเล็กๆ ชื่อเจียงซินโจว (江心洲 / Jiāngxīnzhōu) ออกไป และเข้ายึดพื้นที่สำคัญบนเกาะนี้ได้ แต่อย่างไรก็ตาม กลุ่มกบฏก็ต้องพบเจอการโต้กลับที่หนักหน่วงกองกำลังเสริมที่เจิง กว๋อเฉวียนส่งไป ผลที่ตามมาคือ เกาะนั้นถูกกองทัพชิงยึดคืนได้อีกครั้ง ในด้านตะวันออกเองการโจมตีของกลุ่มกบฏก็ไม่ประสบความสำเร็จเช่นเดียวกัน จากนั้นในช่วงเวลาของการบุกระหว่างวันที่ 18 ถึง 21 กลุ่มกบฏพยายามที่จะถล่มคลองที่กองทัพชิงคุมด้วยก้อนหิน และมัตหญ้าแห้ง แต่ก็ไม่สำเร็จ พวกเขาโดนกองทัพชิงจัดการเสียชีวิตราบคาบ (Hongxing Zhang 1999 :111)

แต่อย่างไรก็ดี เจิง กว๋อเฉวียนรู้ว่าสถานการณ์ขณะนี้เข้าขั้นเลวร้าย เนื่องจากการรบที่ยืดเยื้อนี้ทำให้เขาสูญเสียทหารไปเป็นจำนวนมาก คนที่เหลือก็เริ่มหมดกำลังใจเนื่องจากถูกบุกโจมตีอย่างหนักติดต่อกันหลายวัน ตัวเขาเองก็บาดเจ็บจากการรบในด้านตะวันออกก่อนหน้านี้ หลังจากนั้นสองวัน กำลังเสริมเสริมจำนวน 30000 นายของกลุ่มกบฏจากมณฑลเจ้อเจียงได้มาถึง ยิ่งสร้างความต่างของจำนวนทหารมากขึ้นไปอีก ที่แย่งยิ่งกว่าคือการโจมตีของกลุ่มกบฏในด้านตะวันออกนั้นขึ้น จนเริ่มรับมือไม่ไหว เมื่อเป็นเช่นนี้ เจิง กว๋อเฉวียนจึงรีบให้ทหารของเขาก่อสร้างแนวป้องกันใหม่ ต่อจากด้านหลังของแนวเก่าในช่วงเวลาพักรบ เขาคิดว่าแนวป้องกันเก่าใกล้ถึงเวลาที่จะพังทลายและจะถูกฝ่าออกเข้ามาได้แล้ว แต่การโจมตีของกบฏจะหยุดชะงักถ้าพวกนั้นเจอแนวป้องกันใหม่ที่สอง แผนนี้ของเขา กำลังจะได้รับการพิสูจน์ในไม่ช้า

ในวันที่ 3 พฤศจิกายน กำแพงชั้นนอกแนวป้องกันพังทลายลง จากการวางระเบิด 2 จุด เกิดเป็นช่องว่างระหว่างกำแพงขนาดใหญ่ พวกกบฏจึงรีบยกพล เคลื่อนผ่านช่องว่างนั้นเข้าไป มีการบันทึกไว้ว่า วันนั้นมีการบุกโจมตีผ่านแนวกำแพงถึง 5 ครั้ง แต่แต่ละครั้งฝั่งกบฏจำนวนนับพันนาย ได้หลั่งไหลเข้ามาในกำแพง แต่สุดท้ายก็ถูกกองทัพชิงผลักดันออกมาด้วยด้วยการสร้างแนวป้องกันใหม่อีกชั้น (Hongxing Zhang 1999 :112)

การต่อสู้ในวันที่ 3 พฤศจิกายน นับเป็นจุดที่ตึงเครียดมากที่สุดของการศึกครั้งนี้ นับแต่ตอนนั้น หลี่ ชิวเฉิงก็ได้โจมตีอย่างต่อเนื่องเพื่อที่จะเอาชนะกองทัพชิง แต่สุดท้ายความพยายามของกลุ่มกบฏก็ต้องจบเพียงแค่นั้น เมื่อกองทัพชิงได้ขุดอุโมงค์ใต้ดินเชื่อมโยงไปยังอุโมงค์ของกลุ่มกบฏในด้านตะวันออก และทำการโจมตีโต้กลับทันที ส่วนด้านตะวันตก ฝั่งกบฏพยายามโจมตีแนวการขนเสบียงของกองทัพชิง แต่สุดท้ายก็ล้มเหลว หลี่ ชิวเฉิง ค่อยๆตระหนักได้ว่า เป็นไปไม่ได้เลยที่จะได้รับชัยชนะ

ในการรบครั้งนี้ ในวันที่ 26 พฤศจิกายน หลี่ ชิวเฉิงกับกองทัพของเขา ได้เคลื่อนพลออกจากสนามรบอย่างเงียบๆและถอยทัพไปที่ซูโจว (Hongxing Zhang 1999 :112)

คืนก่อนหน้านั้น เจิง กว๋อเฉวียน รั้บรู้ว่ากองกำลังกบฏกำลังจะถอยทัพนี้ จึงรีบส่งทหารออกไปตามไล่ล่าในคืนนั้น แต่ก็ไม่มีเกิดการต่อสู้ใดๆเกิดขึ้น นับเป็นจุดจบของยุทธการครั้งนี้ที่ยืดเยื้อกว่า 46 วัน คร่าชีวิตทหารไปเป็นจำนวนมาก และกองทัพซิงได้รับชัยชนะไปในที่สุด (Hongxing Zhang 1999 :113)

4.2.10 ยุทธการชิงเจียงฟูและผู้โค้วกับการพิชิตจีวู่โจว 26 พฤศจิกายน, 1862 [ภาพที่ 10]

ยุทธการชิงเจียงฟูและผู้โค้วกับการพิชิตจีวู่โจว ยุทธการครั้งนี้จะเป็นการรบผ่านการเคลื่อนทัพทางแม่น้ำ ภูมิภาคประเทศจะเป็นเนินเขาสีเขียวทางด้านบนตรงกลางซึ่งมีทหารมากมายบริเวณเนินเขาและบนยอดเขา นอกจากนี้ในมุมซ้ายยังปรากฏกองทหารและธงจำนวนมากซึ่งคาดว่าน่าจะเป็นของกองทัพซิง แสดงว่าการรบได้ดำเนินไปสู่ข้างบนเรียบร้อยแล้ว สำหรับพื้นที่น้ำทางตรงกลางจะเป็นพื้นที่ส่วนใหญ่ของรูป โดยจะเห็นกองเรือของกองทัพราชวงศ์ซิงมากมายกับทหารของราชวงศ์ซิงที่กำลังสู้รบอยู่บนบก และบนยอดเขาจะเห็นเป็นแนวของกำแพงเมืองที่มีธงกองทัพโบกอยู่ ทางด้านล่างของภาพเองก็ปรากฏกองเรือกับเปลวไฟซึ่งคาดว่าก็เกิดการต่อสู้ขึ้นเช่นกัน โทนสีหลักของรูปจะมีสีน้ำตาลอ่อนที่มาจากแม่น้ำ และสีเขียวที่มาจากภูมิภาค (ภาพที่ 10)

ภาพที่ 24 เครื่องแต่งกายของกองทัพซิงในภาพที่ 10

โดยเหตุการณ์ของการศึกภายในรูปจะเป็นดังต่อไปนี้

ยุทธการชิงเจียงฟูและผู้โค้วกับการพิชิตจีวู่โจว หลังจากการถอยทัพของหลี่ชิวเฉิงที่หยุดวาทาย เจิง กว๋อเฉวียนไม่ได้เข้ายึดหนานจิงอย่างทันที เพราะว่ากองทัพของเขานั้นเหน็ดเหนื่อยจากการทำศึกที่ยืดเยื้อเป็นเวลานานเกินกว่าที่จะเข้าบุกต่อได้ ในขณะที่ทหารกบฏที่ยังประจำการอยู่ในเมืองก็อ่อนแอเกินกว่าที่จะทำการบุกอีกครั้ง หากไม่มีความช่วยเหลือจาก หลี่ชิวเฉิง ดังนั้นระหว่าง

ช่วงสิ้นปี ของ ปี 1862 ถึง มีนาคม 1863 จึงไม่มีการต่อสู้ใดๆเกิดขึ้นที่แควหนานจิงและค่ายพักทหาร แต่ความสงบสุขชั่วคราวก็ได้สูญสลายไปในช่วงปลายเดือนเมษายน เมื่อเจิง กว๋อเฉียนทำการบุกแบบ สายฟ้าแลบและเข้ายึดป้อมปราการของกบฏไท่ผิงที่ใหญ่ฮวาถาย ในรายงานสงครามของเจิง กว๋อเฉียนเขาได้กล่าวไว้ว่าอย่างเกินจริงว่า การโจมตีครั้งนั้น กองทัพเขาได้ฆ่าทหารกบฏไปมากถึง 6000 นาย แต่พอถึงเดือนพฤษภาคม กองกำลังของไท่ผิงทั้งหมดที่ประจำอยู่ในด้านเหนือของแม่น้ำแยงซีเกียงได้รับการฟื้นฟูกำลังพล จากนั้นการล้อมหนานจิงก็เกิดขึ้นอีกครั้ง (Hongxing Zhang 1999 :113)

เป้าหมายประการแรกของการเข้าล้อมหนานจิงครั้งนี้ คือการเข้ายึดปราการด้านนอกในทิศ ตะวันตกซึ่งอยู่ติดกับกำแพงเมือง โดยจุดนี้มีแม่น้ำแยงซีเกียงตัดผ่าน และไหลจากตะวันตกเฉียงใต้สู่ ตะวันออกเฉียงเหนือ ในริมฝั่งซ้ายของแม่น้ำมีสถานที่ที่เรียกว่าจิวฝูโจว เป็นที่ดินราบเรียบกินพื้นที่ มากถึง 10 กิโลเมตรและอยู่ประชิดติดกำแพงทิศตะวันตกของเมือง ส่วนระหว่างประตูหิ่เฟิงกับ แม่น้ำ มีพื้นที่ที่เรียกว่า จงกวาน และห่างจากจงกวานไปทางทิศเหนือประมาณ 10 กิโลเมตร มีพื้นที่ เรียกว่า เซา สีเจี๋ยและเลยไปอีกก็มีอีกหนึ่งพื้นที่ เรียกว่า เหยนจื่อจี้ เขตพื้นที่ทั้งหมดนี้ ได้มีการสร้าง ป้อมปราการเอาไว้โดย กองกำลังกบฏที่ได้ปกครองเมืองอยู่ และใช้ด้านนอกทางด้านฝั่งตะวันตก เป็น แนวป้องกันเมือง (Hongxing Zhang 1999 :114)

ในช่วงเช้าตรู่ของวันที่ 28 มิถุนายน การโจมตีก็เริ่มขึ้น กองเรือรบของราชวงศ์ชิงแบ่งการ โจมตีออกเป็นสองช่วง ช่วงแรก ภารกิจของกองทัพชิงคือทำลายการป้องกันของกบฏในฝั่งขวาของ แม่น้ำ และช่วงที่สองคือการทำลายปราการที่จิวฝูโจว ขณะนี้ ตั้งสี่ปิงนำกำลังทัพของเขาเดินทางสู่ เซียกวาน ส่วน หยูหมิงจุน นำกำลังเข้าโจมตี เซา สีเจี๋ยโดยได้รับการช่วยเหลือจาก กองพลของเพ็ง หยูหลิน กลุ่มกบฏที่ประจำการอยู่ในเรือและพื้นที่ เซา สีเจี๋ย ได้ทำการตอบโต้ด้วยการกระหน่ำยิงให้ กองทัพชิง แต่ก็ไม่สามารถทำลายรูปขบวนของกองทัพชิงลงได้ กองทัพชิงบุกเข้ามาอย่างมั่นคง ใน ตอนท้ายก็เผาทำลายเรือของกบฏพร้อมกับเทียบท่าและยกกำลังพลขึ้นฝั่ง และทำลายป้อมปราการ ของลงได้ถึงสองแห่ง ฝั่งราชวงศ์ชิงเมื่อเห็นโอกาสจากความสำเร็จครั้งนี้จึงรีบคว้าเอาไว้ และวันต่อก็ ยกกำลังพลเข้าล้อมป้อมปราการกบฏที่เหยนจื่อจี้ กระทั่งในวันที่ 29 มิถุนายน ป้อมปราการทั้งหมด ในฝั่งตอนใต้ได้ถูกกองทัพชิงเข้ายึดได้ทั้งหมด ยกเว้นเพียงจงกวาน (Hongxing Zhang 1999 :114)

การโจมตีกบฏครั้งใหญ่เริ่มขึ้นในเช้าของวันที่ 30 มิถุนายน ทหารราบของกองทัพเจิง กว๋อเฉียนเดินทัพเข้าประชิดตัวเมืองโดยใช้ทางหลวงบนฝั่งข้างแม่น้ำ ในขณะที่กองเรือรบกำลังทำการ โจมตีเข้าปักด้านข้างทั้ง 2 ด้านของแนวป้องกันกลุ่มกบฏ ขณะเดียวกันก็ปล่อยเรือแจวแยกออกไป พายอ้อมผ่านเส้นทางน้ำเล็กๆของฝั่งและเข้าโจมตีที่แนวหลังของกลุ่มกบฏ ท้ายที่สุดกองทัพชิงก็ได้รับ

ชัยชนะหลังจากการโหมกระหน่ำโจมตีกลุ่มกบฏไม่ต่ำกว่า 12 ชั่วโมง และทั้งสองฝ่ายต่างสูญเสียทหารไปเป็นจำนวนมาก ฝ่ายราชวงศ์ชิง เสียไปถึง 2000 นาย เป็นอันสิ้นสุดของยุทธการที่จีวู่โจว และราชวงศ์ชิงได้รับชัยชนะในที่สุด (Hongxing Zhang 1999 :114-115)

4.2.11 ยุทธการพิชิตจินหลิง 30 มิถุนายน, 1863 [ภาพที่ 11]

ยุทธการพิชิตนครจินหลิง จากที่เห็นในภาพจะเป็นการสู้รบบนบกบุกตีกำแพงเมือง ซึ่งเมืองมีขนาดใหญ่กินพื้นที่ส่วนมากของรูป จากการสังเกตจากทิศทางที่ปืนเป็นแม่น้ำทางด้านขวาบนของรูป แสดงให้เห็นว่าภาพนี้เป็นการรบบนเนินเขา และในขณะเดียวกันก็มีการเคลื่อนกำลังพลเสริมตามมาทางแม่น้ำ โดยในรูปแสดงให้เห็นถึงการรบที่ดุเดือดทั้งในเมืองและบนแนวปราการของเมือง โดยด้านนอกเมืองจะเห็นทหารของราชวงศ์ชิงที่ใส่เครื่องแบบสีฟ้าสลับแดงจำนวนมากกำลังเคลื่อนพลเพื่อทำการบุกเข้าเมืองจากหลายทิศทาง บางส่วนกำลังปืนข้ามกำแพงเมือง ส่วนทางด้านซ้ายของรูป ทหารของราชวงศ์ชิงกำลังบุกเข้าไปในเมืองผ่านกำแพงเมืองที่พังทลายลงมา สำหรับการต่อสู้นั้นได้ดำเนินไปอย่างดุเดือด เมื่อสังเกตจากกลุ่มควันที่อยู่ภายในเมือง โดยโทนสีหลักของรูปจะเป็นสีเขียวที่มาจาก ป่าไม้และภูเขา กับสีเทาอมฟ้าที่มาจากกำแพงเมือง ต้นไม้ และเครื่องแบบทหาร (ภาพที่ 11)

ภาพที่ 25 เครื่องแต่งกายของกองทัพชิงในภาพที่ 11

โดยเหตุการณ์ของการศึกภายในรูปจะเป็นดังต่อไปนี้

ยุทธการพิชิตจินหลิง จินหลิง(หนานจิง) เป็นเมืองที่ถูกสร้างมาโดยมีภูเขาและแม่น้ำอยู่ข้างๆ เมื่อพิจารณาถึงการสร้างป้อมปราการตามจุดต่างๆของเมือง ป้อมส่วนใหญ่จะอยู่ตามภูเขาและเขตนเนินเขา โดยมีเขาฟูโจว และเจียงซานทางเหนือ เขาชื่อจื่อทางมุมตะวันตกเฉียงเหนือ ซิงเหลียงซานทางตะวันตก สุดท้ายเขาหลงกวางซาที่มุมตะวันออกเฉียงเหนือ นอกกำแพงเมืองไปยังมีแม่น้ำและทะเลสาบ นอกจากแม่น้ำแยงซีเกียงที่ไหลผ่านตัวเมืองไปทางทิศตะวันตก แม่น้ำชิงฮว่ายไหลผ่านพื้นที่

ส่วนใหญ่ของกำแพงด้านตะวันตกและใต้ และเชื่อมต่อกับคลองทางด้านกำแพงทิศตะวันออก ทางฝั่งเหนือของเมืองนั้นไม่มีแม่น้ำ แต่ก็มีทะเลสาบคอยขวางกั้นผู้บุกรุก เมืองจินหลิง มีประตู 13 จุด ที่อนุญาตให้เข้าออกได้อย่างสะดวก 1 จุดทางด้านกำแพงทิศตะวันออก 3 จุดทางด้านกำแพงทิศใต้ 5 จุดด้านกำแพงทิศตะวันตก และ 4 จุดทางด้านกำแพงทิศเหนือ สาเหตุที่เหล่ากบฏได้เลือกเมืองนี้เป็นเมืองหลวงของอาณาจักรไท่ผิงเทียนกั๋วเมื่อ 12 ปีก่อน ส่วนหนึ่งเป็นเพราะความได้เปรียบทางสภาพภูมิศาสตร์ หลายปีมานี้กลุ่มกบฏได้สร้างป้อมปราการ และตั้งค่ายพักทหารตามจุดต่างๆ ทั้งในและนอกเมือง เพื่อเสริมความแข็งแกร่งให้กับเมืองของตน แต่ตอนนี้สถานการณ์ของเมืองกำลังอยู่ในขั้นวิกฤต ในช่วงต้นเดือนกรกฎาคม เป่า เซา (鮑超/Bào chāo) ได้เคลื่อนทัพจากจีวูโจวข้ามแม่น้ำแยงซีเกียงและตั้งค่ายพักตามแนวฝั่งแม่น้ำ ในวันที่ 3 กรกฎาคม เจิง กว๋อเฉียนเคลื่อนทัพไปยังเขตฉางกานเฉียวที่อยู่ใกล้ๆ กำแพงทิศใต้ ส่วนกองกำลังของเฉิน ซื่อเข้ายึดพื้นที่บางส่วนของกำแพงเมืองทิศตะวันตก ในเดือนตุลาคมทุกพื้นที่ทางทิศใต้และตะวันตกได้ถูกกองกำลังของชิงเข้ายึดหมดเป็นที่เรียบร้อย (Hongxing Zhang 1999 :115-116)

การตีวงล้อมนครหนานจิงเริ่มพัฒนาขึ้นอย่างเป็นระบบและมั่นคง ในเดือนพฤศจิกายน เจิง กว๋อเฉียน ส่งกองทัพไปโจมตีกองรักษาการณ์ของกบฏไท่ผิงที่ประจำอยู่ทางด้านตะวันออก ช่วงระหว่างวันที่ 1 ถึง 6 พฤศจิกายน กองทัพของเจิง กว๋อเฉียนได้บุกทำลายแนวป้องกันเมืองทางทิศใต้ทั้งหมดของกบฏ ในวันที่ 25 พฤศจิกายนเขาย้ายกองบัญชาการไปที่เขตเสี่ยวหลินเว่ยทางด้านตะวันออก และลงมือขุดคูน้ำระหว่างกองบัญชาการ ถึงเขต ซีเวิงเฉียว หลังจากเขาตั้งค่ายพักและกำหนดจุดยุทธศาสตร์การรบ กองทหารทางด้านตะวันออกได้พักฟื้นและเตรียมพร้อมเป็นที่เรียบร้อยแล้วที่จะเคลื่อนทัพต่อสู้ทิศเหนือของเมือง เพื่อให้การตีวงล้อมเสร็จสมบูรณ์ (Hongxing Zhang 1999 :116)

ขณะเดียวกันด้านในกำแพงเมือง ความเคลือบแคลงใจและคำถามที่ว่าควรจะทำอย่างไรและถอยทัพหนีหรือไม่เริ่มเกิดขึ้นในหมู่กองกำลังกบฏ สำหรับ หลี่ ซิวเฉิง (李秀成/Lǐ Xiùchéng) สถานการณ์ของเขาย่ำแย่มาก ทางด้านตะวันออก ตะวันตก และใต้ของเมือง ได้ถูกล้อมอย่างหนักโดยกองทัพชิง คลองส่งน้ำด้านนอกก็ถูกปิดกั้น ปัญหาเรื่องเสบียงเริ่มปรากฏขึ้น ในวันที่ 21 ธันวาคม หลี่ ซิวเฉิงได้เสนอว่าพวกเขาควรจะทำอย่างไร แต่หลี่ ซิวเฉียนก็ปิดคำชี้แนะของเขาทิ้งไปทันที ในวันที่ 28 กุมภาพันธ์ กองทัพของเจิง กว๋อเฉียนได้สร้างป้อมปราการขึ้นบนภูเขาจื่อจิน และควบคุมจุดยุทธศาสตร์สำคัญใกล้เมืองที่สร้างความได้เปรียบในการรบเอาไว้ทุกจุด 3 วันหลังจากนั้น กองทัพชิงได้ข้ามขึ้นมาบนภูเขาเพื่อตั้งค่าย เมื่อทุกจุดของเมืองถูกปิดกั้น การปิดล้อมของกองทัพชิงก็มาถึงจุดสุดท้าย รอบนี้ไม่เหมือนกับศึกปิดล้อมคราวเก่าๆ เจิง กว๋อเฉียนได้ละทิ้งแนวการรบที่แน่นรอบ

และปิดตายเมืองข้าศึกไปเรื่อยๆไป และเลือกที่จะใช้กำลังเข้าสู่กับกลุ่มกบฏอย่างเต็มที่แทน การเปลี่ยนยุทธวิธีแบบนี้ ส่วนหนึ่งเพราะยึดแนวทางตามคำขวัญของกองทัพเขา แต่อีกส่วนก็อาจจะเพราะความกดดันที่มาจากรัฐบาลชิง เจิง กว๋อเฉียนรู้ดีว่ารัฐบาลชิงเริ่มหมดความอดทนกับกบฏไท่ผิงและการดำเนินงานที่ช้า จึงมีความตั้งใจที่จะส่งหลี่ หงจาง (李鴻章/Lǐhóngzhāng) แห่งกองกำลังหวาย(淮軍/Huái jūn) เข้ามารับหน้าที่ศึกนี้เพื่อเร่งให้การยึดหนานจิงจบลงเร็วขึ้น (Hongxing Zhang 1999 :116)

เจิง กว๋อเฉียน ได้ตรวจสอบทุกตำแหน่งในกองทัพของเขาเพื่อให้การเตรียมพร้อมเสร็จ และเริ่มการจู่โจมให้ไวที่สุด ขณะเดียวกันเขาก็ได้รับความเดือดร้อนจากการเข้าควบคุมสันเขาด้านตะวันออกของเขาจ้อจิน ที่ชื่อว่าหลง โปจี สันเขานี้ใกล้กับมุกำแพงเมืองด้านตะวันออกเฉียงเหนือมาก และสูงกว่ากำแพงพอสมควร ดังนั้นจึงเป็นจุดที่เหมาะสมที่สุดที่จะทำลายกำแพงเมืองบุกเข้าไป ในวันที่ 3 กรกฎาคม สันเขานี้ได้ถูกควบคุมโดยกองทัพของเจิง กว๋อเฉียน เขาจึงรีบสั่งให้นำปืนใหญ่มากกว่าร้อยกระบอกไปประจำตามจุดต่างๆของสันเขาเพื่อควบคุมตัวเมืองทันที ในขณะเดียวกันก็สั่งให้ทหารลงมือขุดอุโมงค์ทางด้านขวาของสันเขา เพื่อเจาะกำแพงเมือง จากนั้นในตอนเช้าของวันที่ 19 กรกฎาคมก็ทำการวางระเบิดในอุโมงค์นั้น

ช่วงเวลาของการจู่โจมคือช่วงเที่ยงของวันที่19 กรกฎาคม หลังจากการระเบิด ได้สร้างช่องว่างระหว่างกำแพงขนาดใหญ่ จากนั้นทหารราบของชิงบุกกรูเข้าไปในกำแพง ในการบุกแรกทหารของชิงได้ถูกผลักดันให้ถอยกลับออกมาด้วยกระสุนปืนและการกระหน่ำโยนหินของกบฏ ซึ่งความพ่ายแพ้ส่วนนี้ทำให้สูญเสียทหารไปจำนวนมาก แต่ในการบุกที่สอง ฝั่งกบฏได้ถอยทัพหนีเข้าไป เมื่อกองทัพชิงได้เข้ามาในเมืองแล้ว กองทัพชิงแบบออกเป็น 3 กองพล กองพลที่อยู่ด้านขวาเดินหน้าไล่บุกไปทางกำแพงทิศเหนือ กองพลที่อยู่ตรงกลาง พุ่งตรงไปยังพระราชวัง และอีกกองพลทางฝั่งซ้าย เคลื่อนย้ายผ่านพระราชวังเก่าสมัยราชวงศ์หมิง บุกไปทางประตูเมืองที่กำแพงทิศใต้ (Hongxing Zhang 1999 :117-118)

เมื่อความมืดเริ่มปกคลุม กำแพงเมือง ประตูเมือง จุดยุทธศาสตร์ ทั้งหมดทั้งมวลได้ถูกยึดโดยกองกำลังของชิงเป็นที่เรียบร้อย นี่คือจุดจบของอาณาจักรไท่ผิงเทียนกั๋วอย่างแท้จริง ส่วนหงฉิวเฉียนได้ทำการฆ่าตัวตายก่อนการล่มสลายของเมือง แต่ลูกชายของเขา ว่าที่กษัตริย์แห่งโอรสสวรรค์องค์ต่อไปได้แอบหลบหนีออกไปในเย็นวันนั้น (Hongxing Zhang 1999 :118)

4.2.12 การจับกุมพระราชหงฝูเจิน 19 กรกฎาคม – 25 ตุลาคม, 1864 [ภาพที่ 12]

ภาพการจับกุมพระราชหงฝูเจิน จากที่เห็นในรูป รูปนี้ไม่ใช่ฉากการรบ แต่เป็นรูปวาดการกุ่มตัวและเอามือโพล่หลังอยู่ โดยขบวนนักโทษกำลังเคลื่อนผ่านประตูเมืองที่อยู่ทางด้านซ้ายของรูป เพื่อนำนักโทษขึ้นเรือที่อยู่ตรงกลาง นอกจากนี้ยังมีกองทหารมากมายที่กำลังเคลื่อนพลเข้าสู่เมือง ด้านซ้ายของรูปเช่นกัน ส่วนบริเวณหน้าประตูเมือง ปรากฏเสาสูงขนาดใหญ่ซึ่งไม่ทราบว่าเป็นอะไร โดยโทษสี่หลักของรูปจะประกอบไปด้วย สีเขียวที่มาจากต้นไม้ ภูมิภาคประเทศ ภูเขา และสีน้ำตาลอ่อนมาจากภูเขาที่อยู่ด้านบน กับ ถนนหนทาง และสีสุดท้าย สีเทาอมฟ้า มาจากตัวเมือง กำแพงเมือง แม่น้ำ ต้นไม้ และเครื่องแบบทหาร (ภาพที่ 12)

ภาพที่ 26 เครื่องแต่งกายของกองทัพชิงในภาพที่ 12

ภาพที่ 27 นักโทษหงฝูเจิน

โดยเหตุการณ์ของการศึกภายในรูปจะเป็นดังต่อไปนี้

การจับกุมพระราชหงฝูเจิน การพยายามหลบหนีจากหนานจิงนั้นไม่ใช่เรื่องง่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับเด็กอายุ 15 ปี ที่ตกอยู่ในสถานการณ์ที่ทุกทีในเมืองทั้งกำแพง และประตูที่ถูกกองทัพชิงคุมไว้อย่างแน่นหนา หง ฝูเจิน (1849-1864) ได้หลบซ่อนตัวอยู่ตามที่ต่างๆ จนกระทั่งได้รับการช่วยเหลือในวันที่ 19 กรกฎาคม โดย หลี่ ชิวเฉิง จากนั้นหลี่ พาเขาไปยังที่พักของตน จากที่นั่นเขาได้ถูกนำไปที่เขาชิงเหลียงซาน ซึ่งเขาได้เจอกองกำลังของหลี่ชิวเฉิงจำนวนมากที่นั่น ในตอนเย็นหลี่ชิวเฉิงกับทหารของเขาจำนวน 1000 นาย ปลอมตัวเป็นทหารของราชวงศ์ชิง และคุ้มกันเขาผ่านช่องว่างตรงมุมกำแพงเมืองด้านตะวันออกเฉียงเหนือ จากนั้นหง ฝูเจินเดินทางไปที่จูหลง และจากจูหลงเดินทางต่อไปยังเมืองหลี่ซู่ (丽水/Lishui) ที่นั่นเขาได้รับความไว้วางใจจากหง เหวินกาน (洪仁玕/Hóng Rénān) อาของเขา ผู้พาเขาไปยังเมืองกวางเตอที่มณฑลอานฮุย ซึ่งเป็นสถานที่ที่ ฮวง เหวินจิ้นพบเขา และพาเขาไปที่หูโจวในมณฑลเจ้อเจียง (Hongxing Zhang 1999 :118)

ไม่นานนักเจิง กว๋อพานก็รู้ว่าตอนนี้กษัตริย์หนุ่มได้หลบหนีไปแล้ว แต่เจิงไม่รู้ว่าเขาหนีไปที่ไหน แต่เมื่อข้อมูลจากแหล่งข่าวที่เชื่อถือได้มาถึงมือจ้าว จงถ้ง หลังจากนั้นกษัตริย์หนุ่มก็ถูกกองทัพชิงไล่ล่าทันที (Hongxing Zhang 1999 :118)

5วันต่อมา กษัตริย์หนุ่มที่อยู่ภายใต้การคุ้มครองของน้องชายของฮวาง เหวินจิ้นได้เดินทางออกจากกวางเต๋อ สถานที่ที่เขาหลบซ่อนตัวมานานกว่า20วันเพื่อรอคอยฮวางเหวินจิ้น และหง เหวินกาน (Hongxing Zhang 1999 :118)

ในวันที่ 30 สิงหาคม หง ผูเจินกับผู้ติดตามจำนวนมากมายังเส้นทางสู่เมืองหนิงกว๋อและจางฮว่า หลังจากนั้นเกิดการต่อสู้อย่างหนักระหว่างพวกเขา กับกองทัพชิงที่ตามมาไล่ล่ามา ซึ่งเขาก็แพ้เช่นเดียวกับที่แพ้ให้ราชวงศ์ชิงทุกครั้ง และหลังจากการต่อสู้ในชื่อฉาง กษัตริย์หนุ่มก็ถูกจับตัวได้ในวันที่ 25 ตุลาคม ปี1864 เป็นอันสิ้นสุดสงครามและปิดฉากขบวนการไท่ผิงเทียนกั๋วตลอดกาล (Hongxing Zhang 1999 :119)

บทที่ 5

ผลการศึกษา

การศึกษาศิลปะและแนวความคิดในภาพจิตรกรรมเหตุการณ์สำคัญสมัยราชวงศ์ซิง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาพจิตรกรรมเหตุการณ์ประวัติศาสตร์ช่วงกบฏไผ่ผิงเทียนกั๋ว อันอยู่ในยุคปลายของราชวงศ์ซิง ทั้ง 12 ภาพ ซึ่งวาดโดย อู๋ โหยวหลู่ เพื่อให้เข้าใจถึงเรื่องราวของสงครามระหว่างราชวงศ์ซิงและกลุ่มกบฏในขณะนั้น พร้อมทั้งศึกษาที่มาของราชวงศ์ซิง ตลอดจนถึงสภาพสังคมความสัมพันธ์ระหว่างจีนกับชาติตะวันตก และเหตุการณ์สำคัญที่นำไปสู่การสิ้นสุดของราชวงศ์

ผลการศึกษาพบว่าราชวงศ์ซิงมีช่วงระยะเวลาการปกครองรวมทั้งสิ้น 276 ปี มีช่วงสมัยที่รุ่งเรืองและเป็นที่รู้จักมากที่สุด 3 รัชกาล คือ ช่วงการปกครองของจักรพรรดิคังซี จักรพรรดิยงเจิ้ง และจักรพรรดิเฉียนหลง ซึ่งล้วนเป็นจักรพรรดิที่อยู่ในยุคต้นของราชวงศ์ และเข้าสู่ช่วงตกต่ำในยุคปลาย ซึ่งสาเหตุสำคัญมาจากอิทธิพลตะวันตกที่เข้ามามีอำนาจเหนือจีน ความอ่อนแอของชนชั้นปกครอง ความไม่โปร่งใสและการกดขี่ประชาชนจนนำไปสู่การเกิดกองกำลังกบฏต่อราชวงศ์หลายครั้ง เช่น กองกำลังกบฏไผ่ผิงเทียนกั๋ว ที่สู้รบกับราชวงศ์ซิงยาวนานถึง 14 ปี

อู๋ โหยวหลู่ได้ถูกว่าจ้างโดยเฉิงกว๋อเฉวียน ให้ทำการวาดภาพชุดชัยชนะของราชวงศ์ซิงเหนือขบวนการไผ่ผิงเทียนกั๋ว ซึ่งประกอบไปด้วยภาพวาดฉากการรบทั้งสิ้น 12 ภาพ ทุกรูปจะเป็นเหตุการณ์ที่ราชวงศ์ซิงได้รับชัยชนะครั้งใหญ่ โดยเหตุการณ์ของแต่ละภาพจะมีจุดที่เหมือนกัน คือเป็นการรบเพื่อแย่งชิงพื้นที่ตามลุ่มน้ำหรือเป็นการรบที่แม่น้ำและลำธารเป็นจุดยุทธศาสตร์สำคัญ ซึ่งเห็นได้จากรูปทั้ง 12 ภาพ ส่วนใหญ่จะมีแม่น้ำ ทะเลสาบ ขนาดใหญ่ อันเป็นเอกลักษณ์สำคัญของภาพวาดชุดนี้ ซึ่งจากการที่ราชวงศ์ซิงนั้นได้รับชัยชนะและมีอำนาจเหนือเส้นทางการลำเลียงสำคัญต่างๆทางน้ำนี้ เป็นผลให้กองทัพมีความได้เปรียบเหนือกลุ่มกบฏ นอกจากนี้การรบแบบบุกยึดเมืองเองก็ยังเป็นปัจจัยหลักที่จิตรกรต้องการนำเสนอ ทั้งนี้จิตรกรได้ใช้การวาดที่อิงสัดส่วนความสมจริงของทัศนียภาพมากกว่าการวาดของจีนแบบดั้งเดิม ซึ่งทำให้ผู้ศึกษาได้รับรู้ถึงความสมจริงของเหตุการณ์และอารมณ์ร่วมในภาพได้ดีมากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

หนังสือและเอกสารตีพิมพ์ภาษาไทย

The Office of Chinese Language Council International. (2549). **ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ประเทศจีน**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: สุขภาพใจ.

โครงการจีนศึกษา และศูนย์การเรียนรู้จีนศึกษาบรมราชกุมารี สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา ร่วมกับโครงการปริญญาโทวัฒนธรรมจีนศึกษา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (2555). **เหตุเกิดในราชวงศ์ชิง**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: ชวนอ่าน.

คลอง ศิรประภาธรรม. (2556). **ประวัติศาสตร์จีนฉบับมาตรฐาน กำเนิดมนุษย์ดึกดำบรรพ์ถึงอารยธรรมใหม่**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: ตาตา.

เทพรัตน์ราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, สมเด็จพระ. (2550). **ศิลปะจีน**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.

หลี่เฉวียน. (2556). **ประวัติศาสตร์จีนฉบับย่อ**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: มติชน.

วิชญานาท กัตถัญญทวิทิพย์. (2553). **ประมวลความรู้ศิลปะตะวันออก (ประวัติศาสตร์ศิลปะจีน)**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ศูนย์สนับสนุนและพัฒนาการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยรังสิต.

หนังสือและเอกสารตีพิมพ์ภาษาอังกฤษ

Ellen Johnston Laing. (2004). **Selling Happiness**. Michigan: Thomson-shore inc.

Hongxing Zhang. (1999). **Wu Youru's 'The Victory over the Taiping' : painting and censorship in 1886 China**. Doctor of Philosophy. School of Oriental and African Studies. University of London.

Hua Huang. (2015). **Cityscape , Urban Nobodies and War : Modern Transformation of Nianhua in Suzhou-Shanghai**. Doctor of Philosophy. History. The University of Western Ontario.

ข้อมูลจากเว็บไซต์

Asinnaw. (2013). **จิตรกรรมจีน**. เข้าถึงเมื่อ 8 พฤษภาคม 2561. เข้าถึงได้จาก

<https://asinnaw.wordpress.com/2013/09/16/จิตรกรรมจีน/>

Chinaknowledge. (2012). **Dianshizhai huabao 點石齋畫報 “The Illustrated Lithographer”**. Accessed May 5 2018. Available from

<http://www.chinaknowledge.de/Literature/Historiography/dianshizhaihuabao.htm>

Freedom Thing. (2554). **ประวัติราชวงศ์ชิง ราชวงศ์สุดท้ายของแผ่นดินจีน**. เข้าถึงเมื่อ 9 พฤษภาคม 2561. เข้าถึงได้จาก <http://freedom-thing.blogspot.com/2011/11/blog-post.html>

SpokeDark.TV. (2561). **ย้อนรอยประวัติศาสตร์ ‘กบฏไท่ผิง’ นักรบนอกกริดที่คิดทำทลายอำนาจราชสำนักแมนจู จนมีผู้คนล้มตายหลายสิบล้าน**. เข้าถึงเมื่อ 19 ตุลาคม 2561 เข้าถึงได้จาก <https://www.spokedark.tv/posts/taiping-rebellion-story/>

ThaiChinese.Net. (2554). **ประวัติศาสตร์จีนยุคก้าวสู่จีนยุคใหม่-กบฏไท่ผิง (1851-1864)**. เข้าถึงเมื่อ 18 ตุลาคม 2561. เข้าถึงได้จาก <http://www.thaichinese.net/History/history-modern3.html>

วาทีน ศานต์ สันติ. (2554). **จีน : ราชวงศ์ชิง ภาคสรุป**. เข้าถึงเมื่อ 18 ตุลาคม 2561. เข้าถึงได้จาก <https://www.gotoknow.org/posts/449529>

สมชาย จิว. (2560). **เผยตำนานมิดไท่ผิงเทียนกว่อ พ่ายแพ้เพราะ “เน่าใน”**. เข้าถึงเมื่อ 18 ตุลาคม 2561. เข้าถึงได้จาก <http://www.gypsyworld.com/article/view/860>

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นายญาณันธร พงศ์สิริวรรณ
วัน เดือน ปีเกิด	16 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2540
ที่อยู่	160/3 หมู่ 13 ตำบลท่าช้าง อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก 26000
หมายเลขโทรศัพท์	093-135-6994
E-mail Address	dna_palm@hotmail.com
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2558	สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษา สาขาศิลป์คำนวณ โรงเรียน เซนต์หลุยส์ฉะเชิงเทรา
พ.ศ. 2558	ศึกษาต่อระดับปริญญาตรี อักษรศาสตร์บัณฑิต คณะอักษรศาสตร์ สาขาเอเชียศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร

แบบโอนลิขสิทธิ์ภาคนิพนธ์
เอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ข้าพเจ้า	นายญาณันธร พงศ์สิริวรรณ
นักศึกษาชั้นปีที่ 4	วิชาเอกเอเชียศึกษา วิชาโทภาษาจีน
ชื่อสารนิพนธ์	ศิลปะและแนวความคิดในภาพจิตรกรรมเหตุการณ์สำคัญสมัย ราชวงศ์ชิง
ชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา	อาจารย์นวัต เลิศแสวงกิจ
ที่อยู่ที่สามารถติดต่อได้	160/3 หมู่ 13 ตำบลท่าช้าง อำเภอเมือง จังหวัด นครนายก 26000
หมายเลขโทรศัพท์	093-135-6994

ลิขสิทธิ์ของภาคนิพนธ์อันเป็นผลมาจากการศึกษาเล่าเรียนซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรระดับปริญญาบัณฑิต ข้าพเจ้ายินดีโอนลิขสิทธิ์ตามมาตรา 17 วรรค 2 แห่งราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2547 เป็นของคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร โดยมีกำหนดตลอดอายุการคุ้มครองสิทธิ์

ลงนามผู้โอน .....

(นายญาณันธร พงศ์สิริวรรณ)

ลงนามผู้รับโอน .....

(.....)